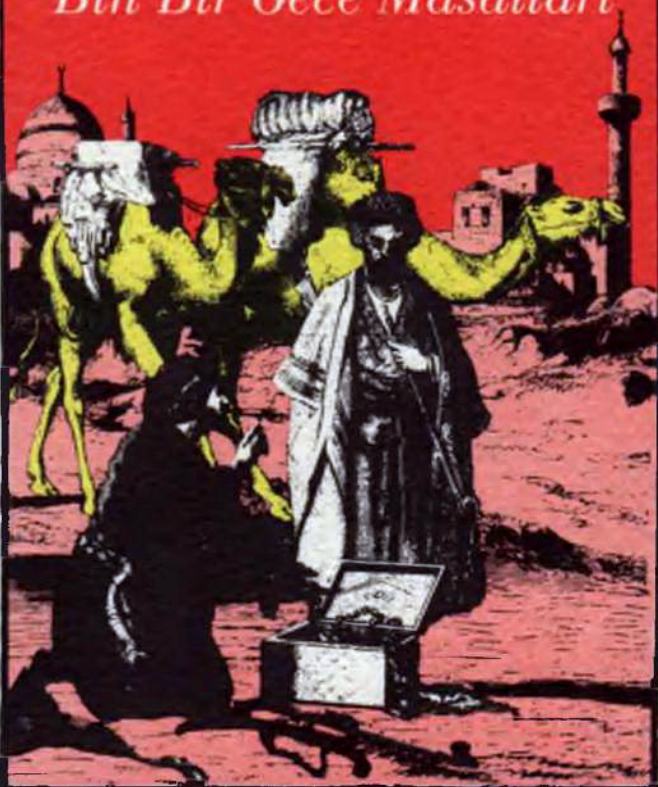

GALLAND

Bin Bir Gece Masalları

Babil Kitaplığı

*Jorge Luis Borges tarafından
hazırlanan fantastik edebiyat dizisi*

Dost Kitabevi Yayınları

Her büyük yazar işe iyi bir okur olmakla başlar ve yıllar geçtikçe, tercih ettiği ya da dışladığı okumalarıyla kişisel bir kitaplık yaratır.

Buenos Aires'teki Ulusal Kitaplık'ın (ki burada dünyanın başka yörelerinde bulunmayan kitapların olduğu söylenir) yöneticisi Jorge Luis Borges bu kitap bolluğundan yararlanmasını bildi: Zaten büyülenmiş okurlarına, derin bilgi ve neşesiyle, şaşırtıcı derecede ilginç derlemeler hazırlayıp sundu.

Düşsel edebiyatın mücevherlerini oluşturan metinleri bir araya getirdi ve onun en güzel hikâyelerinden biri olan Babil Kitaplığı, aynı zamanda dizinin adı oldu.

1975 ile 1985 arasında yayımlanan bu dizi, daha şimdiden bir edebiyat klasığıdır. Bir araya gelen bu kitaplar aynı zamanda Buenos Aires'in bu büyük kütüphanecisine adanmış en duygusal anıtlardan da birini oluşturur.

İyi okumalar.

F. M. Ricci

Dost Kitabevi

Babil Kitaplığı

Bin Bir Gece Masalları
Antoine Galland

önsöz
Jorge Luis Borges

Kör Dilenci Abdullah'ın Hikâyesi

İspanyolcadan Çeviren: Ali Karabayram

Alaaddin'in Hikâyesi ya da Sihirli Lamba

Fransızcadan Çeviren: Hasan Fehmi Nemli

Önsöz, İspanyolcadan Çeviren:

Ali Karabayram

ISBN 975-298-124-0

© 1981 Franco Maria Ricci

Bu kitabın tüm yayın hakları
Dost Kitabevi Yayınları'na aittir.
Birinci Baskı, Mayıs 2004, Ankara

Tasarım: Franco Maria Ricci, Marcella Boneschi

Fotokompozisyon: Fototype, Milano

Baskı: Pelin Ofset, Ankara

Yayına Hazırlayan:

Ali Karabayram, Hasan Fehmi Nemli

Teknik Hazırlık:

Ferhat Babacan

***Bu kitaplar, Adobe PageMaker 6.5'te formatlanmış ve
Adobe Type Library Bodoni yazı karakterleri kullanılarak
hazırlanmıştır.***

Önsöz

Durmaksızın Doğu'yu keşfetmek, Batı'ya has geleneklerden biridir; Herodotos, Kutsal Yazı, Marco Polo ve Kipling ilk akla gelen isimler. İçlerinde en parıltılısı ise Bin Bir Gece Masalları'dır. Burada tüm bir Doğu mefhumu saklıdır sanki. Fas'tan Japon adalarına kadar birbirine hiç benzemeyen onca bölgeyi kapsayan o tuhaf sözcük. Onu tanımlamak güç, zira onu tanımlamak diğer sözcüklerle onu seyreltmek demek; oysa, Doğu'nun ve Bin Bir Gece'nin adını anmak bile içimizi büyüyle dolduruyor.

Genel alışkanlık, nitelik ve nicelik kavramlarını birbiriyle karşılaştırmak yönündedir. Sanki bir kabahatmiş gibi bir kitabın uzun olduğunu söyleriz, ama kimi durumlarda hacim bir niteliktir, hem de özlü bir nitelik. Hepsi de iyi bilinen bu tür kitaplara Orlando Furioso'yu,

Don Quijote'yi ve Bin Bir Gece'yi, veya Yüzbaşı Burton'un deyişiyle, Bin Bir Gece Masalları'nı örnek gösterebiliriz. Kuşkusuz, kitabın tümünü okumak söz konusu olamaz; Araplar böyle bir işe bir ömrün yetmeyeceğini belirtir. Demek istediğim, böyle bir eseri okumanın vereceği zevk, bir biçimde, uçsuz bucaksız bir nehrin karşısında olduğumuzu ayırımsamaya dayanır. Özgün başlık bin geceden söz eder, çift sayıların verdiği batıl korku ise derleyicileri buna bir gece daha eklemeye götürür ve bu da bir sonsuzluk hissi uyandırmaya yeter.

Hindistan, bitimsiz epopelerini bir tanrıya, efsanevi birine, aynı yapıtın bir kişiliğine ya da zamana atfeder; Bin Bir Gece'nin oluşturulmasında yüzyılların ve hükümlerliklerin emeği vardır. Masalların temel çekirdeğinin gerçekte Hindistan'dan geldiği, Hindistan'dan İran'a, İran'dan Arabistan'a ve Arabistan'dan Mısır'a –artarak ve çoğalarak– geçtiği var sayılır. Metin XIV. yüzyılda ve Mısır'da son halini almıştır. Başlıkla uyumlu olması için sayının bin bir olması gerekmiştir; bu zorunluluk, yazıcıları, yapıta rasgele metinler eklemeye itmiştir. Bu yüzden, bu gecelerin birinde, Şehrazat, kendisinden söz ettiğinin farkına varmadan, kendi öyküsünü anlatır. Kendimizi olayların akışına öyle kaptırırız ki bitimsiz bir kitabın verdiği başdönmesi ve mutluluğa ulaşırız.

Bin Bir Gece, ilk bakışta, sınırsız bir düşsellik alıştırması olduğu izlenimini yaratır, bununla birlikte, bu dolambacı keşfeder etmez, bunun

sadece başına buyruk bir karmaşa değil, bir imgelem aşırılığı olduğunu anlarız. Düşün de yasaları vardır. ● Onca ilintiyle dolup taşar: üç sayısının yinelenmesi, kopan azalar, insan bedenlerinin hayvanlara dönüşmesi, prenseslerin güzelliği, kralların ihtişamı, büyümlü tılsımlar, bir insanın isteklerine tutsak olmuş her şeye gücü yeten cinler. Bu yinelenen öğeler olay örgüsünü oluşturur ve tek bir kişiye atfedilemeyecek kadar kusursuz bu büyük ve kolektif yapının kişisel biçimini meydan getirir.

Hiç abartmadan, iki zaman olduğunu belirtebiliriz. Biri, içinde yazgımızın dokunduğu tarihsel zaman. Diğeri, Bin Bir Gece'nin zamanı. O, her daim katkımızı bekler. Talihsizliklere ve kaderin cilvelerine, dönüşümlere ve iblislerle rağmen, Şehrazat'ın bitmez tükenmez zamanı, bize, kitaplarda olduğu kadar yaşamda da çok nadir bulunabilecek bir tat bırakır. Erincin tadı. Kıssa ve methiyelerle doludur ama ahlaki bütünlüğü bağlayıcı değildir; vahşet ve cinsellikle doludur ama bir aynadaki tamamlanmış biçimlerin masumiyeti vardır içlerinde.

Bu seçkide iyi bilinen tek bir öykü var, De Quincey'nin en iyi öykü olduğunu düşündüğü ve özgün metinlerde yer almayan Alaaddin'in Sihirli Lambası. Belki de, XVIII. yüzyılın başlarında Batı dünyasına Bin Bir Gece'yi tanıtan Fransız oryantalist Galland'ın mutlu bir icadıdır söz konusu olan. Bu varsayım kabul edilirse, Galland, büyük bir anlatıcılar hanedanı zincirinin son halkası olmalıdır.

Bu seçkiyi derlerken, okuyucunun merakını gidermiyor, onu özgün eserin biricik ve engin diyarında kaybolma zevkini tatmaya çağırıyor olduğum umudu bana eşlik etti.

Jorge Luis Borges

Bin Bir Gece Masalları

Kör Dilenci Abdullah'ın Hikâyesi

(Antoine Galland'dan Borges'in yaptığı çeşitleme)

Karşılığında esaslı bir tokat yemediği tek bir sadaka bile almamaya ant içen kör dilenci, Halife'ye öyküsünü anlattı:

“Ey inananların hamisi, Bağdat'ta doğdum. Anne babamdan kalanlar ve çalışarak biriktirdiklerimle, uçsuz bucaksız krallığınızın kentlerine ve sınır bölgelerine kervanlar halinde seyahat eden tüccarlara kiraladığım seksen deve satın aldım.

“Bir öğle sonrası, yükünü boşaltmış sürümle birlikte Basra'dan dönüyordum, develer otlasın diye bir mola verdim. Bir pınara karşı, bir ağacın gölgesine oturmuş develere göz kulak oluyordum ki, Basra'ya yürüyerek giden bir derviş çıkageldi. Selamlaştık, azıklarımızı çıkarıp kardeşçe yemeye koyulduk. Çok sayıdaki develerime bakan derviş, oradan çok uzakta olmayan bir dağda, seksen tane deveye mücevherat ve

altın yükledikten sonra bile azalmayan bitimsiz bir hazinenin saklı olduğunu söyledi. Sevinçten kendimden geçerek dervişin boynuna sarıldım ve şükranlarımı sunmak için ona yüklü bir deve teklif edip bana o yeri göstermesini rica ettim. Derviş, açgözlülük yüzünden sağduyumu kaybetmeye başladığını anlayıp beni şöyle yanıtladı: ‘Kardeşim, anlamalısın ki, yaptığın teklif benden umduğun lütfâ karşılık gelmiyor. Sana hazineden daha fazla söz etmeyip sırrımı saklayabilirim. Ama seni sevdim ve sana daha adil bir öneride bulunacağım. Hazinenin olduğu dağa gidelim ve seksen deveyi yükleyelim; kırkını bana ver, diğer kırkı senin olsun, sonra ayrılalım ve herkes kendi yoluna gitsin.’

“Bu makûl öneri bana çok ağır geldi; kırk deve den olmayı büyük bir yitim olarak görüyordum ve o hırpani kılıklı dervişin neredeyse benim kadar zengin olacak olması beni dehşete düşürüyordu. Bununla birlikte, bu fırsatı kaçırdığıma ölene kadar pişman olmamak için kabul ettim. “Develeri toparladım ve develerin ancak tek sıra halinde geçebileceği kadar dar bir geçide girerek yüksek mi yüksek dağlarla çevrili bir vadiye doğru yola koyulduk.

“Derviş vadiden topladığı kuru dallarla bir odun demeti yaptı ve kokulu bir tozun yardımıyla onu yakıp anlaşılmaz sözcükler söyledi; derken, bir duman bulutunun ardından, dağın açıldığını ve ortasında bir sarayın olduğunu gördük. İçeri girdik; kamaşmış gözlerime ilk çarpan, avının üzerine atılan bir kartal gibi açgözlülüğümü

uyandıran altın yığınları oldu ve yanımda getirdiğim torbaları doldurmaya başladım.

“Derviş öyle yapmadı; altından en değerli taşları seçtiğini fark ettim ve ben de onun gibi yaptım. Seksen deve de yüklenmişti ki, derviş, dağı kapatmadan önce, gümüş bir testinin içinden –gördüğüm kadarıyla– içinde bir tür merhem olan sandal ağacından küçük bir mahfaza çıkardı ve onu koynuna sakladı.

“Dışarı çıktık; dağ kapandı; seksen deveyi üleştik ve bana gösterdiği bu inceliğe en içten sözcüklerle teşekkür ettim; sevinç içinde kucaklaştık ve herkes kendi yoluna gitti.

“Daha yüz adım atmamıştım ki ağgözlülük illi ti yakama yapıştı. Değerli yüküyle beraber kırk devemi ona vermiş olmaktan dolayı pişmanlık duydum ve, her ne pahasına olursa olsun, onları dervişin elinden almaya karar verdim. Dervişin bu zenginliğe ihtiyacı yok diye düşündüm, hazinenin yerini biliyor, dahası, fukaralığa da alışık olmalı.

“Develerimi durdurdum ve koşarak geriye dönüp durması için dervişe bağırdım. Ona yetiştim. ‘Kardeşim,’ dedim, ‘düşündüm ki, sen dindinlik içinde yaşamaya alışık, yalnızca hatiplikte ve ibadette chil birisin ve kırk tane deveyi çekip çevirmek asla elinden gelmeyecektir. Bana soracak olursan, yalnızca otuz tanesi sana yeter; onları idare ederken bile akla karayı seçeceksin.’

“‘Haklısın,’ diye yanıt verdi derviş, ‘bunu düşünmemiştim. İsteddiğin on taneyi seç, al götür ve Allah seni korusun.’

“On tane deveyi ayırıp kendiminkilere kattım; ne ki, dervişin çabucak boyun eğmesi ağgözlülüğümü ateşledi. Dönüp, otuz tane deveyi idare etmenin güçlüğünden bahsederek, aynı muhakemeyi yineledim ve on deve daha aldım. İçtikçe susuzluğu artan bir hasta gibi, derviş rıza gösterdikçe benim ağgözlülüğüm artıyordu. Öpücükler ve hayır duaları arasında altın ve mücevherat yüklü on deveyi daha bana iade etti. Sonuncuyu da teslim ederken şunu söyledi: ‘Bu zenginliğin hayrını gör ve bütün bunları sana veren Allah’ın, zenginler hayır işleyip böylece cennette bir köşe sahibi olsunlar diye ilahi merhametin biçare bıraktığı ihtiyaç sahiplerinin yardımına koşmadığın takdirde bunları elinden alabileceğini unutma.

“Ağgözlülük zihnimi öyle bulandırmıştı ki, develerimi bana teslim ettiği için ona teşekkür ederken, tek düşündüğüm dervişin onca özenle saklamış olduğu sandal ağacından küçük mahfazaydı.

“O merhemlin olağanüstü bir hikmeti olması gerektiğini hesaba katarak, dünyanın tüm beyhudedeliğinden el etek çekmiş onun gibi bir adamın merhemlere ihtiyacı olmayacağını söyleyip onu da bana vermesini rica ettim.

“İçten içe, zor kullanarak da olsa, onu elinden almaya kararlıydım; oysa, derviş, hiç ayak diremeden, küçük mahfazayı koynundan çıkarıp bana verdi.

“Onu ellerime aldım ve açtım; içindeki merheme bakarak dervişe şunu dedim: ‘Madem ki yü-

cegönüllülüğün bu kadar büyük, bu merhemin hikmetinin ne olduğunu bana söylemeni rica ediyorum.’

“‘Hikmetleri olağanüstüdür,’ diye yanıtladı. ‘Onunla sol gözünü ovalayıp sağ gözünü kaparsan, yerin derinliklerindeki bütün hazineler açık seçik görünür. Sağ gözünü ovalarsan, iki gözün de görmez olur.’

“‘Büyülenmiş bir halde, sol gözümü bu merhemle ovalamasını rica ettim. Derviş kabul etti. Gözümü ovalar ovalamaz, yine açgözlülüğümü ateşleyen çeşit çeşit hazine belirdi gözlerimin önünde. Onca bitimsiz zenginliği seyretmekten bıkmıyordum, ne ki, sağ gözümü kapalı ve elimle örter halde tutmam zorunlu olduğu ve bu da beni yorduğu için, daha fazla hazineyi görmek üzere dervişten sağ gözümü de merhemle ovalamasını rica ettim.

“‘Söylediğim gibi,’ diye yanıtladı, ‘eğer sağ gözüne o merhem sürersen hiçbir şey göremeyeceksin.’

“‘Kardeşim, diye gülümseyerek yanıtladım onu. Bu merhem bu denli aykırı iki niteliğinin ve bu denli farklı iki hikmetinin olması olanaksız.

“‘Uzun süre tartıştık; sonunda, derviş, bana hakikati söylediğine dair Allah’ı şahit gösterip, ısrarlarıma boyun eğdi. Sol gözümü kapadım, derviş de sağ gözümü merhemle ovaladı. Bir de gözlerimi açtım ki, kör olmuşum.

“‘Geç de olsa, sefil zenginlik ihtirasının beni mahvettiğini ve sınırsız açgözlülüğümü lanetlediğini anladım. Dervişin ayaklarına kapandım.

“Kardeşim, dedim, sen ki bana hep merhamet gösterdin ve bunca bilgesin, geri ver bana gözlerimi.

“‘Ey zavallı,’ diye karşılık verdi, ‘önceden uyarıp seni bu bahtsızlıktan kurtarmak için elinden geleni yapmadım mı? Evet, birlikte olduğumuz zaman boyunca tecrübe ettiğin gibi, birçok sır biliyorum ama seni yeniden ışığa kavuşturmaya muktedir bir sır bilmiyorum. Allah seni sahip olmaya layık olmadığı zenginliklere boğdu, sonra da ağgözlülüğünü cezalandırmak için onları elinden aldı.’

“Seksen devemi toplayıp onları da alarak yoluna devam etti; gözyaşlarıma ve yakarılarıma kulak asmadan beni yalnız ve bıçare bıraktı. Umut-suz bir halde, kimbilir kaç gün o dağlarda dolaştım durdum. Birkaç hacı gelip buldu beni.”

Alaaddin'in Hikâyesi ya da Sihirli Lamba

Çin'in, adını şimdi anımsayamadığım zengin ve çok geniş krallıklarının birinde mesleğinden başka sözü edilebilecek hiçbir özelliği olmayan Mustafa adında bir terzi yaşıyordu. Terzi Mustafa çok yoksuldu ve kendisiyle karısını kıt kanaat geçindirebilecek kadar kazanıyordu ancak; Tanrı onlara bir oğul vermişti.

Alaaddin adındaki bu çocuğun eğitimi ihmal edilmiş, çocuk gayet fena eğilimler edinmişti. Kötü ve inatçı bir çocuktü, annesiyle babasını hiç saymaz, sözlerini dinlemezdi. Biraz daha büyüdüğünde, annesi ve babası onu evde zaptedemez oldular; sabah erkenden evden çıkıyor, bütün gününü yaşça kendinden küçük serserilerle sokaklarda oynayarak, orada burada sürterek geçiriyordu.

Alaaddin bir meslek öğrenebileceği yaşa geldiğinde, ona kendisinininkinden başka bir mesleği

öğretebilecek durumda olmayan babası, çocuğu dükkânına aldı ve ona iğnenin nasıl kullanılacağını göstermeye başladı, ama babası ne tatlılıkla ne de cezalandırma korkusuyla oğlunun uçarılığının üstesinden gelebildi; istediği gibi onu haylazlıktan vazgeçirmek ve ona işi benimsetmek mümkün olmadı. Mustafa sırtını döner dönmez Alaaddin kaçıyor, bütün gün geri dönmüyordu. Babası onu cezalandırıyordu, ama Alaaddin'i adam etmek ne mümkündü; büyük bir üzüntü duymakla birlikte onu kendi haline bırakmak zorunda kaldı. Bu, içine dert oldu; oğlunu işinin başına döndürememenin üzüntüsü onmaz bir hastalığa yakalanmasına yol açtı ve birkaç ay içinde öldü.

Oğlunun baba mesleğini öğrenmek yolunu tutmadığını gören Alaaddin'in annesi, eline geçecek azıcık parayla, oğluya kendisinin geçimini sağlamak için ip eğirebilmek amacıyla, dükkânı kapatıp tüm meslek araç gereçlerini paraya çevirdi. Artık baba korkusu çekmeyen ve kendisini azarladığında tehdit etmekten geri kalmadığı annesinden de pek çekinmeyen Alaaddin, iyice kaptı koyverdi. Yaşıtı çocuklarla şimdi daha çok gezip dolaşıyor, onlarla eskiden olduğundan daha büyük bir tutkuyla oynuyordu. On beş yaşına kadar, akşamın ne getireceğini, ileride ne olacağını aklının köşesinden bile geçirmeden böyle yaşayıp gitti. İşte Alaaddin bu durumdaydı; günlerden bir gün, alışkanlık edindiği üzere, bir grup serseriyle bir meydanda oynarken, oradan geçmekte olan bir yabancı durup ona baktı.

Bu yabancı, bu öyküyü yazan yazarların bize Afrikalı Sihirbaz diye tanıttığı önemli bir sihirbazdı: Bu yüzden, biz de, doğal olarak, onun Afrikalı olduğunu ve geleli ancak iki gün olduğunu söyleyeceğiz.

Afrikalı Sihirbaz fizyonomiden çok iyi anladığından, Alaaddin'in yüzünde yolculuğunun sebebi olan şeyin yapılması için mutlak surette gerekli olan her şeyi görüp tanıdı; bundan başka, çocuğun ailesini, kim olduğunu ve eğilimlerini ustalıklarla sorup öğrendi. İsteddiği her şey hakkında bilgi sahibi olduktan sonra delikanlıya yaklaştı, onu arkadaşlarından birkaç adım öteye çekerek, "Evladım, sen terzi Mustafa'nın oğlu değil misin?" diye sordu. "Evet, efendim," diye cevap verdi Alaaddin, "ama babam öleli çok oluyor."

Bu sözler üzerine, Afrikalı Sihirbaz Alaaddin'in boynuna sarıldı, onu kucaklayıp, gözyaşları içinde, içini çeke çeke defalarca öptü. Sihirbaz'ın gözlerindeki yaşları fark eden Alaaddin, hangi sebeple ağladığını sordu. "Ah, evladım," diye hıçkırdı Afrikalı Sihirbaz, "ben ağlamayayım da kim ağlasın? Ben senin amcanımı, babanın kardeşiyim. Çok uzun seneler önce seyahate çıkmıştım. Şimdi, onu görmek ve dönüşümle sevince boğmak umuduyla geliyorum ve senden onun öldüğünü öğreniyorum. İnan ki duyduğum acı teselli bulacak gibi değil. Ama ıstırabımı biraz olsun azaltan bir şey varsa, o da, anımsayabildiğim kadarıyla onun yüz hatlarını senin yüz hatlarında bulmuş olmanıdır, şimdi seninle konu-

şurken yanılmamış olduğumu görüyorum.” Eli-
ni para kesesine atarak, Alaaddin’e, annesinin
nerede oturduğunu sordu. Alaaddin adamın me-
rakını anında giderdi; Afrikalı Sihirbaz, aynı
anda ona bir avuç ufak para vererek, “Evladım,
git anneni gör, ona selamlarımı söyle, ona de ki,
eğer vakit bulabilirsem, başsağlığı dilemek ve
kardeşimin onca yıl birlikte yaşamış olduğu ka-
dını ve yaşadığı yeri görmek için yarın kendisi-
ne uğrayacağım,” dedi.

Afrikalı Sihirbaz yeni edindiği yeğenini bırakır
bırakmaz, Alaaddin, amcasının vermiş olduğu
paranın sevinciyle annesine koştu, “Anacığım,”
dedi yanına varır varmaz, “benim bir amcam
var mıydı, acaba?” Annesi, “Hayır, evladım,”
diye yanıt verdi, “senin ne amcan, ne de dayın
var.” Çocuk, “Ama,” diye devam etti sözlerine,
“daha demin, amcam olduğunu söyleyen bir
adam gördüm. Ona babamın öldüğünü söyle-
diğimde ağlayarak beni kucaklayıp öptü.” Son-
ra da, doğru söylediğini kanıtlamak için, “Bak,
bana ne verdi?” diyerek adamdan aldığı parayı
gösterdi ve sözlerine devamla, “sana selam yolla-
dı ve vakit bulabilirse yarın seni ve babamın için-
de yaşayıp öldüğü evi görmeye geleceğini sana
söylememi istedi,” dedi. “Oğlum,” dedi annesi,
“babamın bir kardeşi olduğu doğru, ama o öleli
hayli zaman oluyor; başka bir kardeşi daha oldu-
ğundan söz edildiğiniyse hiç işitmedim.” Afrikalı
Sihirbaz ile ilgili daha fazla konuşmadılar.

Ertesi gün, Alaaddin kentin bir başka yerinde
başka çocuklarla oynarken, Afrikalı Sihirbaz

yeniden yaklaştı Alaaddin'e. Önceki gün yaptığı gibi Alaaddin'i kucakladı ve eline iki altın sıkıştırarak dedi ki: "Evladım, bunları annene götür ve bu akşam onu görmeye geleceğimi söyle; birlikte yememiz için bir şeyler satın alsın, ama daha önce, bana nerede oturduğunuzu tarif et." Alaaddin ona gerekli bilgiyi verdi, sonra, Sihirbaz, gidip oynaması için onu serbest bıraktı. Alaaddin iki altını götürüp annesine verdi ve amcasının niyetinden bahseder bahsetmez annesi alışveriş yapmak için dışarı çıkarak bol miktarda erzakla geri döndü; ihtiyacı olan mutfak eşyalarının çoğunluğuna sahip olmadığından, onları ödünç almaya komşularına gitti. Bütün gün akşam yemeğini hazırlamakla uğraştı ve akşamüzeri her şey hazır olunca, Alaaddin'e, "Oğlum, amcan belki evimizin yolunu çıkaramamıştır, ona karşı git, onu görürsen, düş önüne getir," dedi.

Alaaddin, Afrikalı Sihirbaz'a evin yolunu tarif etmiş olmasına rağmen, kapı çalındığında dışarı çıkmaya hazırdı. Alaaddin kapıyı açtı, elinde birçok şarap şişesi ve akşam yemeği için getirdiği çeşitli meyvelerle içeri giren Afrikalı Sihirbaz'ı tanıdı.

Afrikalı Sihirbaz getirdiği şeyleri Alaaddin'in ellerine teslim ettikten sonra anneyi selamladı ve ondan kardeşinin sofrada oturmayı âdet edindiği yeri göstermesini rica etti. Kadın kocasının oturduğu yeri gösterdiğinde, Sihirbaz, "Zavallı kardeşim, ölmeden önce seni son bir kez daha kucaklamak için vaktinde dönemedim," diye

haykırarak kapanıp bu yeri gözyaşları içinde defalarca öptü. Alaaddin'in annesinin onca ısrarına karşın oraya oturmayı reddetti. "Hayır," diyor-du, "bunu yapamam; ama izninle, karşısına otu-rayım da, benim için değerli bir aile babası ola-rak onu şahsen göremiyorsam da, hiç değilse sanki buradaymış gibi karşıdan ona bakayım." Alaaddin'in annesi daha fazla üstelemedi ve ada-mın istediği yere oturmasına ses etmedi.

Afrikalı Sihirbaz, istediği yere oturduktan son-ra, Alaaddin'in annesiyle sohbete başladı. "Ey kardeşimin karısı," dedi ona, "hatırası aziz kar-deşim Mustafa ile evli olduğunuz bütün o zaman boyunca beni görmemiş olmana şaşma; kardeşi-min olduğu kadar benim de olan bu ülkeden, bu ocaktan çikalı tam kırk yıl oluyor. O zaman-dan bu yana, Hint ve Fars diyarlarında, Arabis-tan'da, Suriye'de, Mısır'da seyahatler yaptım, bütün bu diyarların en güzel kentlerinde otur-dum; Afrika'ya geçerek orada çok uzun süre ya-şadım. İnsan ülkesinden, doğduğu yerden ne ka-dar uzaklaşırsa uzaklaşsın, annesinin, babası-nın, birlikte büyüdüğü insanların anısını unuta-maması tabiatının çok doğal bir özelliği olduğun-dan, sonunda gelip aileni görmek, aziz kardeşi-mi kucaklamak arzusuna kapılarak bu kadar uzun bir yolculuğu göze alacak, hazırlıkları daha fazla ertelemekten yola çıkacak kadar ken-dimi güçlü ve yürekli hissettim. Yolculuğun ne kadar uzun sürdüğünden, karşılaştığım engel-lerden, buraya varmak için katlandığım yorgun-luklardan söz etmeyeceğim; size sadece şu kada-

rını diyeyim ki, yolculuğum sırasında başıma gelen hiçbir şey, her zaman sevmiş, her zaman kardeşçe bir dostluk hissetmiş olduğum bir kardeşin ölümünü öğrenmek kadar yaralayıp üzmedi beni. Onun yüz hatlarını, oğlun olan yeğenimin yüzünde seçtim; bu sayede, onu beraber olduğu diğer çocuklardan ayırt ettim. Kardeşimin bu dünyadan göçmüş olduğu acıklı haberini nasıl karşılamış olduğumu oğlun sana anlatabilir, ama yine de her şey için Tanrı'ya şükürler olsun. Kardeşimin en dikkati çekici hatlarını yüzünde taşıyan bir oğul bulmakla biraz olsun teselli buluyorum.”

Kocasının anısıyla acısı tazelenen Alaaddin'in annesinin duyulandığını fark eden Afrikalı Sihirbaz konuyu değiştirdi ve Alaaddin'den yana dönerek ona adını sordu. “Adım, Alaaddin,” dedi çocuk. “Pekâlâ,” dedi sihirbaz, “ne iş yapıyorsun? Bir mesleğin var mı?”

Bu soru üzerine, Alaaddin, rahatsız olarak bakışlarını yere indirdi; ama sözü alan annesi, “Alaaddin tembelin tekidir. Babası hayattayken ona mesleğini öğretmek için elinden gelen çabayı gösterdi, ama sonuna erdiremedi ve onun ölümünden bu yana, her allahın günü ona söylediğim onca söze karşın, artık bir çocuk olduğunu aklına bile getirmeden, serserilik etmekten, sizin de gördüğünüz gibi, diğer çocuklarla oynamaktan başka yaptığı bir şey yok; eğer sizden utanıp da aklını başına toplamazsa, korkarım ondan hiçbir şey olmaz. Babasının mal mülk namına hiçbir şey bırakmadığını gayet iyi biliyor,

bütün gün ip eğirmekle bir kuru ekmeği zor kazandığımı görüyor. Bazen diyor ki kör şeytan, açma kapıyı nereye giderse gitsin,” dedi.

Alaaddin'nin annesi gözyaşları içinde sözlerini bitirdiğinde, Afrikalı Sihirbaz, Alaaddin'e, “Bu iyi değil, yeğenim, ekmeğini kazanmayı düşünmelisin. Çeşit çeşit meslek var, bunlardan birine meylin yoksa diğerine vardır. Belki babanın mesleğinden hoşlanmamışsındır, ama bir başkası sana daha uygun olabilir. Duygularını ben den saklana, benim size yardım etmekten başka bir niyetim yok,” dedi. Alaaddin'in yanıt vermediğini görerek, “Eğer bir meslek öğrenmekten nefret ediyor ve dürüst bir adam olmak istiyorsan,” diye sürdürdü sözlerini, “sana zengin kumaşlarla, ince bezlerle dolu bir dükkân açarım, onları satar eline geçen parayla başka mallar alır, bu şekilde saygın bir hayat sürersin. Düşün taşın ve kararını bana açık açık bildir; benim her zaman sözümü tutmaya hazır olduğumu göreceksin,” dedi.

Bu öneri, elle çalışmaktan hoşlanmayan, ayrıca bu tür malların satıldığı dükkânların müşterisi bol, güzel yerler olduğunu ve bu tüccarların iyi giyinip çok saygı gördüğünü bilen Alaaddin'i çok sevindirdi. Afrikalı Sihirbaz'a, onu amcası olarak gördüğünü, bundan başka bir iş tutmak eğiliminde olmadığını ve kendisine yapmak istediği iyilik için ömrünce ona minnettar kalacağını belirtti. Afrikalı Sihirbaz, “Madem ki bu meslek hoşuna gidiyor,” diye sürdürdü sözlerini, “yarım seni götürür, bu kentteki en zengin tüc-

carlara has bir şekilde bir güzel giydirip kuşandırırım ve ertesi gün de düşündüğüm gibi bir dükkân bakarız.”

O zamana kadar Afrikalı Sihirbaz’ın kardeşinin kocası olduğuna hiç inanmamış olan Alaaddin’in annesi, oğlana yapacağını söz verdiği iyiliklerden sonra bundan hiç kuşku duymadı. Alaaddin’in annesi Afrikalı Sihirbaz’a iyi niyetinden dolayı teşekkür etti ve amcasının kendisine yapacağını umduğu iyiliklere layık olmaya çalışması için oğluna yüreklendirecek sözler söyledikten sonra sofrayı kurdu. Yemek boyunca sohbet aynı konu etrafında dönüp durdu, sonunda gecenin ilerlemiş olduğunu gören Sihirbaz, anneye oğuldan izin alıp evden ayrıldı.

Ertesi sabah, Afrikalı Sihirbaz, söz verdiği gibi yenidenterzi Mustafa’nın dul eşine uğradı. Alaaddin’i yanına alarak güzel kumaşlardan her yaş ve beden için hazır giysilerin satıldığı büyük bir tüccarın dükkânına götürdü. Alaaddin’in boyuna bosuna uygun giysileri çıkarttırdı, hoşuna gidenleri bir yana ayırıp yeterince güzel bulmadıklarını kaldırttıktan sonra, Alaaddin’e, “Yeğenim, bu giysilerden en hoşuna gidenini seç,” dedi. Yeni amcasının eli açıklığına çok sevinen Alaaddin, giysilerden birini seçti, sihirbaz da bu giysiyi ve onun yanı sıra alınması gereken öte beriyi pazarlık etmeden satın aldı.

Alaaddin, tepeden tırnağa giyinip kuşandıktan sonra, akla gelebilecek bütün teşekkürleri sıraladı amcasına ve Afrikalı Sihirbaz artık onu terk etmeyeceğine, her zaman yanında bulunacağına

söz verdi. Gerçekten de, onu kentin en çok ziyaret edilen yerlerine, özellikle zengin tüccarların dükkânlarının bulunduğu kesimlere götürdü ve en pahalı kumaşların satıldığı dükkânların bulunduğu caddeye geldiklerinde, Alaaddin'e, "Madem ki yakında sen de şu gördüklerin gibi tüccar olacaksın, bunları ziyaret etmen, onların da seni tanımaları münasip olacaktır," dedi. Ayrıca, ona en güzel, en büyük camileri gösterdi, onu yabancı tüccarların kaldığı hanlara ve kendisinin serbestçe girip çıktığı sultanın sarayına götürdü. Sonunda, kentin gezilip görülecek bütün güzel yerlerini birlikte dolaştıktan sonra, Sihirbaz'ın kaldığı hana gittiler. Bu handa Sihirbaz'ın kente geldiğinden beri tanışıklık kurduğu birkaç tüccar vardı; Sihirbaz onları bir araya toplayıp mükellef bir ziyafet verdi ve sözde yeğenini onlara tanıttı.

Ziyafet akşama dek sürdü. Alaaddin eve dönmek için amcasından izin istedi, ama Afrikalı Sihirbaz yalnız başına gitmesini istemediğinden, çocuğu annesine kendisi götürdü. Kadıncağız oğlunu bu kadar iyi giyinmiş görünce sevince boğuldu; oğlu için bunca masrafa giren Sihirbaz'a hayır duaları okudu. Ona, "Yüce gönüllü hısmım," dedi, "cömertliğiniz için size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum. Oğlumun ona yaptığınız iyilikleri hak etmediğini, sizin iyiliğinizi bilmez de kendisine kurmak istediğiniz seçkin işe sırtını çevirirse bunlara layık olmayacağını biliyorum. Kendi adıma," diye sürdürdü sözlerini, "size bütün ruhumla teşekkür ediyor

ve size duyduğu minneti ancak güzel tavsiyelerinize göre dükkânını çekip çevirmekle gösterecek olan oğlumun size minnettar kaldığına tanık olacak kadar uzun bir ömür diliyorum.”

“Alaaddin iyi bir çocuk, sözümü dinliyor,” diye söze girişti Afrikalı Sihirbaz, “birlikte iyi şeyler yapacağımıza inanıyorum. Yalnız bir şeye canım sıkılıyor, o da yarın size söz verdiğim şeyi yapamayacak oluşumdur. Yarın cuma, bütün dükkânlar kapalı olur, tüccarlar eğlenmeye bakarken kiralayacak bir dükkân bulup onu donatmayı düşünmenin âlemi yok. İyisi mi bu işi cumartesiye bırakalım; ama yine de yarın gelir Alaaddin’i alır, onu bahçelere ya da kibar insanların gezmeyi alışkanlık edindikleri başka yerlere gezmeye götürürüm. Oralarda insanların nasıl eğlendiğini belki de hiç görmemiştir. Bugüne kadar sadece çocuklarla beraber oldu, artık büyük adamları da görmeli.” Afrikalı Sihirbaz ana oğuldan izin alıp oradan ayrıldı. Bu kadar iyi giyinmiş olmaktan zaten büyük bir sevinç duyan Alaaddin, kentin etrafındaki bahçelerde yapacağı gezintiyi düşünerek şimdiden seviniyordu. Çocuk, gerçekten de, hiç kapıların dışına çıkmamış, büyük bir güzelliğe sahip çevreyi hiç görmemişti.

Ertesi gün, Alaaddin, kendisini almaya gelecek olan amcasını karşılamak için erkenden kalkıp giyindi. Uzun süre ayak seslerini dinleyerek bekledikten sonra sabırsızlandı ve beklediği kişinin gelip gelmediğine bakmak için kapıyı açıp eşikte durdu. Sihirbaz’ın uzaktan belirdiğini görür

görmez, annesine seslenip iznini aldıktan sonra kapıyı çekip adamı karşılamaya koştı.

Afrikalı Sihirbaz, Alaaddin'i görünce ona güler-yüz gösterdi. "Hadi bakalım sevgili çocuğum," dedi ona gülerek, "bugün sana güzel şeyler göstermek istiyorum." Onu, büyük ve güzel evlere, daha doğrusu her biri çok güzel bahçeler içinde muhteşem saraylara çıkan bir kapıdan geçirdi; bahçelere girmek serbestti. Gördükleri her saray karşısında, Sihirbaz, Alaaddin'e onu güzel bulup bulmadığını soruyordu; bir başka saray görüldüğünde Alaaddin ondan önce atılıp, "İşte amcacığım," diyordu, "biraz evvel gördüğümüzden daha güzel bir saray." Bu sırada, gitgide kırlara doğru uzaklaşıyorlardı; kafasındaki planı uygulamak için mümkün olduğunca uzaklara gitmek niyetindeki kurnaz Sihirbaz, bu bahçelerden birine girdi. Sihirbaz, yorulmuş gibi yaparak, bronz bir aslanın ağzından billur suların döküldüğü büyük bir havuzun kıyısına oturdu. "Yeğenim," dedi, "sen de benim gibi yorulmuşsundur; burada biraz dinlenip kuvvetimizi toplayalım. Gezintimize devam etmek için kendimizi toparlamamız gerekir."

Oturduklarında, Afrikalı Sihirbaz, önceden hazırlamış olduğu çöreklerle çeşit çeşit meyveyi kuşağına bağlı bir çıkından çıkarıp havuzun kıyısına yaydı. Bir çöreği aralarında pay etti; meyvelere gelince, Alaaddin'i canının çektiğini seçmekte serbest bıraktı. Karınlarını doyururlarken, Sihirbaz, sözde yeğeniyle laflamaya başladı, çocuklarla düşüp kalkmaktan vazgeçme-

sini, daha çok akıllı uslu adamlara yanaşmasını, onları dinleyip konuşmalarından yararlanmasını öğütledi. “Yakında,” dedi ona, “sen de onlar gibi yetişkin bir insan olacaksın; onlar gibi oturup kalkmayı ne kadar erken öğrenirsen o kadar iyi olur.” Kahvaltılarını tamamladıklarında kalktılar, sadece sınırları işaret eden ama geçişi engellemeyen birer küçük hendekle birbirinden ayrılan bahçeler boyunca yürüyüşlerine devam ettiler. Bu başkentin yurttaşlarını birbirlerine zarar vermekten alıkoyan sadece iyi niyetti. Afrikalı Sihirbaz, Alaaddin’i yavaş yavaş bahçelerden uzaklaştırdı, tarlalardan geçirip dağların eteklerine kadar götürdü.

Ömründe hiç bu kadar çok yol yürümemiş olan Alaaddin, bunca yol yürümekten kendini çok yorgun hissediyordu. “Amca,” dedi Afrikalı Sihirbaz’a, “nereye gidiyoruz? Bahçeler çok geride kaldı, artık dağlardan başka bir şey görmüyorum. Biraz daha uzaklaşacak olursak, bilmiyorum geri dönecek gücü kendimde bulabilecek miyim.” Sahte amca, ona, “Cesaret yeğenim,” dedi, “şimdiye kadar gördüğün bütün bahçelerden çok daha güzel bir bahçe göstereceğim sana. Çok çekmez, şurada bir adımlık mesafede. Oraya vardığımızda, bu kadar yaklaşmışken görmeden dönecek olsaydın üzülüp üzülmeyeceğini sen kendin söylersin.” Alaaddin sesini çıkarmadı; Sihirbaz yolun daha az sıkıcı ve yorgunluğun daha dayanılabilir olması için eğlence-
li hikâyeler anlatarak çocuğu daha uzaklara götürdü.

Sonunda, dar bir vadiyle ayrılmış, birbiriyle neredeyse aynı seviyede, çok yüksek olmayan iki dağın arasına vardılar. Burası, kafasındaki büyük planı uygulamak için Afrika'nın bir ucundan kalkıp ta Çin'e gelen Afrikalı Sihirbaz'ın Alaaddin'i götürmek istediği yerdı. Sihirbaz, Alaaddin'e, "Daha ileriye gitmiyoruz," dedi, "burada sana hiçbir ölümlünün bilmediği olağanüstü şeyler göstereceğim. Bunları gördüğünde, dünyada senden başka hiç kimsenin görmediği bu mucizelere tanık olduğun için bana teşekkür edeceksin. Ben çakmak çakarken sen görebildiğin bütün çalı çırpıyı topla, ateş yakabilmek için en kuru olanlarını seçeceksin."

Öyle çok çalı çırpı vardı ki etrafta, Alaaddin çok geçmeden yeterince büyük bir yığın yaptı. Sihirbaz yığını ateşe verdi, çalılar tutuşur tutuşmaz da hazır bulundurduğu bir tütsüyü ateşe serpti. Sihirbaz, Alaaddin'in hiç anlamadığı büyü sözleri söyleyerek ateşin etrafında dönerken kopkoyu dumanlar yükseldi ateşten.

Aynı anda toprak sarsılmaya başladı ve Sihirbaz'la Alaaddin'in tam önünde yarılp orta yerinde tutmaya yarayan bronz bir halka bulunan, yatay olarak yerleştirilmiş, yaklaşık bir buçuk ayak genişliğinde ve boyunda, bir ayak derinliğinde bir taşı ortaya çıkardı. Bütün bunlar gözlerinin önünde cereyan eden Alaaddin büyük bir korkuya kapılarak kaçmaya yeltendi. Ama o, bu esrar için gerekliydi, sihirbaz onu yakaladı ve homurdanarak ona öyle bir tokat aşk etti ki, çocuk hızla yere kapaklandı, az kaldı bütün

dişleri dökülecekti, ağzı burnu kan içinde kaldı. Zavallı Alaaddin, korkudan titreyerek, göz yaşları içerisinde, “Amcacığım, beni böyle acımasızca dövmenizi hak edecek ne yaptım ki?” diye sızlandı. Sihirbaz, “Böyle yapmamın nedenleri var,” diye yanıtladı, “ben senin amcam, bugüne bugün senin baban sayılırım, bana karşı gelmemelisin. Ama çocuğum,” diye ilave etti daha yumuşak bir sesle, “hiç korkma, senin için yapmak istediğim iyiliklerden yararlanmak, onları hak etmek istiyorsan, emirlerime harfiyen uyman dışında hiçbir şey istemiyorum senden.” Sihirbaz’ın bu güzel vaatleri Alaaddin’in korkusunu ve duyduğu acıyı hafifletti; Sihirbaz, onun tamamen yatıştığını gördüğünde, “Tütsümün ve tılsımlı sözlerimin gücüyle neler yaptığımı gördün,” diye devam etti, “şimdi bil ki, şu gördüğün taşın altında seni bekleyen ve bir gün seni dünyanın bütün krallarından daha zengin edecek gizli bir hazine yatıyor. Bu öyle doğru ki, bu dünyada bu taş dokunmasına ve kaldırıp içeri girmesine senden başka izin verilen hiçbir allahın kulu yok; bu taş dokunmak ve açıldığında içeri adım atmak bana bile yasak. Bunun için, sana diyeceklerimi birini atlamadan eksiksiz yerine getireceksin: Bu, hem senin için hem benim için çok önemli.”

Gördüklerinden ve kendisini ebediyen mutlu edecek bir hazine hakkında Sihirbaz’ın ettiği sözlerden büyük bir şaşkınlığa düşen Alaaddin, yorgunluğunu da yediği silleyi de unutuverdi. “Ne yapmam gerekiyor, amcacığım?” diye hay-

kırarak ayağa fırladı, “Emret, yapayım!” Afrikalı Sihirbaz, onu kucaklayarak, “Bu karara varmana çok sevindim, yeğenim,” dedi, “yaklaş, halkasından tutup şu taşı kaldır.” Alaaddin, “Ama amca,” dedi, “o taşı kaldıracak kadar güçlü değilim, bana yardım etmelisin.” Afrikalı Sihirbaz, “Hayır,” dedi, “benim yardımıma ihtiyacın yok. Eğer sana yardım edeceksem, sen ve ben birlikte bir şey yapmamalıyız: Onu tek başına kaldırmalısın. Halkayı tutarken babanın ve dedenin adını söyleyip asılacaksın: O zaman göreceksin ki kolayca kaldırmışsın.” Alaaddin, Sihirbaz’ın kendisine dediği gibi yaptı ve taşı kolayca kaldırıp bir yana koydu.

Taş kenara çekilince üç dört ayak derinliğinde bir mahzen ortaya çıktı; küçük bir kapıyla daha da aşağıya inen basamaklar görünüyordu. Afrikalı Sihirbaz, “Evladım,” dedi o zaman Alaaddin’e, “sana diyeceklerime çok dikkat et. Bu mahzene in, görmekte olduğun basamakların en altına indiğinde açık bir kapı göreceksin; bu kapı seni birbiri ardı sıra üç salona bölünmüş tonozlu kocaman bir yere getirecektir. Bu salonların her birinde, sağında ve solunda içleri altın ve gümüş dolu, üzüm mayalandırma fıçısı büyüklüğünde bronzdan dört küp göreceksin, ama onlara dokunmaktan sakın. Birinci salona girmeden önce eteklerini toplayıp sıkı sıkıya beline sar. Oraya girdikten sonra hiç durmadan ikincisine, oradan da yine hiç durmadan üçüncüsüne geç. Aman ha, sakın ola ki duvarlara dokunmayasın, hatta eteğinin ucu bile değmesin: Yoksa oracıkta ru-

hunu teslim edersin; eteklerini toplamayı sana bu yüzden söyledim. Üçüncü salonun sonundaki kapıdan geçerek dalları türlü türlü meyvelerle dolu ağaçların bulunduğu bir bahçeye geleceksin; dosdoğru yürüyüp bahçeyi boydan boyda geç, bir taraçaya çıkan elli basamaklı bir merdivene geleceksin. Taraçaya ulaştığında, önünde bir kovuk ve kovukta da yanar durumda bir lamba göreceksin; lambayı alıp söndür; fitilini çıkarıp attıktan ve içindeki sıvıyı döktükten sonra lambayı koynuna sokup bana getir. Elbiseni kirletmekten korkma; içindeki sıvı yağ değildir, boşaltır boşaltmaz lamba kupkuru olacaktır. Ağaçlardaki meyveleri canın çekerse, istediğin kadar toplayabilirsin: Bunu yapmanda sakınca yok.”

Bu sözlerden sonra, Afrikalı Sihirbaz, parmağındaki yüzüğü çıkarıp, talimatının dışına çıkmadığı sürece bu yüzüğün onu bütün kötülüklerden koruyacağını söyleyerek Alaaddin’in parmağına taktı. “Hadi evladım,” dedi bundan sonra, “korkmadan aşağı in; her ikimiz de bütün hayatımız boyunca çok zengin olacağız.”

Alaaddin hiç düşünmeden mahzene atlayıp basamakların dibine kadar indi: Afrikalı Sihirbaz’ın tarif ettiği üç salonu buldu. Kendisine söylenenlere uymayacak olursa öleceği korkusu içinde bu salonlardan sakınımla geçti. Hiç durmadan bahçeyi aşır taraçaya tırmandı, kovukta yanmakta olan lambayı aldı, fitili çıkarıp attı, içini boşalttı ve Sihirbaz’ın dediği gibi lambanın kupkuru olduğunu görerek onu koynu-

na soktu, taraçadan aşağı indi ve geçerken görmediği meyvelere bakmak için bahçede durdu. Bu bahçenin bütün ağaçları olağanüstü meyvelerle doluydu. Her ağacın meyvesi farklı bir renkteydi: Beyaz renkte olanlar vardı, bir bil-lur gibi ışıltılı ve saydam olanları vardı, kimi daha ağır kimi daha hafif, kırmızı renkte olanlar, yeşil, mavi, mor, sarıya çalan ve daha birçok renklerde. Beyazlar inci; ışıltılı ve saydam olanlar elmas; koyu kırmızılar yakut; daha açık kırmızılar pembe yakut; yeşiller zümrüt; maviler firuze; morlar ametist; sarıya çalanlar safir; diğer çeşitli renklerdeki de çeşit çeşit değerli taşlardı ve bütün bu meyveler dünyada eş benzeri görülmemiş ölçüde iri ve mükemmeldi. Bunların önemini ve değerini bilmeyen ve incir, üzüm ve Çin'de yaygın olan diğer meyveler kadar bunlardan hoşlanmayan Alaaddin, bu meyvelerin görüntülerinden pek öyle etkilenmedi. Ne de olsa henüz fiyatı bilmeyecek bir yaşı-taydı; bütün bu meyvelerin renkli camlardan başka bir şey olmadığını ve daha fazla etmeyeceğini düşündü. Yine de, böylesine güzel renklerin çeşitliliği ve her meyvenin güzelliği ve olağanüstü büyüklüğü onda her çeşit meyveden toplama isteği uyandırdı. Her renkten birçok meyve topladı, onları iki cebine ve her şeyi baş-tan aşağı yeni olsun diye Afrikalı Sihirbaz'ın giysilerle birlikte satın alıp ona hediye ettiği iki keseye doldurdu; ağzına kadar dolu iki kese cebine sığmadığından, onları her iki yandan kuşağına bağladı ve beline birçok defa dolamış ol-

duğu ipekten bol kuşağın kıvrımları arasına sokup düşmeyecek şekilde yerleştirdi; koynuna, elbisesiyle gömleğinin arasına da meyvelerden bolca doldurmayı ihmal etmedi.

Alaaddin bilmeden bunca zenginlik yüklendikten sonra Afrikalı Sihirbaz'ı daha fazla bekletmemek için aceleyle üç salonun yolunu tuttu, önceki gibi sakınarak geçti oradan, indiği basamaklardan çıktı ve Afrikalı Sihirbaz'ın kendisini sabırsızlıkla beklediği mahzenin girişinde boy gösterdi. Alaaddin, onu görür görmez, "Amca," dedi, "çıkabilmem için lütfen bana elini uzat." Afrikalı Sihirbaz, ona, "Evladım, evvela bana lambayı ver, sana engel olmasın," dedi. Alaaddin, "Afedersin, amca," dedi, "onun bana engel olduğu yok, çıkınca veririm." Afrikalı Sihirbaz, Alaaddin'i mahzenden çıkarmadan önce lambayı eline uzatmasında ayak diredi; her tarafına doldurduğu meyveler yüzünden lambayı çıkaramayan Alaaddin ise, mahzenden çıkmadan lambayı vermeyi kesinlikle reddetti. O zaman, delikanlının direnmesinden umutsuzluğa kapılan Afrikalı Sihirbaz büyük bir öfkeye kapıldı ve sönmeye bırakmayıp beslemiş olduğu ateşe tütsüsünden serpti ve birkaç sihirli söz söylemeye kalmadan mahzenin ağzını kapatmaya yarayan taş kendiliğinden kalkıp yerine kondu ve üstündeki toprak da Afrikalı Sihirbaz ile Alaaddin'in ilk geldiği zamanki halini aldı.

Afrikalı Sihirbaz'ın, savladığı gibi terzi Mustafa'nın kardeşi, dolayısıyla da Alaaddin'in amcası olmadığı açıktı. Gerçekte Afrikalı'ydı, orada

doğmuştu; Afrika, insanların başka yerlerdekinden çok daha fazla kafayı sihirbazlığa taktıkları bir yer olduğundan, o da gençliğinden itibaren kendini sihirbazlığa vermiş, kırk yıl kadar büyüyle, toprak falcılığıyla, tütsücülükle uğraşmış, sihirbazlık kitapları okumuş ve sonunda, ele geçirebilirse kendisini dünyanın tüm hükümlerlerinden daha güçlü kılacak bir lambanın bulunduğunu keşfetmeyi başarmıştı. Son bir toprak falcılığı işlemiyle, bu lambanın Çin'in ortalarında, ayrıntılarını biraz önce gördüğümüz toprak altında bir yerde olduğunu öğrenmişti. Bu keşfin gerçekliğinden kesinlikle emin olduğundan, dediğimiz gibi, Afrika'nın bir ucundan kalkmış, zorlu ve uzun bir yolculuk sonucunda hazinenin yakınındaki kente gelmişti; ama lamba kesin olarak bildiği bir yerde de olsa ne gidip onu almasına ne de lambanın bulunduğu yeraltına şahsen inmesine izin vardı. Bir başkasının oraya inip lambayı alması, getirip ellerine teslim etmesi gerekiyordu. Bu yüzden, gözüne kimsenin arayıp sormayacağı ve kendisinden beklediği hizmeti yerine getirebilecek bir çocuk olarak görünen Alaaddin'e, lamba eline geçer geçmez, geride tanık bırakmamak için, sözünü ettiğimiz son tütsülemeyi yapmak ve gördüğümüz etkiyi yaratacak sihirli sözleri söyleyerek zavallı çocuğu açgözlülüğüne ve kötülüğüne kurban etmek konusundaki kesin kararlılığıyla seslenmişti. Alaaddin'e attığı tokat ve üzerinde uyguladığı otoritenin tek amacı, emrettiğinde bu meşhur sihirli lambayı derhal ellerine

teslim etsin diye çocuğu kendisinden korkmaya ve tam bir itaate alıştırmaktı, ama niyet ettiğinin tam tersi bir sonuç elde etti. Sonunda, yüreğinden taşan kötölükle daha fazla sabredemedi, zavallı Alaaddin'i yok etmek istedi, çünkü onunla daha fazla tartışacak olursa birisinin duymasından ve saklamayı o kadar çok istediği şeyin öğrenilmesinden korkuyordu.

Onca bel bağladığı büyük ve güzel umutlarının ebediyen yok olduğunu gördüğünde, Afrikalı Sihirbaz'a Afrika'nın yolunu tutmaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı; hemen yola koyuldu. Kente, Alaaddin'le birlikte çıktığı yoldan dönmek için dolambaçlı yollardan gidiyordu. Bu çocukla beraber dolaştığını gören birilerinin şimdi yalnız döndüğünü fark etmelerinden çekiniyordu.

Görünüşe göre, bir daha Alaaddin'den söz edildiği duyulmayacaktı; ebediyen mahvolduğuna inanan Alaaddin de parmağında kendisini selamete çıkaracak bir yüzük taşıdığının farkında değildi. Gerçekten de, Alaaddin'in kurtuluşunu sağlayan, gücünü bilmediği bu yüzük oldu; aslında lambanın kaybının yanı sıra bu yüzüğün de kaybedilmiş olmasının Sihirbaz'ı son bir umutsuzluğa sürüklememiş olması çok şaşırtıcıydı. Ama sihirbazlar talihsizlik ve aksiliklere o kadar alışkındırlar ki olmayacak düşlerin, boş hayallerin peşinde koşmaktan yaşadıkları sürece geri durmazlar.

Sahte amcasının gösterdiği onca muhabbet ve yaptığı onca iyilikten sonra ondan hiçbir kötü-

l k beklemeyen Alaaddin'in içine d  t       -
kml   insanın hayalinde canlandırması dile
getirmesinden çok daha kolaydır. Alaaddin diri
diri g m ld   n  görünce ağlayarak binlerce
defa amcasına seslendi, haykırarak lambayı ona
vermeye hazır olduğunu söyledi, ama bütün bu
   lıklar boşunaydı, artık duyulmasının yolu
yoktu. Böylece, zifiri karanlıklar içinde kaldı.
Sonunda, gözyaşları biraz dinince, daha önce
geçmiş olduğu bahçenin aydınl  nı aramak  ze-
re basamakların dibine indi, ama büyüyle a ıl-
mı  olan duvar, bir başka büyüyle yeniden sım-
sıkı kapanmı tı.  n ndeki duvarı eliyle sa a ve
sola doğru birçok defa yokladı, ama kapıyı koy-
dunsa bul; o zaman, bir daha g nı   nı görece-
 inden umutsuz ve içinde bulunduğu karanlık-
larda yakında  lece inden emin, büyük bir yeisle
basamakların üzerine   k p iki misli kuvvetle
feryat etmeye ba ladı.

Alaaddin iki gün hiçbir şey yiyip içmeden bu
durumda kaldı; nihayet, üçüncü gün, ölümü ka-
 ınılmaz kabul ederek ellerini birbirine kavu -
turup yukarı kaldırdı ve olacıklara tam bir bo-
yun e mi likle, “Allah büyüktür, Allah'ın de-
di i olur!” diye haykırdı.

Ellerini birbirine kavu tururken, Afrikalı Sihir-
baz tarafından parma ına takılan, gücünü
henüz bilmediği y z   ovmu  oldu. Anında çok
kocaman ve korkunç görünüşlü bir cin belirdi,
toprağın altından çıkıyor gibi ortaya çıkıp ba ı
tavana de inceye kadar yükseldi ve Alaaddin'e
Şöyle dedi: “*Emret sahip! Senin ve bu y z  *

sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte yüzüğün kölesiyim.”

Bir başka zaman ve bir başka durumda olsa, böylesi görüntülere alışık olmayan Alaaddin’in bu kadar sıradışı birisinin karşısında korkudan dili tutulurdu, ama içinde bulunduğu tehlikeden başka bir şey düşünmediğinden duraksamadan cevap verdi: “Kim olursan ol, elinden geliyorsa beni buradan çıkar.” Ağzından daha bu laflar çıkar çıkmaz, toprak açıldı ve Alaaddin kendini mağaranın dışında, tam olarak Sihirbaz’ın kendisini götürdüğü yerde buldu.

Çok uzun bir süre koyu karanlıklar içerisinde kalmış olan Alaaddin’in başlangıçta günışığına bakamamış olması garip karşılanmasa gerek; gözü azar azar ışığı alışınca, Alaaddin, etrafına bakındı ve toprakta herhangi bir delik görememekten şaşkınlığa düştü. Nasıl olup da böyle çabucak dışarı çıkmış olduğunu anlayamıyordu; mağaranın nerede bulunduğunu ancak çalı çırpının yanmış olduğu yere bakarak kestirdi. Daha sonra, kentten tarafa döndüğünde, etrafını çevreleyen bahçelerin arasındaki kenti tanıdı, Afrikalı Sihirbaz’ın onu getirdiği yolu seçti ve bir daha asla görebileceğini ummadığı dünyaya yeniden dönmüş olduğu için Allah’a hamdederek kentin yolunu tuttu. Kente girdi ve ayaklarını sürüyerek zor bela evine vardı. Eve dönmek ve annesini yeniden görmek için verdiği sevincin yanı sıra, neredeyse üç gündür hiçbir şey yememiş olması yüzünden kısa süreli bir

baygınlık geçirdi. Alaaddin'i temelli kaybettiğini düşünerek ağlamış olan annesi, onu bu durumda görünce, kendine getirmek için elinden gelen hiçbir çareye başvurmadan geri durmadı. Sonunda ayılan Alaaddin'in ilk sözleri, "Anacığım, her şeyden önce, n'olur bana yiyecek bir şeyler ver, üç gündür ağzıma lokma koymadım," oldu. Anası nesi var nesi yoksa getirip önüne koydu ve, "Oğlum," dedi ona, "acele etme, bu tehlikeli olur; yavaş yavaş ye ve rahatına bak, buna çok ihtiyacın var. Şimdi benimle konuşmanı bile istemiyorum; iyileştiğinde başından geçenleri bana anlatmak için bol bol vaktin olacak. Cumadan beri çektiğim derin üzüntüden ve akşam olup da gelmediğini görünce sana ne olduğunu öğrenmek için harcadığım onca çabadan sonra seni tekrar görmek yüreğime su serpti."

Alaaddin annesinin tavsiyesine uydu; acele etmeden küçük lokmalarla yedi ve orantılı miktarda içti. Karnını doyurunca, "Anacığım," dedi, "Beni mahvetmeye niyetlenmiş olan ve seninle konuştuğum şu anda artık hayatta olmadığıma inanan, hatta daha ilk günden ölmüş olduğumdan hiç kuşku duymayan bir adamın ellerine beni bu kadar kolay teslim ettiğin için senden şikâyetçi olacaktım, ama sen onu amcam sandın, ben de öyle. Bana onca muhabbet gösteren, onca iyilik eden ve daha birçok güzel vaatlerde bulunan birisi hakkında başka nasıl düşünebilirdik ki? Bil ki, anacığım, o adam hainin, rezilin, kalleşin tekiydi. Ne senin ne de benim bildiğim bir nedenle, sırf beni öldürmek için bana o kadar

iyilik yapıp o kadar vaatle bulundu. Kendi payıma, kötü muameleyi hak edecek hiçbir şey yapmış olduğuma inanmıyorum. Senden ayrılışımdan onun menfur niyetini uygulamaya koymasına kadar neler olup bittiğini hakikate uygun bir şekilde birazdan anlattığım zaman bunu sen kendin de anlayacaksın.”

Alaaddin, annesine, cuma sabahı Sihirbaz’ın gelip onu kent dışındaki bahçeleri ve sarayları gezdirmek üzere almasından itibaren başından geçenleri, Sihirbaz’ın mucize yarattığı yer olan iki dağın arasına kadar yolda başlarından geçenleri, ateşe serpilen tütsü ve birkaç büyümlü sözle toprağın nasıl açıldığını ve paha biçilmez bir hazineye giden yolun başlangıcı olan bir mağara girişinin nasıl ortaya çıktığını anlatmaya başladı. Sihirbaz’dan yediği tokadı ve adamın biraz yumuşadıktan sonra ona koruyucu bir yüzük vererek kendisini mağaraya indirirken verdiği sözleri de anlatmayı unutmadı. Üç salondan ve bahçeden geçerken ve dönerken ve lambayı aldığı taraçada gördüğü şeylerin hiçbir ayrıntısını atlamadı; lambayı koynundan çıkararak annesine gösterdi ve dönüşte bahçeden toplayıp iki keseye doldurmuş olduğu saydam ve rengârenk meyvelerle birlikte annesine verdi. Bu meyveler aslında değerli taşlardı. Odayı aydınlatan bir lambanın ışığında güneş gibi ışıldamalarından ne kadar değerli oldukları tahmin edilebilirdi, ancak Alaaddin’in annesi de bu konuda oğlundan daha fazla bir şey bilmiyordu. Yoksulluk içerisinde büyümüştü ve kocası da ona bu tür

değerli taşlar veremeyecek kadar az kazanıyordu. Ayrıca, böyle şeyleri ne hısımlarında görmüşü. Bu yüzden, onları rengârenk görüntüleriyle gözü okşamaktan başka bir şeye yaramayan, değersiz şeyler gibi görmesine ve Alaaddin'e onları oturduğu minderin altına koydurmasına şaşmamak gerek. Alaaddin dışarı çıkmak üzere mağaranın girişine nasıl geldiğini, istediği lambayı uzatmaması üzerine Sihirbaz'ın hâlâ yanmakta olan ateşe serptiği tütsünün ve söylediği sihirli sözlerin gücüyle mağaranın girişinin nasıl bir anda kapandığını söyleyerek serüvenini anlatmayı sürdürdü. Ama gözyaşlarına boğulmadan devam edemedi; ölümcül mağarada diri diri gömülmüş olduğunu görünce içine düştüğü acıması durumu ve henüz gücünü bilmediği yüzüğe dokunmak suretiyle, deyim yerindeyse, yeniden dünyaya geldiğini anlattı. Hikâyesinin sonuna gelince, "Sana daha fazla anlatmama gerek yok," dedi annesine, "gerisini biliyorsun. İşte yaşadığım serüven ve senin beni görmediğin sürede karşılaştığım tehlikeler bunlar."

Alaaddin'in annesi, olağanüstü, şaşırtıcı ve aynı zamanda da bütün kusurlarına karşın oğlunu şefkatle sevmekten bir an geri durmayan bir anne için fazlasıyla acıklı olan bu hikâyeyi sesini çıkarmadan sabırla dinledi. Bununla birlikte, en dokunaklı ve Afrikalı Sihirbaz'ın kallesliğini daha açıkça ortaya koyan yerlerde, kızgınlığını gösteren işaretlerle, ondan ne kadar nefret ettiğini belli etmekten geri durmuyordu, ama Alaaddin

hikâyesini bitirince, bu sahtekâra karşı binlerce hakaret yağdırdı; onu hain, kalles, vahşi, katil, sahtekâr, gözbağcı, insan ırkının düşmanı ve yok edicisi olarak niteledi. “Evet, oğlum,” diye ilave etti, “o bir sihirbaz ve sihirbazlar halkın baş belalarıdır; büyü ve gözbağcılık yoluyla şeytanlarla ilişki kurarlar. Onun sana karşı kötülüğünün tamamen ermesine izin vermeyen Allah’a şükürler olsun! Seni esirgediği için sen de Allah’a hamdü sena etmelisin! Allah’ı hatırlayıp yardımını dilemeyeydin çoktan ölmüştün.” Oğluna ihanetinden dolayı Sihirbaz’a sürekli ilenerek daha birçok şey söyledi, ama konuşurken, üç gündür uyumamış olan oğlunun dinlenmeye ihtiyacı olduğunu fark etti. Oğlunu yatırdı ve kısa bir süre sonra da kendisi yattı.

Diri diri gömüldüğü yeraltında ölümünün kaçınılmaz olduğunu düşünerek hiç gözünü kırpmamış olan Alaaddin bütün gece kütük gibi uyudu ve ertesi gün geç saatlere kadar kalkmadı. Kalktığında ilk sözü annesinden yiyecek istemek oldu; annesi de hiçbir şeyin kendisini ona kahvaltı vermekten daha fazla hoşnut edemeyeceği yanıtını verdi. “Ne yazık ki, evladım,” dedi annesi, “sana verebileceğim bir parça bile ekmek yok. Evde kalan son yiyeceği dün akşam yedin. Ama azıcık sabırlı ol, birazdan sana bir şeyler getirim. Biraz pamuk ipliği kaldı; onu satıp ekmekle öğle yemeğinde yiyeceğimiz bir şeyler satın alırım.” Alaaddin, “Anacığım,” dedi, “ipliğin şimdilik kalsın, sen bana dün akşam getirdiğim lambayı ver; onu satar, elime geçen parayla da kah-

valtı, öğle yemeği ve hatta akşam yemeği için bir şeyler alırım.”

Alaaddin’in annesi lambayı koyduğu yerden aldı. “İşte,” dedi oğluna, “ama pislik içinde, biraz temizlersek sanırım daha çok para eder.” Lambayı temizlemek için su ve biraz ince kum aldı, ama lambayı ovmaya başlamıştı ki, oğlunun huzurunda korkunç görünüşlü dev gibi bir cin ortaya çıktı, kadıncağızın önüne dikilip gök gürlemesini andıran bir sesle şöyle dedi: “*Emret sahip! Senin ve bu lambaya sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte lambanın kölesiyim.*”

Alaaddin’in annesi cevap verecek durumda değildi. Cinin çirkin ve ürkütücü yüzüne bakamıyordu; cinin ağzından sözler dökülmeye başladığında öyle büyük bir korkuya kapıldı ki düşüp bayıldı.

Daha önce buna az çok benzer bir görüntüyle mağarada karşılaşmış olan Alaaddin, hiç düşünmeden ve zaman yitirmeden lambayı annesinin elinden kaptı ve annesinin yerine kararlı bir ifadeyle, “Açım,” dedi cine, “bana yiyecek getir.” Cin kayboldu ve hemen ardından başının üzerinde taşıdığı gümüşten kocaman bir siniyle ortaya çıktı; sininin üzerinde enfes yemeklerle dolu, üzerleri aynı metalden kapaklarla örtülmüş on iki tabak, onların üstünde kar gibi beyaz altı adet ekmek, iki şişe nefis şarap vardı; cinin elindeyse iki gümüş maşrapa. Cin hepsini divana koyup hemen yok oldu.

Bütün bunlar o kadar tez zamanda olup bitti ki cin ikinci defa yok olduğunda Alaaddin'in annesi henüz kendine gelmemiştir. Annesinin yüzüne su serpmeye zaten başlamış, ancak onu ayıltmayı başaramamış olan Alaaddin, annesini kendine getirebilmek için çabalarını yoğunlaştırdı. İster serptiği esanslar sonunda bir işe yaramış, ister cinin getirdiği yemeklerin kokusu buna katkıda bulunmuş olsun, kadıncağz anında kendine geldi. "Anacığım," dedi Alaaddin, "korkacak bir şey yok, kalk da bir şeyler ye. İşte ağzına layık yiyecekler, işte açlığımı giderecek şeyler. Bu nefis yiyecekleri soğutmadan yiyelim."

Alaaddin'in annesi, büyük siniyi, üzerindeki on iki tabağı, altı ekmeği, iki şişeyi ve iki maşrapayı görüp bütün bu yiyeceklerden yayılan nefis kokuları duyduğunda son derece büyük bir şaşkınlığa düştü. "Oğlum," diye sordu Alaaddin'e, "bu kadar bol yiyecek bize nereden geldi? Bunun için kime minnet duymalıyız? Yoksa Sultan yok-sulluğumuzu duydu da bize acıdı mı?" Alaaddin, "Anacığım, sofraya oturup yemeye başlayalım," dedi, "senin de benim kadar buna ihtiyacın var. Yemekten sonra sana her şeyi anlatırım." Daha önce hiç bu kadar mükellef bir sofraya oturmamış olan ana oğul sofraya kurulup büyük bir iştahla yediler.

Yemek sırasında, Alaaddin'in annesi, gümüş mü yoksa başka bir madde mi olduğunu bilmediği siniyle tabaklara şaşkınlıkla bakmaktan kendini alamıyordu; böylesi şeyleri görmeye pek alışkın değildi; tanımadığı bu şeylerin değeri konu-

sunda, doğrusunu söylemek gerekirse, hiç fikri yoktu; onun hayranlığını çeken, bu şeylerin yeniliğiyle sadece; oğlunun da ondan fazla bilgisi yoktu.

Sadece basit bir kalıvaltı yapmayı düşünen Alaaddin'le annesi öğle yemeği vakti geldiğinde hâlâ sofradaydılar; böyle nefis yemekler iştahlarını açmıştı; yemekler henüz sıcakken ayrı ayrı iki defa sofraya oturmaktansa iki öğünü birleştirmenin yerinde olacağına hükmettiler. Çifte yemek tamamlandığında sadece akşama yetecek kadar değil, ertesi gün de aynı kuvvette iki öğüne yetecek kadar yiyecek kalmıştı geriye.

Alaaddin'in annesi, sofrayı kaldırıp el sürmediği eti bir kenara koyduktan sonra gidip oğlunun yanına divana oturdu. "Alaaddin," dedi ona, "anlatmaya söz verdiğin hikâyeyi işitmeyi sabırsızlıkla bekliyorum." Alaaddin, annesinin bayıldığı andan ayılana kadarki sürede cinle aralarında geçenleri olduğu gibi anlattı.

Alaaddin'in annesi, oğlunun sözlerinden ve cinin ortaya çıkmasından büyük bir şaşkınlığa düşmüştü. "Ama oğlum," dedi, "bu cinler de ne oluyor? Bugüne dek, tanıdığım bildiğim hiç kimsenin bir cin gördüğünü duymadım. Nasıl oldu da bu çirkin cin kendisini bana gösterdi? Niçin daha önce mağarada görüldüğü sana değil de bana hitap etti?"

"Anacığım," diye yanıtladı Alaaddin, "sana görünmüş olan cin bana görülen cinle aynı değil. Büyüklükleri itibarıyla birbirlerine benziyorlarsa da görünüşleri ve becerileri tamamen fark-

lıdır; ayrıca efendileri de ayrıdır. Hatırlarsan, benim görmüş olduğum cin parmağımdaki yüzüğün kölesi olduğunu söylemişti; senin gördüğün cin ise elindeki lambanın kölesi olduğunu söyledi. Ama sanmıyorum ki onu işitmiş olasın: Bana öyle geliyor ki, o daha konuşmaya başlar başlamaz sen bayıldın.”

“Ne!” diye haykırdı Alaaddin’in annesi, “bu kötü cinin sana değil de bana seslenmesine senin şu lamban mı sebep oldu? Aman oğlum kaldır şunu gözlerimin önünden, nereye istiyorsan oraya koy; ben bir daha ona dokunmak istemiyorum. Ona dokunarak korkudan ölme tehlikesini göze almaktansa onun atılmasını ya da satılmasını yeğlerim. Bana sorarsan, o yüzükten de kurtul derim. Cinlerden uzak durmalı: Onlar şeytandır; bunu peygamberimiz söylüyor.”

“Anacığım,” dedi Alaaddin, “izninle onu şimdi lik satmayacağım, oysa kısa bir süre önce bize, sana ve bana bunca faydalı olacak bu lambayı satmaya hazırdım. Bize neler getirdiğini görmedin mi? Bizi doyuracak, bakımımızı sağlayacak şeyler getirmeye devam etmeli. Sahte ve kötü kalpli amcamın ta Afrika’dan kalkıp bunca uzun ve çetin bir yolcuğu göze alması madem ki bu sihirli lambayı ele geçirmek içindi; madem ki lambayı salonlarda var olduğunu bildiği, benim de gördüğüm, almamam hususunda beni uyardığı altın ve gümüşe tercih etti, bu konuda sen de benim gibi düşünmelisin. Bu kadar zengin bir hazinenin içinden başka bir şey istemediğine göre, demek ki lambanın gücünü ve değerini çok

iyi biliyordu. Madem ki talih bize onun gücünü keşfettirdi, biz de bundan yararlanmaya bakalım; ama öyle yapalım ki hiç kokusu duyulmasın, komşularımızın çekemezliğine ve haset duymalarına yol açmayalım. Madem cinler seni bu kadar korkutuyor, ben de onu gözünün önünden kaldırırsan, ihtiyaç duyduğumda bulacağım bir yere korum. Yüzüğe gelince, onu da atmaya kıyamam; o olmasaydı yüzümü bir daha göremezdin; şu anda yaşıyorsam onun sayesinde. Bu yüzden onu alıkoymama ve her zaman parmağımdaya taşımama izin vermelisin. İkimizin de öngörmediğimiz, beni ancak onun kurtaracağı başka bir tehlikeyle karşılaşmayacağımı kim bilebilir?” Alaaddin’in akıl yürütmesi oldukça makul görüldüğünden, annesi diyecek bir şey bulamadı. “Nasıl biliyorsan öyle yap oğlum,” dedi, “bana gelince, benim cinlerle işim olamaz. Şimdi kalkıp ellerimi yıkayacağım ve daha fazla konuşmayacağım.”

Ertesi gün, akşam yemeğini yedikten sonra, cinin getirdiklerinden geriye bir şey kalmadı. Sonraki gün, açlığın bastırmasını beklemek istemeyen Alaaddin, gümüş tabaklardan birisini satmak için onu giysisinin altına sokup sabah erkenden dışarı çıktı. Yolda karşılaştığı bir Yahudi’ye seslendi, onu bir kıyıya çekip tabağı göstererek satın alıp almayacağını sordu.

Kurnaz ve becerikli Yahudi tabağı alıp inceledi ve has gümüşten olduğunu görünce Alaaddin’e ona ne değer biçtiğini sordu. Tabağın değerini bilmeyen ve hiç böyle bir malın ticaretini yap-

mamış olan Alaaddin, onun tabağın değerini pekâlâ bildiğini ve iyi niyetine güvendiğini söylemekle yetindi. Alaaddin'in saflığı Yahudi'yi karsızlığa sevk etti. Alaaddin'in tabağın değerini bilip bilmediğinden emin olamayarak kesesinden tabağın ancak altmış ikide biri değerinde bir altın lira çıkarıp çocuğa uzattı. Alaaddin uzanıp parayı kaptı ve öyle çabucak uzaklaştı ki, Yahudi, bu işten elde ettiği aşırı kârdan hoşnut kalmak yerine, Alaaddin'in sattığı malın değerini bilmediğini keşfedemediğine, böylece ona daha az ödemediğine hayıflandı. Verdiği altının birazını geri koparmak için delikanlının ardından koşmaya niyetlendi, ama Alaaddin öyle hızlı koşuyordu ve şimdiden öyle uzaklaşmıştı ki ona yetişmeye çalışmak boşuna zahmet olacaktı.

Alaaddin, annesinin yanına giderken bir fırıncıya uğradı, annesi ve kendisi için ekmek satın alıp altın parayla ödedi; fırıncı parayı bozup üstünü verdi. Eve varınca paranın üstünü annesine teslim etti, o da çarşıya gidip ikisinin birkaç gün geçinmesi için gereken öte beriyi satın aldı.

Evi böyle çekip çevirmeye devam ettiler; yani evde para suyunu çektikçe Alaaddin on iki tabağın hepsini birbiri ardı sıra Yahudi'ye sattı. İlk tabağa bir altın vermiş olan Yahudi, böyle büyük bir kazancı elinden kaçırmak korkusuyla diğerlerine daha az ödemeye cesaret edemedi: Hepsine aynı fiyatı ödedi. Son tabağın parası da tükenince, Alaaddin, tabaklardan onunun ağırlığına eşit olan siniyi satmaya karar verdi. Onu

her zamanki tüccara götürmek istediye de, sininin ağırlığı bunu yapmasına engel oldu. Bu yüzden, gidip Yahudi'yi eve getirmek zorunda kaldı. Yahudi sininin ağırlığını tarttıktan sonra derhal on altın çıkarıp verdi; Alaaddin buna dünden razıydı.

On altını evin gündelik masraflarını karşılamada kullandılar. Aylak bir hayat sürmeye alışkın olan Alaaddin, Afrikalı Sihirbaz ile yaşadığı serüvenden bu yana akrabaları çocuklarla oynamaktan uzak durmaktaydı. Günlerini etrafta dolaşarak ve tanıştığı insanlarla konuşarak geçiriyordu. Arada sırada büyük tüccarların dükkânlarına uğruyor, orada bulunan veya ziyarete gelen seçkin insanların konuşmalarına kulak veriyordu; bu konuşmaları dinleye dinleye dünya hakkında biraz fikir edindi.

On altın suyunu çekince, Alaaddin, lambaya başvurdu: Lambayı eline aldı, annesinin ona dokunmuş olduğu aynı yeri aradı ve, kumun lamba üzerindeki etkisini görmüş olduğundan, annesi gibi lambayı ovdu; daha önce önünde belirmiş olan aynı cin anında ortaya çıktı, ama Alaaddin lambayı daha hafifçe ovmuş olduğundan cin de daha yumuşak bir sesle ve daha önceki aynı sözlerle seslendi: *“Emret sahip! Senin ve bu lambaya sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte lambanın kölesiyim.”*

Alaaddin, ona, “Açım, yiyecek bir şeyler getir bana,” dedi. Cin ortadan kayboldu ve kısa bir süre sonra, ilk defa getirdiği gibi, dolu bir siniyle

yeniden göründü, siniyi divanın üstüne bırakıp anında yok oldu.

Oğlunun niyetinden haberli olan Alaaddin'in annesi, cinin ortaya çıktığı zaman evde bulunmamak için bir iş bahane ederek dışarı çıkmıştı. Kısa bir süre sonra geri döndü ve mükellef bir şekilde donanmış sofrayı görünce lambanın gücü karşısında tıpkı ilk seferki gibi şaşkınlık duydu. Ana oğul hemen sofraya oturdular; yemekten sonra onlara sonraki iki gün boyunca bol bol yetecek kadar yiyecek kalmıştı.

Alaaddin evde ne ekmek, ne başka bir şey, ne de satın alacak para kaldığını gördüğünde, gümüş tabaklardan birini aldı ve satmak üzere Yahudi'yi aramaya gitti. Giderken dürüstlüğüyle tanınan çok yaşlı ve saygın bir kuyumcunun dükkânının önünden geçti. Onu fark eden kuyumcu seslenip yanına çağırdı: "Oğlum," dedi ona, "tıpkı şimdi ki gibi yüklü olarak birçok defa buradan geçtiğini, bir Yahudi'yle buluştuğunu ve kısa bir süre sonra yüksüz olarak geri döndüğünü gördüm. Öyle sanıyorum ki taşıdığın şeyi ona satıyorsun. Ama belki de bu Yahudi'nin sahtekârın teki, hem de öteki Yahudiler'den daha sahtekâr olduğunu, öyle ki onu tanıyan kimsenin onunla iş yapmadığını bilmiyordur. Sırf senin iyiliğin için söylüyorum, eğer satmak üzere götürdüğün şeyi bana gösterecek olursan, işime yarayan bir şeyse sana onun tam fiyatını öderim, yok değilse, seni aldatmayacak başka tüccarlara gönderirim seni."

Daha yüksek bir fiyata satmak umuduyla, Alaaddin, tabağı koynundan çıkarıp kuyumcuya gös-

terdi. Görür görmez tabağın saf gümüşten olduğunu tanıyan ihtiyar, benzerlerini Yahudi'ye satıp satmadığını ve onun her birine ne kadar ödediğini sordu. Alaaddin, büyük bir saflıkla, on iki tabak sattığını ve her biri için sadece birer altın aldığını söyledi. "Seni gidi namussuz!" diye haykırdı kuyumcu. Sonra, "Evladım," diye devam etti sözlerine, "olan olmuş, artık onu düşünmeye gerek yok. Ama bizim dükkânlarımızda kullandığımız en iyi gümüşten olan tabağının değerini sana gösterdiğimde, Yahudi'nin seni nasıl aldatmış olduğunu anlayacaksın."

Kuyumcu teraziyi aldı, tabağı tarttı ve Alaaddin'e gümüşün dirheminin kaç para ettiğini açıkladıktan sonra tabağın ağırlığına göre ne kadar ettiğini hemen oracıkta hesaplayıp değerini yetmiş iki altın olarak açıkladı. "İşte," dedi, "tabağının gerçek değeri. Eğer bundan kuşkun varsa, bizim kuyumcu erbabından canının istediğine başvurabilirsin. Eğer daha fazla edeceğini söyleyen olursa, sana bunun iki mislini ödeyeceğime söz veriyorum. Biz satın aldığımız gümüş sofratakimlerinin işçiliğinden kazanırız sadece, bu en haksever Yahudi'nin yapmayacağı bir şeydir."

Alaaddin, kuyumcuya kendisine verdiği ve daha şimdiden çok yararlandığı güzel öğütler için binlerce kere teşekkür etti. Bundan sonra, Alaaddin, diğer tabakları ve değeri ağırlığına orantılı olarak ödenen siniyi satmak için ondan başkasına başvurmadı. Alaaddin'le annesi, lamba sayesinde bitip tükenmek bilmez bir gümüş kayna-

ğına sahip olmalarına, eksikliğini duydukları her şeyi satın alabilecek durumda bulunmalarına karşın, beslenmelerini sağlamak ve ev için gereken birkaç araç gereç satın almak dışında, eskiden olduğu gibi tutumlu bir yaşam sürdürmeye devam ettiler. Annesine gelince, ip eğirdiği zamanlardakinden farklı bir giysi almadı üstüne başına. Böyle mütevazı bir yaşam tarzıyla, Alaaddin'in on iki tabak ve siniyi kuyumcuya sattığı fiyatla ne kadar zaman yaşadıklarını kestirmek hiç de zor olmamalı. Alaaddin'in zaman zaman lambanın yardımına başvurmasıyla birkaç yıl böyle yaşadılar.

Bu arada, altın ve gümüş işlemeli yünlüler, ipekli, ince kumaşlar ve mücevherat satan en büyük tüccarların dükkânlarında seçkin insanların huzurunda bulunmaktan geri durmayan ve zaman zaman konuşmalara katılan Alaaddin, yavaş yavaş kibarlar âleminin tavır ve davranışlarını benimsedi, onlar gibi davranır oldu. Bu, özellikle, lambayı almaya gittiği bahçede toplamış olduğu saydam meyvelerin renkli taşlardan başka bir şey olmadığı yolundaki yanlış düşüncesinden uyandığı, bunların çok değerli taşlar olduğunu öğrendiği mücevheratçılarda böyle oldu. Her türden taşın alınıp satıldığını göre göre onları tanıyıp değerlerini öğrendi; güzellik ve büyüklükte kendisindekilerle boy ölçüşecek hiçbir taş görmediğinden, kıvrır zıvrır sandığı cam parçalarına değil, paha biçilmez bir hazineye sahip olduğunu anladı. Onlardan kimseye, hatta annesine bile söz etmeyecek kadar sakı-

nımlı davrandı; hiç kuşku yok ki, onun bu suskunluğu, ileride göreceğimiz gibi, ona büyük bir servete mal oldu.

Bir gün, Alaaddin, şehrin bir semtinde dolaşırken tellalların sultanın buyruğunu duyurduklarını işitti; herkesin kapılarını kapatıp sultanın kızı Prenses Bedrü'l Bûdur hamama gidip geri dönünceye kadar ev ve dükkânlarında kalmaları emrediliyordu.

Bu duyuru Alaaddin'de Prenses'in yüzünü görme merakını uyandırdı; ama bildiği bir eve girip pencere kafesinin ardından gözetlemek buna kâfi değildi; zira, âdetlere göre, Prenses hamama giderken peçe takıyordu. Alaaddin isteğini gerçekleştirebilmek için bir yol düşündü: Gidip Prenses'i rahatça görmesini sağlayacak olan hamamın kapısının arkasına gizlendi.

Çok geçmeden Prenses görüldü; Alaaddin, görünmeden seyretmcsine yetecek kadar geniş bir yarıktan onun geldiğini gördü. Prenses'e, her iki yanında ve ardı sıra yürüyen kalabalık bir nedime ve hadım kalabalığı eşlik ediyordu. Hamamın kapısına üç dört adım kala, Prenses, yüzünü örten ve kendisine epeyce sıkıntı veren peçeyi açtı; böylece, doğruca kendisine doğru yürüdüğü Alaaddin'in rahatça yüzünü görmesine imkân vermiş oldu.

O ana kadar, Alaaddin, oldukça yaşlı olan ve başka kadınların daha güzel olabileceğini düşündürecek kadar güzel hatlara sahip olmayan annesinden başka hiçbir kadının yüzünü açık olarak görmemişti. Olağanüstü güzellikten söz

edilmiş olduğunu işitmiş olabilirdi, ama bir güzelliğin hakkını vermede kullanılan birkaç sözcük, güzelliğin bizzat kendisiyle aynı etkiyi yaratmaz.

Alaaddin, Prenses Bedrü'l Bûdur'u gördüğünde bütün kadınların az çok annesine benzediği düşüncesinden sıyrıldı; duyguları tamamen değişti ve kalbi kendisini büyüleyen nesneye karşı eğilimlerini inkârdan gelemeli. Gerçekte, Prenses dünyalar güzeli bir esmerdi: Kocaman gözleri vardı, aynı hizada, canlı ve ıslıl ıslıl; bakışları yumuşak ve çekingen; burnu ölçülü ve kusursuz; ağzı minnacık; dudakları kıpkırmızı ve hoş bir simetriye sahipti; tek kelimeyle, yüzünün tüm hatları mükemmel bir uyum sergiliyordu. Alaaddin'in bilmediği bunca harikanın bir araya geldiğini görmekten duyduğu şaşkınlığa ve aklının başından gitmesine hayret etmemeli. Bu eşsiz güzelliğinin yanı sıra, Prenses boyca da fukara değildi, öyle bir edası, öyle görkemli bir havası vardı ki onu sadece şöyle bir görmek bile hakkı olan saygının kendisine duyulmasını sağlıyordu.

Prenses hamama girdiğinde, Alaaddin, yüreğini derinden sarsan, büyüleyici duyguların etkisinde, bir süre öylece kalakaldı, adeta kendinden geçmişti. Sonunda kendine geldi; Prenses'in geçmiş olduğuna ve geri dönüşte sırtı kendisine dönük, yüzü de peçeli olacağına göre onu beklemenin anlamı olmadığına hükmederek oradan ayrılıp evine gitti.

Alaaddin eve döndüğünde, saklamakta başarılı olamadığı sıkıntı ve kaygısını annesi fark etti.

Oğlunu hiç olmadığı kadar üzüntülü ve düşünceli görmek kadıncağızı şaşırttı; başına bir şey gelip gelmediğini ya da rahatsız olup olmadığını sordu. Ama Alaaddin hiçbir yanıt vermedi ve kendini divana atarak orada öyle hareketsiz oturup Prens Bedrü'l Bûdur'u düşledi uzun süre. Akşam yemeğini hazırlamakta olan annesi onu daha fazla sıkıştırmadı. Yemek hazır olduğunda, sofrayı divana, oğlunun yanına kurdu ve kendisi de oturdu, ama oğlunun hiç aldırış etmediğini görerek yemesi için onu uyardıysa da ancak epeyce üsteleyerek durumu değiştirebildi. Alaaddin, gözleri yerde ve annesinin bu kadar olağanüstü bir değişikliğin nedenlerini öğrenmek için gösterdiği bütün çabalara karşın bozamadığı derin bir sessizlik içerisinde, her zamankinden daha az yedi.

Akşam yemeğinden sonra, annesi, bu kadar büyük bir hüznün nedenini yeniden öğrenmek istediysede hiçbir şey öğrenemedi; Alaaddin, annesinin merakını gidermek yerine, gidip yattı.

Prens Bedrü'l Bûdur'un güzelliğine ve cazibesine tutulan Alaaddin'in geceyi nasıl geçirdiğini bir yana bırakarak, ertesi gün her zamanki gibi ip eğiren annesinin karşısına oturup ona şunları söylemiş olduğunu belirtmekle yetineceğiz: “Anacığım, dün şehirden döndüğümünden beri sürdürdüğüm sessizliğimi bozuyorum; bunun seni çok üzdüğünün farkındayım. Senin sandığın gibi ne dün hastaydım ne şimdi hastayım; lâkin hissettiğim ve hissetmeye devam ettiğim şeyin hastalıktan bin beter olduğunu söyleye-

bilirim. Ne olduğunu pek bilmiyorum ama şimdi işiteceklerinden bunun ne olduğunu anlayacağın-
dan hiç şüphe etmiyorum. Dün öğle yemeğinden sonra Sultan'ın kızı Prenses Bedrü'l Bûdur'un hamama gittiğini bu mahalledekiler bilmiyordu," diye devam etti Alaaddin, "dolayısıyla, sen de bilemezdin. Bu haberi şehirde dolaşırken işittim. Bu saygıdeğer Prenses'in geçeceği yolların boşaltılması için herkesin dükkânının kapı ve kepenklerini kapatması duyuruldu. Hamam uzak olmadığından ve Prenses'in hamama yaklaşıp içeri gireceği sırada peçesini çıkarabileceğini düşündüğümünden, Prenses'in yüzünü peçesiz görme merakı, gidip hamamın kapısının arkasına saklanma fikrini düşürdü aklıma. Hamamın kapısını biliyorsun, düşündüğüm şeyin olması halinde, görünmeden onu rahatça görebileceğimi kestirebilirsin. Gerçekten de, içeri girerken peçesini çıkardı ve bu sevimli Prenses'i görme mutluluğuna erdim. İşte anacığım, dün eve döndüğümde beni içinde gördüğün halin ve şimdiye kadar koruduğum suskunluğun sebebi. Prenses'i anlatamayacağım kadar büyük bir aşkla seviyorum; yüreğimi kavuran bu tutku her an arttığından, bana öyle geliyor ki, dünya güzeli Bedrü'l Bûdur benim olmadıkça tutkum dinmeyecektir; bu yüzden, Sultan'dan kızını bana vermesini istemektir kararım."

Alaaddin'in annesi oğlunun anlattıklarını son kelimesine kadar büyük bir dikkatle dinlemişti; ama oğlunun niyetinin Prenses Bedrü'l Bûdur ile evlenmek olduğunu öğrenince bir kahkaha

atmaktan kendini alamadı. Alaaddin sözlerine devam etmek istedi, ama annesi, “Sen ne diyorsun, oğlum? Böyle laflar ettiğine göre aklını kaçırmış olmalısın,” dedi.

“Anacığım,” dedi Alaaddin, “inan ki aklımı yitirmiş değilim, aklım tamamen başımda. Beni çılgınlıkla, saçmalamakla ve daha bir sürü şeyle suçlayacağını öngörmüştüm ama bütün bunlar, Sultan’dan Prenses Bedrü’l Bûdur’la evlenmeme izin vermesini istemekte kararlı olduğumu bir kere daha sana söylememi engellemeyecektir.”

Annesi, “Gerçekte, oğlum,” dedi çok ciddi bir tavırla, “kendini unutmuş olduğunu söylemekten kendimi alamıyorum; diyelim ki kararını uygulamaya koydun, bu talebini kim iletecek Sultan’a?” Oğlu, hiç duraksamadan, “Elbette sen, anacığım,” diye yanıtladı. “Ben mi?” diye haykırdı annesi şaşkınlıkla, “Sultan’a? Hayır, ben böyle bir işe asla kalkışmam! Hem sen kim oluyorsun da, Sultanı’nın kızını aklından geçiriyorsun? Sultan’ın payitahtındaki terzilerin en önemsizlerinden birinin ve ataları soylu olmayan bir aileden gelen bir annenin oğlu olduğunu unut-tun mu? Sultanların kızlarını kendileri gibi bir gün tahta oturma umudu olmayan sultan oğullarıyla bile evlendirmeye tenezzül etmediğini bilmez misin?”

“Anacığım,” diye yanıtladı Alaaddin, “sana daha önce dediğim gibi, bütün bu söylediklerini de, bunlara ilave edeceğin başka şeyleri de önceden düşündüm: Ne söylediğin şeyler, ne azarlamaların duygularımı değiştirecek. Senin aracı-

lıgınla Prenses Bedrü'l Bûdur'la evlenmeye talip olduğumu söyledim: Sana karşı göstermek zorunda olduğum tüm saygıyla senden bu iyiliği istiyorum; beni ikinci defa dünyaya getirmek yerine öldüğümü görmek istemiyorsan n'olur beni reddetme.”

Alaaddin'in akla mantığa bu kadar uzak bir tasarıda ayak dirediğini görmekten annesi büyük bir sıkıntıya düştü. “Evladım,” dedi ona bir daha, “ben senin annenim; seni dünyaya getirmiş biri olarak, senin için yapmayacağım hiçbir şey yoktur bu dünyada; şayet söz konusu olan, senin durumunda ya da sana benzer bir durumda olan komşulardan birinin kızıyla evlenmek olsaydı, her şeyi bir yana bırakır, elimden geleni yapmaya bakardım; yine de, böyle bir iş için bile biraz malının mülkünün, bir gelirinin olması ya da bir mesleğe sahip olman gerekirdi. Bizim gibi yoksul insanlar evlenmek istediğinde, ilk düşünmeleri gereken şey ne ile yaşayacaklarıdır. Ama sen kalkmış, toplumun aşağı kesiminden geldiğine, malının mülkünün olmadığına bakmaksızın, yükseklerde uçuyorsun; kendini matah bir şey sanarak, ağzından çıkacak tek kelimeyle seni mahvedecek hükümdarının kızıyla evlenmeye talip oluyorsun. Seni ilgilendiren şeyleri sana bırakıyorum, aklını başına toplamak için ne yapacağını kendin düşün. Şimdi beni ilgilendiren konuya geliyorum. Sultan'dan kızını sana vermesini istemek gibi acayip bir düşünce insanın aklına nasıl gelir? Diyelim ki bu kadar saçma bir taleple Sultan'ın karşısına çık-

mak cesaretini ya da küstahlığını gösterdim, kendimi kim olarak tanıtacağım? Bundan söz ettiğim ilk kişinin beni deli yerine koymayacağına, beni hak ettiğim gibi aşağılayarak kovalamayacağına inanıyor musun? Sanıyorum ki, Sultan'ın huzuruna çıkmakta bir zorlukla karşılaşmayabilirim, adalet istemek için huzuruna çıkanların bunda zorlanmadıklarını ve tebaası böyle bir talepte bulunduğu Sulta'nın seve seve bunu kabul ettiğini biliyorum. Ayrıca, bir iyilik istemek için huzuruna çıkıldığında da, kişi bunu hak ediyorsa, buna layıksa, isteğini Sultan'ın memnuniyetle yerine getirdiğini de biliyorum. Ama senin durumun böyle mi, senin için isteyeceğim iyiliği hak ettiğini mi sanıyorsun? Buna layık mısın sen? Prens için, yurdun için ne yaptın ya da seçkin biri misin? Şayet böyle büyük bir lütfu hak edecek bir şey yapmadıysa, böyle bir şeye layık değilsen, ben hangi yüzle huzura çıkacağım? Ağzımı nasıl açıp da Sultan'dan talepte bulunacağım? Sultan'ın huzurunda bulunmanın verdiği huşu, sarayının görkemi benim gibi kocasından, yani babandan bile en ufak bir talepte bulunurken korkudan titreyen bir kadının ağzını derhal kapatacaktır. Düşünmediğin bir şey daha var ki, oğlum, o da bir lütuf isteneceği zaman Sultan'ın karşısına eli boş çıkılamayacağı. Bu hediyeler sayesinde ki, kendince nedenlerle isteğini geri çevirecek bile olsa, hiç değilse seni dinler. Peki ama sen ona ne hediye edeceksin? Hem böyle büyük bir hükümdarın birazcık olsun dikkatini çekecek bir

hediye verdiğinde, bu, ondan isteyeceğin lütfâ denâ olacak mı? Kendine gel, oğlum, elde edilmesi olanaksız bir şey istiyorsun.”

Alaaddin, annesinin kendisini caydırmak için söylediği bütün bu sözleri büyük bir sükûnetle dinledi, tüm karşı çıkış noktaları üzerinde bir süre düşündükten sonra söze başlayıp annesine şöyle dedi: “Anacığım, boyumu aşan isteklerde bulunduğumu, daha önceden senin görüşme yapmanı ve hoş karşılanmanı sağlayacak uygun çareleri bulmadan evlenme talebimi alelacele Sultan’a iletmen için seni zorlamakla düşüncesizlik ettiğimi itiraf ediyorum. Senden beni affetmeni diliyorum, ama tutkumun şiddetiyle aradığın huzura kavuşmama hizmet edecek her şeyi düşünememiş olmaında hayret edilecek bir yan olmasa gerek. Prenses Bedrî’l Bûdur’u düşünemeyeceğin kadar seviyor, daha doğrusu ona tapıyorum ve onunla evlenmeye kararlıyım: Bunu kesin aklıma koydum. Benim adıma teklif yapacağın için sana minnettarım; bunu, elde etmeye ant içtiğim mutluluğa giden yolda atılması gereken ilk adım olarak görüyorum. Elinde bir armağan olmaksızın Sultan’ın huzuruna çıkmanın âdetten olmadığını ve ona layık olmak için bir şeyim olmadığını söyledin. Seninle tamamen aynı fikirdeyim şimdi ve sana itiraf ederim ki bunu düşünmemiştim. Ona sunulacak bir şeyim olmadığı konusunda söylediklerine gelince, anacığım, kaçınılmaz bir ölümden kurtulduğum gün getirdiğim şeylerin Sultan’a layık bir armağan olacağına inanır mısın? İki kesenin içinde ve kuşağında

getirdiğim ve her ikimizin de renkli camlar sandığımız şeylerden söz ediyorum; ama şimdi yanılgıdan kurtulmuş bulunuyorum ve bilki, ana-cığım, bunlar ancak en büyük hükümdarlara layık paha biçilmez mücevherlerdir. Mücevherat satılan dükkânlara sık sık giderek onların değerini öğrendim, sözlerime inanabilirsin. Kuyumcularda gördüğüm mücevherlerin hiçbirisi ne büyüklük ne de güzellikte bizimkilerin eline su dökebilir; yine de, bu taşlara çok aşırı değer biçiyorlar. Gerçekte, ne sen ne de ben bizdekilerin değerini biliyoruz, ama değerleri ne olursa olsun, kuyumcularda edindiğim azıcık tecrübeye dayanarak şu kanıya vardım ki, bu armağan Sultan'ın çok hoşuna gidecektir. Sen de uygun biçim ve büyüklükte bir çini kap olacaktı, onu getir de, farklı renklere göre düzenlediğimizde taşların nasıl bir etki yaratacağına bakalım.”

Annesi çini kabı getirdi ve Alaaddin taşların bulunduğu keseleri minderinin altından çıkararak taşları çini kabın içerisine dizdi. Günışığında farklı renkleriyle ve ısl ısl parıltılarıyla yaratıkları etki öyle büyük oldu ki ana oğlun gözleri kamaştı: Büyük bir şaşkınlığa düştüler, zira her ikisi de bir lambanın ışığından başkasını görmemişlerdi. Alaaddin'in bu taşların her birini ağaçların üzerinde hayran olunacak bir manzara olarak görmüş olduğu doğrudu, ama henüz bir çocuk olduğundan, bu taşları oyun oynamaya mahsus cıncık boncuk olarak görmüş ve onları başka bir amaçla değil sırf bu amaçla toplamıştı.

Bir süre armağanın güzelliğini hayranlıkla seyrettikten sonra, Alaaddin, söze başlayıp, “Anacığım,” dedi, “sunacak bir armağanın olmadığı bahanesiyle Sultan’a gitmemek için bir mazeret ileri süremezsın artık; işte sana büyük bir merasimle karşılanmanı sağlayacak bir armağan.”

Alaaddin’in annesi, güzelliğine ve ışıltısına karşın, yine de, armağanın oğlunun sandığı kadar değerli olduğuna inanamıyordu; bununla birlikte, onun kabul edilebilir olduğuna hükmediyor ve bu konuda ona söyleyecek bir şey bulamıyordu. Ama dönüyor dolaşıyor bu armağandan yararlanarak oğlunun Sultan’a iletmesini istediği talebe geliyordu boyuna; bu onu çok endişelendiriyordu. “Oğlum,” diyordu, “bu armağanın istenilen sonucu yaratacağını ve Sultan’ın bana iyi gözle bakacağını aklım kesmiyor, benden istediğin görevi yerine getirmem gerektiği zaman, kendimde bu gücü bulabileceğimi sanmıyorum, bana öyle geliyor ki, dilim tutulur, kahrım. Böylece, sadece ayaklarım birbirine dolanmakla kalmaz, sana göre çok büyük bir hazine olan armağanı da kaybeder ve sana bütün umutlarını söndürdüğümü söylemek zorunda kalırım. Sana daha önce de söyledim, bunun aynen böyle olacağına inanmalısın. Ama,” diye ilave etti, “istegini yerine getirmek için kendimi zorlamam gerekiyor; Sultan’ın bana güleceği, bir deli diye beni geri çevireceği ya da büyük bir öfkeye kapılacağı kesin; bu da her ikimizin de malıvolması demektir.”

Annesi, oğlunun duygularını değiştirmesi için bin dereden su getirdi, ama Prens Bedrü’l Bûdur’un

güzelliğinin Alaaddin'in kalbinde bıraktığı etki, delikanlının niyetinden cayamayacağı kadar büyüktü. Alaaddin, karar vermiş olduğu şeyi yerine getirmesini annesinden ısrarla istedi; annesi, oğluna karşı duyduğu sevgiden olduğu kadar, onun üzücü bir şey yapmasından da korktuğu için, oğlunun isteğine gönül indirdi.

Vakit çok geç olduğundan, o gün saraya gidip Sultan'ın huzuruna çıkmak artık mümkün değildi, bu işi ertesi güne bıraktılar. Günün geri kalan kısmında, ana oğul başka bir şey konuşmadılar; Alaaddin, nihayet saraya gidip Sultan'ın huzuruna çıkmayı kabul etmiş olan annesinin vermiş olduğu bu karardan caymaması için elinden gelen özeni gösterdi. Oğlunun ileri sürdüğü tüm sebeplere rağmen, bu işi başarabileceğine annenin bir türlü aklı yatmıyordu ve, itiraf etmeli ki, gerçekten de bundan kuşkulandırmakta son derece haklıydı. “Oğlum,” dedi Alaaddin’e, “eğer Sultan beni huzura kabul edecek olursa, ki sana duyduğum sevgi nedeniyle bunu yürekten diliyorum, eğer ona yapmamı istediğin teklifi öfkeye kapılmadan sakın sakın dinlerse ve bundan sonra da senin malın mülkün hakkında beni sorguya çekmeye kalkışırsa –çünkü senin kim olduğunu en iyi bunlar ortaya kor– ona ne yanıt vereyim istersin?”

“Anacığım,” diye yanıtladı Alaaddin, “belki de hiç olmayacak bir şey için şimdiden endişelenmeyelim. Önce huzura kabul edilip edilmeyeceğine ve Sultan'ın sana vereceği karşılığa bakalım. Sultan eğer dediğin konularda bilgi sahibi

olmak isterse, ona vereceğim yanıtı o zaman düşünürüz. Birkaç yıldır sayesinde yaşadığımız lambanın imdadıma koşacağına güveniyorum.”

Alaaddin’in annesinin oğlunun söylediği bu sözlerle karşı söyleyecek bir sözü yoktu. Düşündü ki, oğlunun sözünü ettiği lamba günlük geçimlerini sağlamanın ötesinde çok büyük mucizeler yaratabilirdi. Bu, anneye yetti; Sultan’ın huzurunda yerine getireceğine oğluna söz verdiği hizmetten onu caydırabilecek bütün güçlükleri bertaraf etti. Annesinin düşüncelerini sezinleyen Alaaddin, “Anacığım,” dedi, “sırrımızı saklamayı sakın ola ki unutmayasın; bu işte başarıya ulaşmamız tamamen buna bağlı.” Alaaddin ile annesi biraz dinlenmek için köşelerine çekildiler, ama Alaaddin’in yüreğindeki büyük aşk ve zihnini meşgul eden geleceğe ilişkin tasarılar istediği gibi rahat bir gece geçirmesine el vermedi. Günün ilk ışıklarıyla kalktı ve derhal annesini uyandırmaya gitti. Hemen kalkıp Sultan’ın sarayının kapısına dayanması ve başvezir, vezirler ve diğer devlet büyüklerinin katıldığı, Sultan’ın da bizzat hazır bulunduğu divanı hümayun açılır açılmaz içeri girmesi için elinden geldiğince çabuk giyinmeye zorladı onu.

Annesi, Alaaddin’in istediği her şeyi yaptı. Değerli taşlardan armağanın bulunduğu çini kabı aldı, biri çok ince ve zarif, diğeri daha az ince iki kat beze sardı; rahatça taşıyabilmek için dört köşesinden bağladı. Sonunda, Alaaddin’i büyük bir memnuniyete boğarak Sultan’ın sarayının yolunu tuttu. Sarayın kapısına vardığında, baş-

vezir, vezirler ve erkân içeri girmiş bulunuyordu. Divanı hümayunda işi olan büyük bir kalabalık vardı. Kapı açıldı ve Alaaddin'in annesi diğerleriyle birlikte divana kadar yürüdü. Burası muhteşem bir girişi olan son derece güzel ve kocaman bir salondur. Alaaddin'in annesi Sultan'ın, başvezirin ve onların sağında ve solunda oturan erkânın karşısına geçip durdu. Davalılar, verdikleri dilekçelerin sırasına göre, birbiri ardı sıra huzura çağrıldı, davaları dinlendi, görüşüldü ve karara bağlandı, ta ki oturumun her zamanki bitiş saatine kadar. Vakit dolunca Sultan kalktı, divana yol verdi ve ardında başveziriyle dairesine çekildi. Diğer vezirler ve devlet büyükleri kalkıp savuştular. Orada bulunanların kimileri istediklerini elde etmekten memnundu, kimileri haklarında verilen hükümden hüsrana uğramıştı, kimileri de davalarının bir başka oturumda ele alınacağı umudu içerisindeydi.

Sultan'ın dairesine çekildiğini, herkesin kalkıp savuştuğunu gören Alaaddin'in annesi, Sultan'ın o gün yeniden görünmeyeceğine hükmederek evinin yolunu tuttu. Annesinin, elinde Sultan'a verilecek armağanla geldiğini gören Alaaddin, yolculuğun başarısı hakkında ne düşüneceğini bilemedi ilkin. Annesinin hayırsız bir haber vereceği korkusuyla ağzını açacak dermanı bulamadı kendinde. Sultan'ın sarayına daha önce hiç adım atmamış olan ve orada gördüğü şeyler hakkında en ufak bilgisi olmayan kadıncağız, oğlunun kollarından kendini kurtararak ona

büyük bir saflıkla şöyle dedi: “Oğlum,” dedi, “Sultan’ı gördüm ve eminim ki o da beni gördü. Tam önünde duruyordum, kimse de onu görmemi engellemiyordu, ama sağındaki ve solundakilerle konuşmakla öyle meşguldü ki onları dinlemek için gösterdiği çaba ve sabrı görmek içimi sızlattı. Bu durum öyle uzun süre devam etti ki sonunda sanırım Sultan sıkıldı, kendisiyle konuşmak için sıralarının gelmesini bekleyen onca insana aldırmadan, aniden kalkıp dairesine çekildi. Ama ben buna çok memnun oldum. Hakkaten sabrım taşmaya başlamıştı ve o kadar uzun süre ayakta beklemekten çok yorulmuştum, ama berbat edilmiş bir şey yok; yarın yine giderim, belki bu sefer Sultan o kadar meşgul olmayabilir.”

Alaaddin, ne denli sevdalı olursa olsun, bağına taş basıp bu özürle yetinmek zorunda kaldı. Annesinin en zor adımı attığını, yani gidip Sultan’ı gördüğünü bilmekten büyük bir hoşnutluk duydu; umuyordu ki, konuşma sırası annesine geldiğinde, o da kendisinden önce konuşanlara bakarak Sultan’ın huzurunda çekinmeden konuşacaktı.

Ertesi gün, Alaaddin’in annesi, tıpkı bir önceki günkü gibi, sabah erkenden değerli taşlardan armağanıyla Sultan’ın sarayına yollandı, ama onca yolu boşuna tepmişti: Divanın kapısı kapalıydı; divanı hümayunun iki günde bir toplandığını ve ertesi gün yeniden gelmek zorunda olduğunu öğrendi. Bu haberi yeniden sabırla beklemek zorunda kalacak olan oğluna vermeye

gitti. Alaaddin'in annesi divanın toplandığı günlerde başarısız altı sefer daha yaptı; her zaman Sultan'ın karşısındaki yerini aldı, ama ilk seferinden daha fazla bir başarı elde edemedi. Ve belki yüz defa daha böyle boş yere gelir giderdi, tabii eğer Sultan her seferinde tam karşısında dikildiğini fark etmemiş olsaydı. Bu, belki de, bir maruzatı olanların sıradan çıkıp Sultan'a yaklaşarak davalarını dile getirirken Alaaddin'in annesinin öylece dikilip durması yüzündendi.

Nihayet o gün, Sultan, oturumu kapatıp daire sine çekildikten sonra, başvezirine, “Bir süredir fark ediyorum ki, beze sarılı bir şey taşıyan bir kadın, kurulu topladığım her gün düzenli olarak geliyor; oturumun başından sonuna kadar ayakta dikiliyor ve boyuna huzuruma doğru yekinecekmiş gibi oluyor: Ne istediğini biliyor musun?” diye sordu.

Sultan'dan daha fazla bir şey bilmeyen başvezir, yine de, bir şey bilmiyormuş gibi görünmek istemedi. “Efendim,” diye yanıt verdi, “Majesteleri, kadınların genellikle çok önemsiz konularda şikâyetle bulunduğunu bilmezler mi? Bu kadın besbelli kendisine kötü un satıldığı için ya da buna benzer önemsiz bir konuda şikâyetle bulunmak için huzura çıkmıştır.” Sultan bu yanıttan tatmin olmadı; “Konseyin toplandığı ilk gün bu kadın gene gelecek olursa, diyeceklerini dinlemem için onu çağırmamazlık etme,” dedi. Başvezir, yanıt olarak, Sultan'ın ehni öpüp başının üzerine götürerek, bunu yapmazsa başını yitirmeye hazır olduğunu belirtti.

Alaaddin'in annesi gidip konseyde Sultan'ın huzuruna çıkmayı artık bir alışkanlık haline getirmişti; ancak oğlunu memnun etmek için, elinden geleni yapmaktan geri durmadığını oğlunun anlamasını sağlamak dışında, girdiği bunca zahmetin bir işe yarayacağını düşünmüyordu. Konseyin toplandığı gün yine saraya gitti ve her zamanki gibi geçip Sultan'ın tam karşısına dikildi.

Sultan, Alaaddin'in annesini fark ettiğinde, başvezir henüz hiçbir davayı divana sunmaya başlamamıştı. Tanık olduğu sabrın uzunluğundan duygulanarak, "Bak, işte geçen sefer sana sözünü ettiğim kadın," dedi başvezirine, "onu buraya getir, dinleyip anlayalım bakalım, neymiş onu buraya getiren derdi." Başvezir, emirlerini yerine getirmek için ayakta hazır bekleyen başmübaşire derhal kadını işaret ederek gidip onu Sultan'ın huzuruna getirmesini emretti.

Başmübaşir, Alaaddin'in annesinin yanına giderek, Sultan'ın ayaklarına kadar kendisini takip etmesini işaret etti ve onu orada bırakarak yeniden başvezirin yanındaki yerini aldı.

Alaaddin'in annesi, daha önce Sultan'a yaklaşan insanların davranışlarını örnek alarak, tahtın basamaklarını örten halının üzerine kapandı ve Sultan kendisine kalkmasını emredinceye kadar o durumda kaldı. Alaaddin'in annesi ayağa kalktığında, Sultan, "Kadıncagız," dedi, "uzun zamandan beri divana gelip orada öylece dikiлип durduğunu görüyorum; nedir buraya gelmene sebep derdin?"

Alaaddin'in annesi, bu sözleri duyunca ikinci defa yere kapandı ve yeniden ayağa kalktığında, "Ey hükümdarlar hükümdarı," dedi, "yüce huzurunuzda sıradışı, hatta inanılmaz talebimi dile getirmeden önce, Majestelerinden kendisine yapacağım teklif için cüretimi ve küstahlığımı bağışlamasını diliyorum. Bu öylesine alışılmadık bir şey ki korkudan titriyor ve Sultan'a bu teklifi yapmaktan utanç duyuyorum." Kadının rahatça konuşmasını sağlamak için, Sultan, herkesin divandan çıkmasını ve başveziriyle kendisini yalnız bırakmalarını emretti, sonra da kadına hiç çekinmeden konuşabileceğini söyledi.

Alaaddin'in annesi, Sultan'ın iyilikte bulunarak onca kalabalığın önünde konuşmaktan duyacağı sıkıntıdan kendisini kurtarmasını yeterli bulmuyor; dile getirmeye çekindiği ve Sultan'ın hiç beklemediği teklifin sebep olacağı öfkeden korunmak istiyordu. "Efendimiz," dedi Alaaddin'in annesi yeniden söze başlayarak, "yapacağım tekliften dolayı incinecek ya da gücenecek olurlarsa, Majestelerinin beni bağışlamasını ve bana merhamet göstermesini diliyorum." Sultan, "Bu her ne olursa olsun," dedi, "seni peşinen bağışlıyorum, hiçbir kötülük görmeyeceksin, çekinmeden konuş."

Alaaddin'in annesi, yapacağı nazık teklif üzerine Sultan'ın göstereceği hiddete karşı kendince bütün önlemlerini aldıktan sonra, gerçeğe uygun olarak, Alaaddin'in Prenses Bedrü'l Bûdur'u hangi şartlarda gördüğünü, bu uğursuz bakışın gönlüne düşürdüğü şiddetli aşkı, annesine gele-

rek bu konuda söylediklerini, kendisinin oğlunu caydırmak için ileri sürdüğü sebepleri, bu teklinin Prenses için olduğu kadar Sultan için de yararlayıcı olacağını oğluna söylediğini bir bir anlattı. “Ama,” diye devam etti kadın, “bu öğütlerden yararlanmaktan ve bunun bir küstahlık olduğunu kabule yaşamaktan çok uzak olan oğlum, gelip Prenses’i Majestelerinden istemeyi reddedecek olursam umutsuz bir işe gireceğini söyleyerek beni tehdit etmeye kadar vardırırdı isteğini. Ancak bundan sonradır ki, isteğine boyun eğmek zorunda kaldım; Majestelerine, bir kere daha, sadece beni değil, böylesine gözünü yükseslere dikmek küstahlığını gösteren oğlum Alaaddin’i de bağışlaması için yalvarıyorum.”

Sultan, bütün bu anlatılanları, hiçbir kızgınlık veya öfke belirtisi göstermeksizin ve talebi alaya almaksızın, yumuşak ve hayırlıhah bir tavırla dinledi.

Ama, kadına yanıt vermeden önce, beze sarılı halde ne getirmiş olduğunu sordu. Kadın, yere kapanmadan önce tahtın ayağına koymuş olduğu çini kabı atılıp aldı hemen ve örtüsünü açarak Sultan’a sundu.

Sultan’ın, kabın bu kadar çok sayıda, bu kadar değerli, bu kadar mükemmel, bu kadar parıltılı ve daha önce benzerlerini hiç görmediği kadar büyük taşlarla ağzına kadar dolu olduğunu görmekten duyduğu şaşkınlığı ifade etmeye kelimeler yetmez. Sultan bir süre şaşkınlıktan donakaldı. Neden sonra kendine gelince, taşkınlıkla, “Ne kadar güzel! Ne büyük zenginlik!” diye haykıra-

rak armağanı Alaaddin'in annesinin ellerinden aldı. Taşları birbiri ardı sıra eline alıp hayranlıkla evirip çevirdikten sonra eski yerlerine koydu, vezirinden yana dönüp ona kabı gösterek, "Şunlara bak," dedi, "dünyada bunlardan daha değerli, daha mükemmel bir şey olabilir mi?" Taşlar veziri de büyülemişti. "Pekâlâ," diye devam etti Sultan, "bu armağana ne diyor-sun? Böyle bir armağanı gönderen kişi kızım Prenses'e layık değil mi, bu adama kızımı vermezlik edebilir miyim?"

Bu sözler vezirin tuhaf bir şekilde endişelenmesine yol açtı. Bir süreden beri, Sultan, kızı Prenses'i oğullarından birine verme niyetinden söz etmekteydi. Vezir, böylesine olağanüstü zenginlikte bir armağandan büyülenen Sultan'ın fikir değiştirmesinden korkuya kapıldı; korkusu pek de temelsiz değildi. Sultan'a yaklaşıp kulağına eğilerek, "Efendimiz," dedi, "armağanın Prenses'e layık olduğu inkâr edilemez, ama kesin bir karara varmadan önce Majestelerine bana üç ay vermesi için yalvarıyorum. Prenses'in göz ucuyla baktığına tanık olduğum oğlum, bu süre sona ermeden, hiç tanımadığımız Alaaddin'in armağanından daha değerli bir armağan bulabilir." Sultan, vezirinin, oğlu için Prenses'e sunacak daha değerli bir armağan bulmasının olanaksızlığına inanmakla birlikte, onu dinledi ve bu lütfu esirgemedi. Bundan sonra, Alaaddin'in annesine dönerek, "Kadınım," dedi, "evine dönüp oğluna onun adına yaptığın teklifi kabul ettiğimi, ancak kızım Prenses'i düğün hazırlıkları tamam-

lanmadan evlendiremeyeceğimi, bunun da en az üç ay alacağını söyle. Bu sürenin sonunda yeniden gel buraya.”

Alaaddin’in annesi çok büyük bir sevinçle döndü evine; Sultan’ın huzurunda bir başarı elde etmeyi olanaksız görüyordu, oysa şimdi hiç tahmin etmediği kadar umut verici bir yanıtla dönüyordu. Annesinin geldiğini gören Alaaddin iki nedenle onun iyi bir haberle geldiğine hükmetti: Birincisi, her zamankinden erken dönüyordu, ikincisi yüzü açıktı ve neşe içindeydi. “Anacığım,” dedi, “umut edebilir miyim? Yoksa derdimden öleyim mi?” Annesi, örtüsünü çıkarıp divana, oğlunun yanına oturduğunda, “Oğlum,” dedi ona, “seni daha fazla şüphe içinde bırakmamak için her şeyden önce söylemeliyim ki, ölmek şöyle dursun, sevinmelisin.” Sözlerine devamla, nasıl herkesten önce huzura çıktığını –ki böyle erkenden gelmesinin nedeni de buydu– oğlunun Prenses Bedrü’l Bûdur’la evlenme teklifini iletğinde Sultan’ın alınmaması için aldığı önlemleri ve bizzat Sultan’ın ağzından duyduğu cevabı anlattı. Sözlerine, Sultan’ın verdiği tepkilerden çıkarabildiğine göre, bu hayırlı kararın verilmesinde her şeyden çok armağanın etkili olduğunu ilave etti. “Hâlâ orada beklerken,” diye devam etti annesi, “Sultan bana kararını bildirmeden önce başvezirî kulağına bir şeyler söyledi; senin lehine olan karardan Sultan’ı caydırmasından korkarım.”

Bu haberi öğrenen Alaaddin, kendini bütün insanların en mutlusu saydı. Huzuru için başarıy-

la sonuçlanması son derece önem taşıyan bu işin sona erdirilmesinde harcadığı çaba dolayısıyla annesine teşekkür üzerine teşekkür etti; tutkusunun sebep olduğu sabırsızlıkla, üç ayın gözüne sonsuzluk kadar uzun görünmesine karşın, Sultan'ın bozulamaz olarak gördüğü sözüne dayanarak bu sürenin sonuna kadar sabırla beklemeye hazırlandı. Söz konusu vakte kadar sadece haftaları, günleri ve saatleri değil saniyeleri bile sayarak beklerken iki ay geçmişti ki, bir akşam, lambayı yakmak isteyen annesi evde hiç sıvı yağ kalmamış olduğunu fark etti. Sıvı yağ satın almak için dışarı çıktı, kentte yürürken insanların bayram ettiklerini gördü. Gerçekten de, dükkânlar kapalı olmaları gereken bu saatte açıktı; herkes dükkânını ağaç dallarıyla süslüyor, aydınlatıyor, gayretlerinin dikkati çekmesini sağlayacak şekilde şatafatlı, görkemli bir görünüşe büründürmeye çalışıyordu; nihayet, herkes büyük bir sevinç ve coşkunluk içinde görünüyordu. Sokakları, zengin koşumlu atlara binmiş süvarilerin oluşturduğu tören alayları doldurmuştu, çok sayıda uşak ileri geri koşuşturmaktaydı. Sıvı yağı satın aldığı tüccara bütün bunların ne anlama geldiğini sordu. “Sen nerelisin, hanım?” diye yanıtladı tüccar, “başvezirin oğlunun bu gece Sultan'ın kızı Bedrü'l Bûdur'la evleneceğini bilmiyor musun? Prenses birazdan hamamdan çıkacak ve bu gördüğün görevliler törenin yapılacağı saraya kadar ona eşlik edecekler.” Alaaddin'in annesi daha fazla öğrenmek istemedi. Yel yepelek evine koşturdu, eve vardığında

nerdeyse soluğu kesilmişti. Böyle üzücü bir haber beklemeyen oğlunu buldu, “Oğlum,” diye haykırdı, “her şey bitti! Sultan’ın sözlerine bel bağlamıştın; oysa sözlerinin hiç değeri yokmuş!” Bu sözlerden endişeye kapılan Alaaddin, “Anacığım, Sultan ne bakımdan sözünde durmuyormuş? Nereden biliyorsun bunu?” diye sordu. “Bu gece,” diye yeniden söze başladı annesi, “başvezirin oğlu sarayda Prenses Bedr’l Bûdur ile evleniyor.” Sonra, bu haberi nasıl öğrenmiş olduğunu hiç kuşku duyulmaması gereken bir yığın ayrıntıyla bir bir anlattı.

Bu haber zerine, Alaaddin, yıldıırım çarpmış gibi dondu kaldı. Başka kim olsa yıkılırdı, ama gizli bir kıskançlığın pençesine düşen Alaaddin uzun süre öyle kalmadı. Tam o anda, o zamana kadar onca yararını grdđđ lambayı anımsamıştı; Sultan’a, başvezire ya da bu vezirin oğluna karşı boş yere öfkeli sözler sarfetmeksizin, sadece, “Anacığım, başvezirin oğlu bu gece belki de kendisine söz verildiği kadar mutlu olmayacaktır. Ben biraz odama çekileceğim, sen bu arada sofrayı kurar mısın?” demekle yetindi.

Alaaddin’in annesi, mümkün olabilirse, başvezirin oğlunun Prenses’le evliliğini engellemek için oğlunun lambadan yararlanmak istediğini anladı; bu tahmininde yanılmıyordu. Gerçekten de, Alaaddin, cinin ortaya çıkmasından sonra annesinin büyük bir korkuya kapılması üzerine, lambayı annesinin gözlerinin önünden kaldırıp gtrdđđ odasına girdiğinde, lambayı alıp her zamanki yerini ovdu. Bunu yapar yapmaz cin or-

taya çıktı, “*Emret sahip! Senin ve bu lambaya sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte lambanın kölesiyim,*” dedi.

Alaaddin, “Dinle,” dedi ona, “bugüne kadar, ihtiyacım oldukça bana yiyecek getirdin; şimdi çok önemli bir iş söz konusu. Sultan’dan kızı Prenses Bedrü’l Bûdur’u bana vermesini talep ettim; Sultan bunun için bana söz verdi ve üç aylık bir süre istedi. Sözünü tutmak yerine, daha vade dolmadan, bu gece onu başvezirin oğluyla eve-riyor. Bunu demin öğrendim ve bu bilgi doğru. Şimdi senden istediğim şu, yeni evliler yattıklarında, onları yataklarıyla birlikte kaldırıp bu-
raya getireceksin.”

Cin, “*Sahip,*” dedi, “*emrini yerine getireceğim. Başka emrin var mı?*” Alaaddin, “Şimdilik başka emrim yok,” diye yanıtladı. Aynı anda da cin yok oldu.

Alaaddin annesinin yanına döndü, oturup her zamanki gibi sakın sakın onunla birlikte yemeğini yedi. Akşam yemeğinden sonra, Prenses’in evlenmesinden artık canını sıkmayan bir konuy-muş gibi bir süre annesiyle konuştu. Odasına dö-nerek, canı istediğinde yatması için annesini yal-nız bıraktı. Kendisi ise yatmayıp cinin dönüşünü ve ona verdiği emrin yerine getirilmesini bekledi. Bu arada, Sultan’ın sarayında Prenses’in evlili-ğini görkemli bir düğün töreniyle kutlamak için bütün hazırlıklar yapılmıştı; geceyarısına kadar yenildi, içildi ve eğlenildi. Eğlenceler sona erdi-ğinde, başvezirin oğlu, Prenses’in hadımağa-

sının kendisine yaptığı bir işaret üzerine, kalabalıktan ustaca sıyrıldı ve bu görevli onu Prenses'in dairesine sokup zıfak yatağının hazırlanmış olduğu odaya kadar götürdü. İlk olarak başvezirin oğlu yatağa girdi. Kısa bir süre sonra, Hanım Sultan, yanında kendinin ve kızı Prenses'in nedimleri olduğu halde, yeni gelini getirdi. Yeni evlilerde âdet olduğu üzere gelin şiddetle karşı koyuyordu. Hanım Sultan kızının soyunmasına yardım etti ve onu zorla yatağa yatırdı, kızını öptükten sonra ona iyi geceler dileyerek bütün nedimeleriyle odadan çıktı; en son çıkan nedime kapıyı kapattı.

Kapı kapatılır kapatılmaz, lambanın cini, lambayı elinde bulunduran kişinin emirlerini yerine getirmede çok dakik olduğundan, anında ortaya çıktı ve kocanın karısını okşamasına fırsat vermeden yatağı içindeki yeni evlilerle birlikte kaldırıp, karı kocanın şaşkın bakışları arasında, göz açıp kapayıncaya kadar götürüp Alaaddin'in odasına bıraktı.

Bu anı büyük bir sabırsızlıkla bekleyen Alaaddin, başvezirin oğlunun Prenses ile aynı yatakta kalmasına izin vermedi. Cine, "Al bu yeni evliyi ayak yoluna kapat," dedi, "ve yarın sabah da gün ağarınca gel." Cin, başvezirin oğlunu yataktan iç gömleğiyle kaptığı gibi Alaaddin'in söylediği yere götürüp attıktan sonra üzerine öyle bir soluk üfledi ki delikanlı tepeden tırnağa titredi ve yerinden kıpırdayamadı.

Alaaddin, Prenses Bedrü'l Bûdur'un aşkıyla yanıp tutuşuyor olsa da, baş başa kaldıklarını

gördüğünde uzun uzun konuşmaya kalkmadı. “Korkmayınız, tapılası Prens,” dedi ona tutkulu bir ses tonuyla, “burada emniyettesiniz; güzelliğinize ne kadar vurgun olursam olayım, size karşı göstermem gereken saygıda asla kusur etmeyeceğim. İşi buraya vardırmaq zorunda kaldıysam,” diye devam etti sözlerine, “bunun nedeni size karşı saygısızlık etmek istemem değil, babanızın bana vermiş olduğı söze rağmen yanlış bir adama varmanızın önüne geçmek istememdir.”

Bu hususlarda hiçbir şey bilmeyen Prens, Alaaddin’in söylediklerine pek dikkat etmedi. Ona yanıt verecek durumda değildi. Böylesine şaşırtıcı ve beklenmedik bir serüvenin yol açtığı korku ve şaşkınlık Prens’i öyle bir hale sokmuştu ki Alaaddin onun ağzından tek kelime alamadı. Alaaddin orada öyle dikilip kalmadı, soyundu ve Prens’le aralarına bir kılıç yerleştirerek ve sırtı Prens’e dönük olarak başvezirin oğlunun yerini aldı; bununla, Prens’in onuruna leke sürecek olursa cezalandırılmayı hak ettiğini söylemek istiyordu.

Alaaddin, rakibini o gece ulaşmayı umduğu mutluluktan mahrum bırakmaktan duyduğu memnuniyetle, rahat bir uyku çekti. Prens Bedrü’l Bûdur için aynı şey söylenemez: Hayatında bu kadar üzücü ve tatsız bir gece geçirmemişti; başvezirin oğluna gelince, cinin onu nerede ve ne durumda bıraktığı düşünülecek olursa, onun daha da berbat bir gece geçirdiğı kolayca anlaşılır.

Ertesi gün, cini çağırması için Alaaddin'in lambayı ovması gerekmedi. Cin, belirtilen saatte geldi. “İşte geldim,” dedi Alaaddin’e, “*emrin nedir?*” Alaaddin, “Başvezirin oğlunu kapattığın yerden bu yatağa getir, sonra da yatağı aldığın yere, Sultan’ın sarayına götür,” dedi. Cin gidip başvezirin oğlunu ayakyolundan getirdi; cin yeniden görüldüğünde Alaaddin kılıcı yataktan aldı. Yeni evliyi Prens’in yanına yatırdı ve cin, zıfak yatağını göz açıp kapayıncaya kadar Sultan’ın sarayındaki aynı odaya götürüp bıraktı.

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, bütün bu olup bitenler sırasında cin ne Prens’e ne de başvezirin oğluna görünmüştü. Cinin korkunç görüntüsü onların korkudan ölmelerine yol açabilirdi. Alaaddin’le cin arasındaki konuşmaları da işitmemişlerdi; sadece yatağın sarsıldığını ve bir başka yere götürüldüklerini fark etmişlerdi: Bunun onları nasıl korkutmuş olduğu kolayca kestirilebilir.

Cin zıfak yatağını yerine yeni koymuştu ki, kızı Prens’in evliliğinin ilk gecesini nasıl geçirmiş olduğunu merak eden Sultan ona günaydın demek için odaya girdi. Bütün gece katlandığı soğuktan büzülmüş ve yeniden ısınmaya henüz vakit bulamamış olan başvezirin oğlu, kapının açıldığını duyar duymaz kalkıp akşam soyunduğu odaya geçti.

Sultan, Prens’in yatağına yanaştı, ona iyi günler dileyerek, âdet olduğu üzere, onu iki gözünün arasından öptü ve gülümseyerek geceyi nasıl

geçirdiğini sordu, ama başını kaldırıp da Prenses'in yüzüne daha dikkatle baktığında bu yüzde derin bir üzüntü okumaktan büyük bir şaşkınlığa düştü; Prenses'in yüzüne ne bir pembelik yayılmış ne de yüzünde Sultan'ın merakını giderecek başka bir işaret belirmişti. Prenses sadece büyük bir acı ya da hoşnutsuzluk ifade eden hüznü dolu bir bakışla bakmıştı Sultan'ın yüzüne. Sultan, kızıyla birkaç kelime daha konuşmak istediye de, kızının ağzından tek kelime alamayınca, bunu kızının duyduğu utanca vererek Prenses'in odasından çıktı. Ama Prenses'in suskunluğunda olağanüstü bir şey bulunduğundan kuşkulandıktan kendini alamıyordu; doğruca Hanım Sultan'ın dairesine gidip kızını ne durumda bulduğunu ve kendisini nasıl karşıladığını ona anlattı. "Efendimiz," dedi Hanım Sultan, "bu, Majestelerini şaşırtmamalıdır. Yeni evliler düğünlerinin ertesi günü biraz malcup olurlar; bu durum birkaç gün içinde düzelir. O zaman, kızınız, babası Sultan'ı gerektiği gibi karşılayacaktır. Şimdi gidip onu göreceğim," diye ilave etti Hanım Sultan, "beni de aynı şekilde karşılırsa, fena halde yanıliyorum demektir."

Hanım Sultan, giyindikten sonra henüz kalkmamış olan Prenses'in dairesine gitti; yatağına yaklaştı ve öperek günaydın dedi ona; ama sadece cevap alamadığından değil, kızının yüzüne baktığında anlamadığı bir şeylerin geçtiğine hükmettiği için de büyük bir şaşkınlığa kapıldı. "Kızım," dedi Hanım Sultan, "neden okşamalarım cevap vermiyorsun? Annene böyle mi davran-

man gerekir? Böyle bir gecede insanın başına ne geldiğini bilmediğini mi sanıyorsun? Bu düşünce de olmadığımı çok iyi biliyorum, o halde, başına başka bir şey gelmiş olmalı; bana içtenlikle itiraf et de beni daha fazla endişe içinde bırakma.”

Prenses Bedrül Bûdur, sonunda, derin bir iç çekişle sessizliğini bozdu. “Ah! saygıdeğer anacığım,” diye haykırdı, “size saygıda kusur ettiysem, bağışlayın beni! Zihnim bu gece başıma gelen son derece garip olaylarla öyle meşgul ki şaşkınlığımdan ve korkumdan henüz sıyrılamadım.”

Bundan sonra, Prenses, eşiyle birlikte yatağa girmelerinden hemen sonra yatağın nasıl havalandırılıp göz açıp kapayıncaya kadar pis ve karanlık bir odaya götürüldüğünü, orada tek başına kaldığını, kocasının yanında olmadığını ve ona ne olduğunu bilmediğini, sonra genç bir adamın gördüğünü, bu gencin, korkudan anlamadığı bir şeyler söyledikten sonra aralarına bir kılıç koyarak kocasının yerine yattığını, sabahleyin kocasının yeniden kendisine getirildiğini ve yatağın bir anda eski yerine taşındığını çok canlı betimlemelerle, heyecanlı heyecanlı anlattı. “Sultan babam odama girdiğinde,” diye devam etti sözlerine, “bütün bunlar daha yeni olmuştu; üzüntüden öyle yıkılmıştım ki kendimde tek kelime edecek kuvveti bulamadım; babam ziyaretiyle beni onurlandırdığında, davranışıyla onu gücendirmiş olmalıyım, ama başımdan geçen hüznün verici serüveni ve geldiğinde içinde bulunduğum acıklı durumu öğrendiğinde beni bağışlayacağını umuyorum.”

Hanım Sultan, Prenses'in anlattıklarını sakın sakın dinledi, ama pek inanası gelmedi. "Kızım," dedi ona, "Sultan babana bunları anlatmasan iyi edersin. Kimseye bunlardan söz etme; böyle şeyler söylediğini duyarlarsa seni deli yerine korlar." Prenses, "Anacığım," dedi, "sizi temin ederim ki bunları söylerken aklım tamamen başımda. İsterseniz kocamla konuşun; o da size aynısını söyleyecektir." Hanım Sultan, "Konuşacağım ama" dedi, "o da senin söylediklerini tekrarlayacak bile olsa, şimdikinden daha fazla ikna olacak değilim. Şimdi bu düşünceleri kafandan atıp yatağından çık; düğünün vesilesiyle düzenlenen ve bu sarayda ve tüm ülkede günlerce sürecektir olan eğlenceleri seyret! Boruları, kudümleri, davul ve zurna seslerini duymuyor musun? Bütün bunlar içini neşeyle doldurup o acayip düşünceleri sana unutturacaktır." Hanım Sultan aynı anda Prenses'in nedimelelerine seslendi ve kızını kaldırıp giyinip kuşanmasını sağladıktan sonra Sultan'ın dairesine gitti; ona, kızının kafasından bazı acayip fikirler geçmiş olduğunu ama bunun pek önemi olmadığını anlattı. Hanım Sultan, kızının kendisine anlattığı şeyler konusunda bir şeyler öğrenebilmek için vezirin oğlunu çağırttı, ama vezirin oğlu Sultan'ın dünürü olmanın kendisine sağladığı onura çok önem verdiği için her şeyi gizlemeyi yeğledi. "Damadım," dedi Hanım Sultan, "sen de karın gibi ısrarla aynı şeyi mi söyleyeceksin?" Vezirin oğlu, "Sultanım," dedi, "izninizle neden bahsettiğinizi sorabilir miyim?" Hanım Sultan, "Bu ka-

darı yeter,” dedi, “başka bir şey öğrenmek istemiyorum. Belli ki sen karından daha akıllısın.” Sarayda eğlenceler bütün gün devam etti; Prenses’i yanından hiç ayırmayan Hanım Sultan, onu neşelendirmek ve çeşitli gösterilerle düşüncesini başka yönlere çekmek için elinden geleni yaptı. Ama Prenses’in geceleyin başına gelenlerden başka hiçbir şey düşünemediği hemen anlaşılıyordu. Başvezinin oğlu geceleyin başına gelenlerden daha az yıkılmış değildi, ama hırsı yüzünden bunu gizliyordu; öyle ki, onu gören hiç kimse mutlu bir damat olduğundan kuşkulanamazdı. Sarayda ne olup bittiğini çok iyi bilen Alaaddin, yeni evlilerin bir önceki gece yaşadıkları kötü maceraya rağmen, yine beraber yatmak zorunda kalacaklarından kuşku duymuyordu. Alaaddin’in onları rahat bırakmaya hiç niyeti yoktu. Bu yüzden, gece biraz ilerler ilerlemez lambaya başvurdu. Cin ortaya çıkıp da önceki sözlerle emrini sorduğunda, Alaaddin, ona, “Başvezinin oğluyla Prenses Bedrü’l Bûdur bu gece de beraber yatacaklardır,” dedi, “git ve yatacakları zaman onları dünkü gibi buraya getir.” Cin, Alaaddin’e tam bir sadakatle önceki günkü gibi hizmet etti. Başvezinin oğlu geceyi yine pis kokulu bir yerde soğuktan titreyerek geçirdi; Prenses ise Alaaddin’in yine aralarına kılıcı koyarak yanına uzanmasına katlanmak zorunda kaldı. Ertesi gün, cin, Alaaddin’in emirleri gereğince vezirin oğlunu Prenses’in yanına getirdikten sonra yatağı yeni evlilerle birlikte kaldırıp saraydaki odasına geri götürdü.

Prens Bedrü'l Bûdur tarafından önceki günkü karşılaşından sonra kızının ikinci gecesini nasıl geçirdiğini öğrenmeye can atan ve daha önceki gibi karşılanıp karşılanmayacağını merak eden Sultan, bu merakını gidermek için sabah erkenden kızının odasına gitti. Bu ikinci gece de ilk geceki gibi başarısız olan ve onuru daha da kırılan başvezirin oğlu, Sultan'ın geldiğini işitir işitmez kendini yan odaya attı.

Sultan, güneydın diyerek Prens'in yatağına yaklaştı ve bir önceki günkü gibi kızını sevip kokladıktan sonra, "Söyle bakayım kızım," dedi, "bugün de kendini dünkü kadar kötü mü hissediyorsun? Bana geceyi nasıl geçirdiğini anlat." Prens'in ağzını yine bıçak açmıyordu; Sultan onun ilk seferkinden daha perişan durumda olduğunu fark etti. Kızının başına çok olağanüstü bir şey geldiğinden kuşkusu kalmamıştı. O zaman, Prens'in bu esrarlı havasından hiddete kapılarak, "Kızım," dedi öfke içerisinde kılıcını çekerek, "ya benden ne sakladığını söylersin ya da şimdi şuracıkta boynunu vururum."

Kınından sıyrılmış kılıcın görüntüsünden çok, onuru kırılmış Sultan'ın ses tonundaki hiddetten korkan Prens nihayet suskunluğunu bozdu: "Sevgili babacığım ve Sultanım," diye haykırdı gözyaşları içerisinde, "Majestelerini gücendirdimse, beni affetmelerini diliyorum. İyi yürekliliğinize ve bağışlayıcılığınıza dayanarak, bu gece ve dün gece içine düştüğüm acıklı durumu olduğu gibi anlattığım vakit, Majestelerinin öfkelerinin yerini merhamete bırakacağına inanıyorum."

Sultan'ı yatıştıran ve biraz yumuşamasını sağlayan bu girişten sonra, Prens, bu iki üzücü gece boyunca başına gelenleri bir bir anlattı; ama öyle dokunaklı bir tavırla anlattı ki Prens'e duyduğu büyük sevgi ve şefkatten Sultan'ın yüreği sızladı. Prens anlatısını şu sözlerle bitirdi: "Eğer Majesteleri sözlerimden en ufak bir kuşku duyuyorlarsa, bana eş verdikleri insandan bilgi alabilirler. Onun da aynı şeyleri anlatacağına, söylediklerimin gerçekliğine tanıklık edeceğine eminim." Sultan, kızının başına bu kadar şaşırtıcı bir iş gelmiş olmasından büyük bir acı duydu. "Kızım," dedi, "şimdi bana anlattığın ve beni de en az senin kadar ilgilendiren bu kadar tuhaf bir olayı dünden bana anlatmamakla çok büyük hata ettin. Seni mutsuz olası diye değil, mutlu ve memnun olası diye, bana uygun görünen bir kocayla hakkın olan bu mutluluğa kavuşasın diye evlendirdim. Bana anlattığın üzücü düşünceleri kafandan sil at. Bir daha böyle bir gece geçirmemen için gereken emri vereceğim."

Sultan kendi dairesine gider gitmez başvezirini çağırttı. "Vezir," dedi ona, "oğlunu görmedin mi, o sana bir şey anlatmadı mı?" Başvezir oğlunu görmemiş olduğu yanıtını verince, Sultan, Prens Bedrü'l Bûdur'un kendisine anlattığı her şeyi vezirine anlattı ve sözlerini şöyle bağladı: "Kızımın bana gerçeği anlatmış olduğundan hiç kuşku yok, bununla birlikte, oğlunun tanıklığıyla anlatılanları doğrulamasından memnun olurum; gidip oğluna sor bakalım olup biten neymiş?"

Başvezir hiç zaman yitirmeden gidip oğlunu buldu ve Sultan'ın kendisine söylediklerini anlattıktan sonra hiçbir şeyi saklamadan gerçeği olduğu gibi anlatmasını buyurdu oğluna. "Sizden hiçbir şeyi saklamayacağım, babacığım," dedi oğlu, "Prenses'in Sultan'a anlattığı her şey doğrudur; ama benim karşılaştığım kötü muameleyi anlatmamış; o da şöyle: Evlendiğimden bu yana öyle korkunç iki gece geçirdim ki çektiğim acıları tarif etmeye kelime bulamıyorum. Yatağımın kimin tarafından kaldırılıp bir yerden başka bir yere taşındığını bilmeden ve bunun nasıl mümkün olabildiğini anlamadan dört defa havalandırıldığını görmekten duyduğum korkunun sözünü bile etmiyorum. İki geceyi bir tür dar bir ayakyolunda hiçbir şekilde hareket edemedim, ayakta ve çıplak geçirdiğimi, beni engelleyecek hiçbir şey görünmemesine karşın konduğum yerden kıpırdayamadığımı söylediğimde ne fena bir durumda bulunduğumu siz de kabul edeceksiniz. Ne kadar acı çektiğimi uzun uzadıya anlatmamın alemi yok. Bütün bunların, eşim Prenses'in hakkı olan, ona karşı duyduğum sevgi, saygı ve minnettarlık duygularını azaltmadığını sizden saklamayacağım, ancak hükümdarımın kızının kocası olmanın bana sağladığı bütün onur ve öneme karşın, size bütün yüreğimle itiraf ediyorum ki, hükümdarın dünürü olarak böyle acılar çekerek yaşamaktansa ölmeyi yeğlerim. Prenses'in benden farklı duygular içerisinde olacağını sanmıyorum; benim huzura kavuşmam için olduğu kadar kendi huzuru için de

ayrılmamız gerektiğine ikna olmakta zorlanmayacaktır. Bu yüzden, babacığım, bana böyle büyük bir onur sağlamak üzere gösterdiğiniz aynı şefkatle, evliliğimizin iptal edilmesine Sultan'ı razı etmeniz için size yalvarıyorum.”

Oğlunu Sultan'ın damadı olarak görme tutkusu ne kadar büyük olursa olsun, başvezir, oğlunun Prenses'ten ayrılmaya kesin kararlı olduğunu yüzünde okuduğundan, bu tersliklerin sona erip ermeyeceğini görmek için birkaç gün daha sabretmesini teklif etmenin yersiz olacağına karar verdi. Başvezir, oğlunu orada bırakarak Sultan'a bilgi vermeye gitti ve oğlundan öğrendiklerine göre anlatılanların hakikatin ta kendisi olduğunu bütün içtenliğiyle itiraf etti. Sultan'ın evliliği iptal etmesini beklemeden, ki buna pek eğilimli görünmüyordu, oğlunun aşkı yüzünden Prenses'in böyle bir işkenceye daha fazla katlanmasının hak olmadığı bahanesiyle, oğlunun saraydan ayrılmasına ve kendisinin de onunla birlikte gitmesine izin vermesi için Sultan'a yalvardı. Başvezir istediğini elde etmekte zorlanmadı. Artık kararını vermiş olan Sultan, bu andan sonra, sarayda, kentte ve öncekilerle çelişen emirler gönderdiği bütün krallığında tüm eğlencelerin hemen durdurulmasını emretti; kısa sürede kentte ve krallıkta şenlikler ve eğlenceler durdu. Bu ani ve beklenmedik değişiklik ileri geri konuşmalara yol açtı; herkes birbirine bu üzücü durumun sebebini soruyor, başvezirin oğluyla birlikte saraydan çıkıp kendi evine döndüğünden ve her ikisinin de çok üzgün görüldüğünden

başka bir şeyden söz edilmiyordu. Lambanın kendisine sağladığı başarıdan büyük bir mutluluk duyan Alaaddin'den başka esrarı bilen kimse yoktu. Rakibinin kesinlikle sarayı terk etmiş ve evliliğin bozulmuş olduğunu öğrenen Alaaddin'in lambayı ovup cini çağırarak ona yeni evlilerin beraber yatmalarını engellemesini emretmesine gerek yoktu. İşin tuhafı, Alaaddin'i ve teklifini unutmuş olan Sultan'ın da başvezirin de akıllarına, Prenses'in ayrılmasına yol açan büyüde onun parmağının olabileceği gelmedi.

Bununla birlikte, Alaaddin, Sultan'ın, kendisiyle Bedrü'l Bûdur'un evlenmesi için koyduğu süre olan üç ayın akıp gitmesini sabırla bekledi. Günleri bir bir saymaktaydı; belirlenen gün gelip çatığında, Sultan'a sözünü anımsatmak için annesini saraya göndermeyi ihmal etmedi.

Alaaddin'in annesi oğlunun kendisine söylediği gibi saraya gitti ve divanın girişinde eski yerini aldı. Sultan, kadını görür görmez tanıdı ve aynı anda da kendisinden talep ettiği şeyle ona verdiği süreyi anımsadı. O sırada, başvezir bir davayla ilgili kendisine bilgi vermekteydi. "Vezir," dedi Sultan, sözünü keserek, "birkaç ay önce bize o güzel armağanı getiren kadını görüyorum. Onu buraya çağır; ben onu dinledikten sonra raporuna devam edersin." Başvezir divanı hümayunun girişine bir göz attığında, o da Alaaddin'in annesini tanıdı. Başvezir derhal başmübaşire seslendi ve ona Alaaddin'in annesini göstererek kadını alıp huzura getirmesini emretti.

Alaaddin'in annesi tahtın ayak ucuna kadar ilerledi, âdet olduğu üzere yere kapandı. Doğrulduğunda, Sultan, ona dileğinin ne olduğunu sordu. "Efendimiz," diye yanıt verdi Alaaddin'in annesi, "oğlum Alaaddin adına dile getirmek onuruna eriştiğim talep üzerine verdiğiniz üç aylık mühletin sona erdiğini arz etmek için Majestelerinin huzuruna yeniden gelmiş bulunuyorum ve sözünüzü anımsamanız için size yalvarıyorum."

Sultan, bu kadını ilk defa gördüğü ve talebi üzerine ona üç aylık bir süre verdiği zaman, huzuruna çok basit giysilerle çıkan Alaaddin'in annesinin yoksulluğuna ve sıradanlığına bakarak bu kadının oğlunun Prenses'le evlenmesini uygun bulduğundan, bu evlilik meselesinden bir daha söz edileceğini düşünmemişti. Bununla birlikte, sözünü tutması için şimdi kendisine yapılan bu uyarı canını çok sıkıyordu; kadına hemen yanıt vermeyi uygun bulmadı; başvezirine danıştı ve servetinin vasatın altında olduğunu varsaydığı ve tanımadığı biriyle kızını evlendirmeye sıcak bakmadığının işaretini verdi.

Başvezir bu konuda ne düşündüğünü söylemekte bir an bile duraksamadı. "Efendimiz," dedi, "bana öyle geliyor ki, böyle uygunsuz bir evliliği, bir gün Majesteleri ile tanıştığında Alaaddin'in yakınmasına yol açmaksızın önlemenin çok kesin bir yolu var. Bu yol, Prenses'e, serveti ne kadar büyük olursa olsun, Alaaddin'in karşılayamayacağı bir değer biçmektir. Bu şekilde, hiç kuşkusuz, düşünmeden atıldığı bu gözüpek ve küstah girişimden cayacaktır."

Sultan, başvezirin önerisini onayladı. Alaaddin'in annesinden yana döndü ve bir an düşündükten sonra, "Hanım," dedi, "sultanlar sözlerini tutmalıdır; ben de sözümü tutmaya ve kızım Prenses'le evlendirerek oğlunu mutlu etmeye hazırım; ancak kızımı oğlunla evlendirebilmem için şartların var. Oğluna söyle, yakışıklı, boylu boslu ve hepsi de görkemli giysiler içerisinde kırk beyaz kölenin eşlik ettiği kırk zenci köle tarafından taşınan ve daha önce bana sunduğun şeylerle dolu som altından kırk büyük leğen gönderecek olursa, ben de sözümü tutacağım. İşte, kızımı oğluna vermem için şartların bunlar. Şimdi var git evine; bana getireceğin yanıtı bekleyeceğim."

Alaaddin'in annesi yeniden tahtın önünde yere kapandı ve huzurdan çıktı. Yolda, oğlunun çılgınca bir hayale kapılmış olmasından dolayı kendi kendine gülüyordu. "Nereden bulacak, oğlum" diyordu kendi kendine, "onca altın leğeni ve içlerini dolduracak renkli camları? Ağaçlardan toplamak için ağzı kapalı mağaraya mı inecek yeniden? Ya Sultan'ın istediği birbirinden endamlı köleler? Onları nereden bulacak? Artık isteğine ulaşmasının yolu yok; sanıyorum ki, elçiliğimden pek hoşnut kalmayacak." Zihni, Alaaddin'in bütün umutlarını yerle bir edeceğine inandığı bu düşüncelerle dolu olarak eve girdiğinde, "Oğlum," dedi, "artık Prenses Bedrü'l Bûdur'la evlilik düşüncesini aklından çıkarman gerekiyor. Sultan gerçekte beni gayet iyi karşıladı ve, öyle sanıyorum ki, sana karşı da iyi niyetler besliyordu, ancak yanılmıyorsam başve-

zir onu düşüncesinden caydırdı; anlatacaklarımı dinlediğinde buna sen de hak vereceksin. Sultan'a üç ayın sona ermiş olduğunu bildirip senin adına sözünü hatırlaması için yalvardığımda, şimdi sana söyleyeceğim yanıtı ancak başveziriyle bir süre fısır fısır konuştuktan sonra verdiğini gördüm." Alaaddin'in annesi Sultan'ın kendisine söylediklerini ve Prenses'in oğluyla evlenmesine razı olmak için ileri sürdüğü şartları tam olarak Sultan'ın sözleriyle aktardı. "Sultan şimdi senin yanıtını bekliyor, oğlum," dedi, "ama laf aramızda, daha çok bekler."

"Sandığın kadar uzun sürc beklemeyecek, anaçığım," dedi Alaaddin, "Sultan, aşırı isteklerle beni Prenses Bedrü'l Bûdur'u düşünemeyecek hale koyacağına inanıyorsa, çok yanılıyor. Ben, daha başka, üstesinden gelinemez güçlükler bekliyordum; oysa ki, o, benim eşsiz Prensesim'e yüksek bir fiyat biçti sadece. Eh, ben bundan memnunum; onların istedikleri, Prenses'e sahip olmak için vereceklerimin yanında hiç kalır. Ben bu isteği nasıl karşılayacağını düşünürken sen çıkıp akşam yemeği için bir şeyler satın al."

Alaaddin'in annesi yiyecek öte beri almak için dışarı çıkar çıkmaz, Alaaddin lambayı eline alıp ovdu. Cin anında önünde beliriverdi, daha önce aktardığımız aynı sözlerle hizmete hazır olduğunu belirterek emirlerini sordu. Alaaddin, cine, "Sultan evlenmem için kızını bana veriyor, ama bundan önce benden, kölesi olduğun lambayı aldığım bahçedeki meyvelerle ağzına kadar dolu som altından kırk leğen istiyor. Ayrıca, som al-

tından kırk leğenin aynı sayıda zenci köle tarafından taşınmasını ve bu kölelere çok zengin giysiler içerisinde, boylu boshu, güzel yapılı, beyaz, kırk genç kölenin eşlik etmesini şart koşuyor. Şimdi git hemen bu armağanı bana getir ki Sultan divana son vermeden bunları ona göndereyim.” Cin, Alaaddin’e emirlerinin derhal yerine getirileceğini söyleyerek yok oldu.

Çok kısa bir süre sonra, cin, daha önce Sultan’a sunulanlardan güzellik ve büyüklük bakımından daha seçme inciler, elmaslar, yakutlar ve zümrütlerle dolu dörder okkalık som altından leğenleri başlarının üzerinde taşıyan kırk zenci köleyle tekrar görüldü; her leğen altın çiçek desenleriyle süslü gümüş işlemeli değerli kumaşlarla örtülmüştü. Bütün bu siyah köleler ve bir o kadar da beyaz köle, önünde küçük bir avlu, arkasında küçük bir bahçe olan ve pek o kadar büyük sayılmayacak evi ağzına kadar doldurmuştu. Cin, Alaaddin’e memnun olup olmadığını ve başka bir emri bulunup bulunmadığını sordu. Alaaddin diyeceği başka şey olmadığını bildirince cin derhal yok oldu.

Alaaddin’in annesi pazardan dönüp eve girdiğinde bunca kalabalıktan ve zenginlikten büyük bir şaşkınlığa düştü. Getirdiği erzakı bir tarafa bıraktıktan sonra yüzünü örten peçeyi çıkarmak istedi, ama Alaaddin onu engelledi. “Anacığım,” dedi Alaaddin, “kaybedecek zaman yok. Sultan divan toplantısını sona erdirmeden saraya gitmen çok önemli; Sultan’ın benden istediği armağanları ve Prenses Bedrü’l Bûdur’un çeyizini hiç

vakit yitirmeden oraya götürmelisin ki, becerikliliğimden ve dakikliğimden, dünürü olma onuruna erişmeye nasıl can attığıma hükmetisin.”

Alaaddin, annesinin yanıtını beklemeden, sokağa bakan kapıyı açtı ve bir beyaz kölenin arkasına, başının üzerinde altın bir leğen taşıyan zenci bir köle dizerek yürüyüş kolunu oluşturdu ve son zenci kölenin ardı sıra annesi de çıktıktan sonra, Alaaddin kapıyı kapattı ve istediği armağanları alınca Sultan’ın nihayet kendisini damat olarak kabul edeceği umuduyla sakin sakin odasında oturup beklemeye başladı.

Alaaddin’in evinden ilk çıkan beyaz köle oradan geçmekte olan insanların hayranlıkla durmalarına sebep oldu; bir beyaz-bir siyah dizilmiş seksen kölenin evden çıkışı tamamlanmadan, sokak, bu kadar muhteşem ve bu kadar olağanüstü bir manzarayı görmek için her taraftan koşup gelen insanların oluşturduğu büyük bir kalabalıkla dolmuştu. Her kölenin giysisi öyle değerli kumaşlardan yapılmış, öyle değerli taşlarla süslenmişti ki bu işlerden anlayanlar giysilerden her birinin rahat bir milyondan fazla edeceğine yemin edebilirdi. Her kölenin vücuduna tam oturan bir örnek giysilerin zarafeti, temizliği, düzenli adımlarla yürüyen kölelerin bellerini saran ve güzel bir simetri oluşturan som altından kuşaklara kakılmış iri taşların ışıltısı, çok özel bir zevki yansıtan başlıkların ucuna tutturulmuş taşlar bütün bu seyirci kalabalığını öylesine hayran bıraktı ki yürüyüş kolunu herkes elinden geldiğince uzaklara kadar bakışlarıyla takip etti. Ama

sokaklar o kadar çok insanla doluydu ki herkes olduğu yerde kalmak zorunda kaldı.

Saraya ulaşmak için kentin büyük bir bölümünü aşmak ve birçok sokaktan geçmek gerektiğinden, toplumun her kesiminden insan, akıllarını başlarından alan bu muhteşem gösteriye tanık oldu. Yaklaşmakta olan bu şaşılasi yürüyüş kolunu uzaktan görerek sıraya dizilen nöbetçiler, seksen kölenin ilki sarayın ilk avlusunun kapısına vardığında onu bir kral sandılar; öyle zengin ve görkemli giysiler içindeydi ki nöbetçiler giysisinin eteğini öpmek için ileri atıldılar, ama cinden talimat almış olan köle onları durdurdu ve ciddi bir tavırla, “Bizler sadece köleyiz, efendimiz zamanı gelince ortaya çıkacak,” dedi.

İlk köle, ardında diğerleri olduğu halde, yürüyüp divan toplantısı sırasında kraliyet ailesinin ve muhafızlarının bulunduğu çok geniş ikinci avluya vardı. Her bölüğün başındaki subay göz kamaştırıyordu; ancak kendileri de Alaaddin’in armağanlarının bir bölümünü oluşturan ve diğer armağanları taşıyan seksen köle avluya girince subayların o göz kamaştırıcılıklarından eser kalmadı. Sultan’ın maiyetinden hiç kimse o kadar güzel, o kadar parıltılı görünmüyordu. Ve etraflarını saran saray soylularının hiçbiri de onlarla boy ölçüşebilecek gibi değildi.

Kölelerin gelişinden haberdar edilen Sultan, huzura getirilmelerini emretti. Böylece, divanın açık olan kapısından düzenle giren kölelerin bir kısmı sağa, bir kısmı sola yöneldi. Kölelerin hepsi içeri girip Sultan’ın tahtının önünde bir yarım halka

oluşturduktan sonra, zenci kölelerin her biri, taşıdığı leğeni halının ayak ucuna koydu ve hep birlikte ahnlarını haliya değdirerek yere kapandılar. Beyaz köleler de aynı anda yere kapandılar. Hep birlikte doğruldular ve zenci köleler önlerinde duran leğenlerin örtüsünü ustalıkla kaldırdıktan sonra kollarını gösterişten uzak bir tarzda göğüsleri üzerinde kavuşturarak ayakta durdular.

Bu arada, tahtın ayağına kadar ilerlemiş olan Alaaddin'in annesi, yeri öptükten sonra Sultan'a, "Efendimiz," dedi, "oğlum Alaaddin, Majestelerine göndermiş olduğu bu armağanların, Prenses Bedrü'l Bûdur'a layık olmadığını bilmez değildir; bununla birlikte, Sultan'ın bunları beğeneceklerini ve Prenses'e layık görürlerse kabul buyuracaklarını ummaktadır."

Sultan, Alaaddin'in annesinin iltifatlarını dinleyecek durumda değildi. Hiç görmediği kadar parlak, ışıltılı ve değerli mücevherlerle dolu kırk altın leğene ve boy boslarıyla olduğu kadar giysilerinin görkemi ve zenginliğiyle de her biri bir kralı andıran seksen köleye bir göz attığında öyle çarpılmıştı, hayran kalmıştı ki toparlanmakta güçlük çekti. Alaaddin'in annesinin övgülerine yanıt vermek yerine, bunca zenginliğin nereden çıkmış olabileceğini anlayamayan başvezirine döndü, "Eee, Vezir," dedi, herkesin duyabileceği bir sesle, "söyle bakalım, bana bu kadar zengin ve olağanüstü armağanlar gönderen ve ne senin ne de benim tanıdığımız bu kişi hakkında ne düşünüyorsun? Kızım Prenses Bedrü'l Bûdur'la evlenmeye layık bulmuyor musun onu?"

Sultan'a damat olarak tanınmayan birinin oğluna yeğ tutulduğunu görmekten biraz kıskançlık ve acı duyan başvezir, duygularını saklamaya cesaret edemedi. Alaaddin'in hediyelerinin böyle bir evliliğe kabul edilmesi için fazlasıyla yeterli olduğu açıkça görülüyordu. Başvezir, Sultan'a şöyle yanıt verdi: "Efendimiz, Majestelerine bu hediyeleri veren kişinin istediği onura layık olmadığını düşünmek aklımdan geçmez ama, izninizle, Majestelerinin kızı Prenses için dünyanın bütün hazinelerinin bile az olduğunu söylemek istiyorum." Konsey toplantısına katılmış olan saraya mensup soylular alkışlarıyla başvezir ile aynı fikirde olduklarını belirttiler.

Sultan kararını daha fazla ertelemedi; damadı olmaya can atan Alaaddin'in daha başka niteliklere de sahip olup olmadığı hakkında bilgi edinmeyi bile düşünmedi. Bu kadar büyük bir zenginliğe bir göz atmak ve Alaaddin'in kendisine koşulan aşırı şartları hiç itiraz etmeden yerine getirmede gösterdiği olağanüstü çabukluk, Sultan'ı, onun kendisinden istenilen her şeyi yerine getireceğine kolayca ikna etmişti. Bu yüzden, Alaaddin'in annesini duymayı arzu ettiği yanıtı vererek göndermek için, "Hanım," dedi, "git oğluna, onu kucaklamak için kollarımı açmış beklediğimi ve ona vereceğim armağanı kızım Prenses'i ellerimden almak için ne kadar çabuk gelirse o kadar memnun olacağımı söyle."

Alaaddin'in annesi oğlunun bu kadar yüksek bir oruna erdiğini gören bir kadının sevinciyle oradan ayrılır ayrılmaz, Sultan, oturuma son

vererek tahtından kalktı ve Prenses'in hizmetindeki hadımların gelip leğenleri hanımlarının dairesine götürmelerini emretti; armağanları orada Prenses'le birlikte rahat rahat inceleyecekti. Bu emir, haremağasının gözetiminde derhal ve özenle yerine getirildi.

Zenci ve beyaz seksen köle unutulmadı: Onlar da saraya alındılar ve bir süre sonra, görkemlerinden Prenses Bedrü'l Bûdur'a söz etmiş olan Sultan, Prenses'in kafes ardından onları görek anlattıklarının bir abartı olmadığını, az bile söylemiş olduğunu anlasın diye Prenses'in dairesinin önüne getirilmelerini emretti.

Alaaddin'in annesi, iyi haberlerle döndüğünü ta uzaktan müjdeleyen bir edayla döndü evine. "Oğlum," dedi, "artık sevinebilirsin, benim tersini beklememe karşın sonunda isteğine kavuştun, anlatacaklarımı duyunca bunu sen de göreceksin. Seni daha fazla bekletmemek için Sultan bütün maiyetinin alkışları arasında Prenses Bedrü'l Bûdur'u almaya layık olduğunu ilan etti. Seni kucaklamak ve evliliğini tamama erdirmek için saraya bekliyor. Bu görüşmede, Sultan'ın senin hakkında beslediği yüce fikirlere uygun hazırlıkları düşünmek sana kalıyor; ama başardığını gördüğüm o harikalardan sonra hiçbir şeyi eksik etmeyeceğinden eminim. Şunu demeyi de unutmaluyım ki, Sultan seni sabırsızlıkla bekliyor; bu yüzden, yanına gitmekte gecikmesen iyi edersin." Bu habere çok sevinen ve bu haberin konusu olan varlıkla dopdolu olan Alaaddin, annesine çok fazla şey demeden odasına çekildi. Orada, o ana

kadar bütün gereksinimlerini karşılamada ve tüm isteklerini yerine getirmede büyük yardımını gördüğü lambayı aldı ve ovar ovma ortaya çıkan cin, emrine amade olduğunu belirtti.

“Cin,” dedi Alaaddin, “beni derhal bir hamama götürüp yıkaman ve yıkanmam biter bitmez de hiçbir hükümdarın giymediğı kadar zengin ve görkemli bir giysi hazır etmen için seni çağırdım.”

Bu sözler ağzından çıkar çıkmaz, Alaaddin’i de kendisi gibi görünmez yapan cin, onu alarak değerli ve rengârenk mermerlerden bir hamama götürdü. Çok geniş ve pırıl pırıl bir salonda kimlerin hizmet ettiği görülmeden giysileri çıkarıldı. Salondan orta sıcaklıktaki hamama alındı ve orada keselenip çeşit çeşit kokulu sularla yundu. Hamamın çeşitli bölümlerindeki bütün sıcaklık derecelerinden geçirildikten sonra, girdiğinden çok farklı biri olarak hamamdan çıktı: Teni pembe olmuş, bedeni hafifleyip çeviklik kazanmıştı. Salona geri döndüğünde, bıraktığı giysileri orada bulamadı: Cin, onun yerine, kendisinden istenen giysiyi bırakmıştı. Alaaddin, kendisinin kinin yerine bırakılan giysiyi görünce büyük bir şaşkınlığa düştü. Üzerine giyindiğı her parçayı takdir ederek, cinin yardımıyla giysileri sırtına geçirdi; giysinin her parçası hayal edebileceğinin çok ötesindeydi. Giyinip kuşanınca, cin, Alaaddin’i gerisingeri odasına götürdü ve başka bir emri olup olmadığını sordu. “Evet,” diye yanıtladı Alaaddin, “güzellik ve iyi huylulukta Sultan’ın tavrasında en makbul kabul edilen atı çok geride bırakan; örtüsü, eyeri, gemi ve koşum takımları

en az bir milyon eden bir at getirmeni bekliyorum senden. Bundan başka, yanımda ve ardım sıra yürümeleri için, armağan olarak getirilenler kadar zengin ve gösterişli giyimli yirmi köle, ayrıca iki sıra halinde önüm sıra yürüyecek benzer yirmi köle daha getirmeni istiyorum bana. Anneme hizmet etmeleri için de altı kadın köle getirmeni istiyorum; her biri en azından Prenses Bedrû'l Bûdur'un köle kadınları kadar zengin giyimli olsun ve her biri Sultan'a sunmak için bir o kadar gösterişli birer takım giysi taşıсын. Bir de on kese içerisinde on bin altına ihtiyacım var. İşte emirlerini bunlar. Tez bunları yerine getir.”

Alaaddin bu emri verir vermez cin gözden kayboldu ve çok geçmeden de on tanesi içinde onar bin altm bulunan keseler taşıyan kırk köle, Alaaddin'in annesi için başlarının üzerinde gümüş işlemeli kumaşlara sarılı farklı farklı giysiler taşıyan altı kadın köle ve bir atla yeniden görünerek hepsini Alaaddin'e sundu.

Alaaddin, on keseden dördünü alıp annesine vererek bunları ihtiyaçları için harcamasını söyledi. Keselerden altısını onları taşıyan kölelerde bırakarak Sultan'ın sarayına gitmek için geçecekleri sokaklarda onları seyretmek üzere toplanacak kalabalıklara avuç avuç atmalarını emretti. Onlara, ayrıca, üçü sağda üçü solda olmak üzere, diğerleriyle birlikte önü sıra yürümelerini emretti. Nihayet, altı kadın köleyi annesine sunarak, hanımları olarak onlara istediği işleri gördürebileceğini ve taşıdıkları giysilerin kendisi için olduğunu söyledi.

Alaaddin, bütün işlerini yoluna koyduktan sonra, cini gönderirken kendisine ihtiyacı olduğunda onu tekrar çağıracağını söyledi ve cin derhal kayboldu. O zaman, Alaaddin, Sultan'ın kendisini görmek arzusuna yanıt vermekten başka bir şey düşünmez oldu. Kırk köleden, hepsi aşağı yukarı bir örnek olduğundan en gösterişlisi diyemeyeceğim birisini, gidip Sultan'ın ayaklarına kapanma onuruna ne zaman erişebileceğini mübaşir başına sorması emriyle saraya yolladı. Köle, kendisine verilen emri yerine getirmekte gecikmedi: Sultan'ın sabırsızlıkla Alaaddin'i beklemekte olduğu haberiyle döndü.

Alaaddin hemen atına atladı ve yukarıda işaret ettiğimiz düzen içerisinde yola koyuldu. Daha önce hiç ata binmemiş olmasına karşın, atın üzerinde öyle zarafetle oturuyordu ki en deneyimli biniciler bile onu bir acemi saymadılar. Geçtikleri sokaklar, göz açıp kapayıncaya kadar, hayranlık çığlıkları atan ve özellikle de altı köle sağa sola avuç dolusu altın saçtığı anda onları kutsayan büyük bir kalabalığın hücumuna uğradı. Ama bu övgü dolu haykırışlar, itişen kakışan ve altınları toplamak için yerlere eğilenlerden ziyade, Alaaddin'e hak ettiği övgüleri yağdırmaktan kendilerini alamayan daha seçkin insanlardan geliyordu. Alaaddin'i sadece ilerlemiş yaşında bir serseri gibi sokaklarda oynarken görmüş olanlar değil, çok yakın zamanlarda görmüş olanlar bile tanımadılar; yüz hatları öyle değişmişti ki. Bu, lambanın, onu elinde bulunduranlara kullandıkları işe uygun bir özellik kazandırma ni-

teliginden ileri geliyordu. İnsanlar, Alaaddin'e, kendisine eşlik eden görkemli yürüyüş alayından daha fazla dikkat ettiler; çoğunluğu, aynı gün Sultan'a gönderilen armağana eşlik eden kölelerin yürüyüşünü görmüştü. At, üzerini örten elmas ve diğer değerli taşlardan gözü kamaşmadan güzelliği ayırt etmesini bilen ehil insanların büyük takdirini kazandı. Sultan'ın Prenses Bedrül Bûdur'u onunla evlendirdiği söylentileri çabucak etrafa yayıldığında, Alaaddin'in nerede, nasıl doğmuş olduğunu dikkate almaksızın, hiç kimse onun bahtını ve yükselişini kıskanmadı; buna öylesine layık görünüyordu ki.

Alaaddin, herkesin kendisini karşılamaya hazırlandığı saraya ulaştı. İkinci kapıya vardığında, başvezir, ordu komutanları, eyalet yöneticileri ve diğer devlet erkânının âdetlerine uymak için atından inmeye yekindi, ama Sultan'ın emriyle orada beklemekte olan başmübaşir hemen atılıp onu engelledi ve divanı hümayuna kadar Alaaddin'e eşlik ederek orada attan inmesine yardım etti, her ne kadar Alaaddin buna izin vermek istemediyse de sözünü geçiremedi. Bu arada, mübaşirler, salonun girişine iki sıra dizildiler. Mübaşir başı, Alaaddin'in sağına geçti ve iki sıra dizili adamların arasından geçirerek onu tahta kadar götürdü.

Sultan, Alaaddin'i gördüğünde, onun kendisinin bile hiç giyinmediği kadar zengin ve görkemli giysiler içinde olduğunu fark etmekten, güzel yüzünden, boyundan bosundan ve annesinin karşısına çıktığı durumla uzaktan yakından ilgisi bu-

lunmayan soylu havasından az şaşkınlık duymadı. Bununla birlikte, hayret ve şaşkınlığı, Alaaddin'in ayaklarına kapanmasını önlemek ve atılıp onu dostlukla kucaklamak için tahtından kalkıp çabucak birkaç basamak aşağı inmesini engellemedi. Bu nazik karşılanıştan sonra, Alaaddin yine Sultan'ın ayaklarına kapanmak istedi, ama Sultan bir el işaretiyle onu bundan alıkoydu ve çıkıp veziriyle arasına oturmaya zorladı.

O zaman, Alaaddin sözü aldı ve, "Efendimiz," dedi, "Majestelerinin bana vermek lütfunda bulunduğu büyük onuru kabul ediyorum; ancak, izninizle söylemeliyim ki, köleniz olarak doğmuş olduğumu hiç unutmadım, kudretinizin büyüklüğünü her zaman tanıdım ve ailem itibarıyla Majestelerinin yüceliğiyle kıyaslanması mümkün olmayan bir konumda bulunduğumu bilmez değilim." Alaaddin, "Bu kadar iyi karşılanmayı hak ettiğim bir yer varsa," diye devam etti, "itiraf ederim ki, onu atılganlığıma, gözümü, düşüncelerimi ve arzularımı kutsal Prenses'e yönelten salt tesadüfe borçluyum. Gözüpeklğimden dolayı Majestelerinin affını dilerim, ama emeli-me ulaşma umudunu yitirecek olsaydım üzüntümden öleceğimi gizleyemem."

Sultan, Alaaddin'i bir kez daha kucaklayarak, "Evladını," diye yanıt verdi, "sözlerimin samimiyetinden bir an için bile kuşku duymakla bana haksızlık edersin. Senin hayatın, benim için, bundan böyle, derdinin tek dermanını senden esirgemyeyeceğim kadar değerli. En büyük dileğim hazinelerimin seninkilerle birleştiğini görmektir."

Bu sözleri söylemesinden sonra, Sultan'ın bir işareti üzerine, ortalığın boru, obua ve kudüm sesleriyle çınladığı duyuldu ve aynı anda, Sultan, Alaaddin'i çok güzel bir ziyafetin verilmekte olduğu muhteşem bir salona götürdü. Sultan, Alaaddin'le baş başa yedi. Başvezir ve saray soyluları, her biri saygınlığına ve mevkilerine göre yemek sırasında onlara eşlik ettiler. Gözleri sürekli Alaaddin'in üzerinde olan Sultan, onu seyretmekten büyük bir zevk alıyor, konuşmayı sürekli olarak çeşitli konulara çekiyordu. Yemek boyunca, çeşitli konularda sürdürülen sohbet sırasında, Alaaddin o kadar bilgili ve bilgece konuştu ki Sultan'ın kendisi hakkında başlangıçta edinmiş olduğu olumlu izlenimi iyice pekiştirdi. Yemek sona erdiğinde, Sultan, payitahtının başyargıcını çağırttı ve ona kızı Prenses Bedrü'l Bûdur ile Alaaddin arasındaki evlilik sözleşmesini derhal hazırlayıp yürürlüğe koymasını emretti. Bütün bu süre zarfında, Sultan, Alaaddin'in sağlam karakterinden, akıcı konuşmasından, düşüncelerini dile getirmedeki ustalığından ve konuşmalarına çeşni katan ince düşüncelerinden çok etkilenen saray soylularının ve başvezirin huzurunda dereden tepeden konuşup durdu. Yargıç gerekli tüm formalitelerle evlilik sözleşmesini tamamladığında, Sultan, Alaaddin'e evlilik törenlerini aynı gün tamamlamak için sarayda kalmak isteyip istemediğini sordu. "Efendimiz," diye yanıt verdi Alaaddin, "iyiliğinizden bir an önce yararlanmaya her ne kadar can atıyor olsam da, Prenses'e layık bir saray inşa edin-

ceye kadar bunu ertelemem hususunda bana izin vermeniz için size yakarıyorum. Sarayımı sizinkinin yanı başında inşa edebilmem için bana sarayınızın önünde uygun bir yer ihsan etmenizi rica ederim. Sarayın mümkün olan en kısa sürede inşa edilmesi için hiçbir şeyi unutmayacağım.” Sultan, “Oğlum,” dedi, “nereyi uygun görürsen orayı al; sarayımın önündeki boş alan çok geniş, orayı doldurmayı zaman zaman ben de düşündüm, bu arada, mutluluğumun tamam olması için kızımınla birleştğinizi görmeye can attığımı unutma.” Sultan, bu sözlerden sonra, sanki bir sarayda yetişmiş gibi nezaketle izin isteyen Alaaddin’i yeniden kucakladı.

Alaaddin tekrar atına bindi ve saraya geldiği aynı düzen içerisinde, ona mutluluklar ve baht açıklığı dileyerek alkış tutan aynı kalabalıkların arasından geçerek evine döndü. Attan yere atlayıp evine girer girmez kendi odasına çekildi; lambayı aldı ve alışageldiği şekilde cini çağırdı. Cin onu bekletmedi, hemen belirivererek emrine amade olduğunu bildirdi. “Cin,” dedi Alaaddin, “bu lambanın gücüyle efendin olarak şimdiye kadar senden istediğim her şeyi tam bir sadakatle ve tam vaktinde yerine getirmiş olman her türlü övgüye değer. Bugün, mümkünse, her zamankinden daha büyük bir çaba göstermeni ve tez hareket etmeni bekliyorum. Senden, Sultan’ın sarayının tam karşısına, karımı Prenses Bedrü’l Bûdur’a layık bir saray inşa etmeni istiyorum. Malzeme, yani somaki, alacalı akik, agat, lacivert taşı, çeşitli tür ve renklerde mermerler

vb. seçiminde ve binanın geri kalanında seni serbest bırakıyorum; ancak sarayın üstüne, dört cephesi de birbirinin aynısı, kirişleri sırasıyla saf altından ve saf gümüşten olan ve her cephesinde altışardan yirmi dört penceresi bulunan kubbeli kocaman bir salon yapmanı istiyorum; eksik bırakılmasını istediğim bir tanesi dışında her pencerenin kafesi elmas, yakut ve zümrütlerle dünyada eşi görülmedik tarzda sanatla ve bakışumlu olarak süslenmiş olsun. Ayrıca, bu saray, bir ön avlu, bir avlu ve bir bahçe içerisinde bulunsun ve, hepsinden önemlisi, bana söyleyeceğin bir yerde altın ve gümüş paralarla dolu bir hazine olsun. Sonra, bu sarayda mutfaklar, kilerler, ambarlar, sarayın görkemine yakışır, her mevsimde kullanılacak eşyalarla dolu eşya odaları, at eğitimcileri ve seyisleriyle birlikte en güzel atlarla dolu tavlalar bulunsun, av takımları da unutulmasın. Aşçılar, uşaklar ve Prenses'in hizmetine bakacak cariyelerin de olması gerekiyor. Niyetimi anlamış olmalısın; şimdi git, bunları yapınca geri gel."

Alaaddin hayalini kurduğu sarayın inşa edilmesiyle cini görevlendirdiğinde güneş herüz batmıştı. Ertesi gün, gün ağarırken, Prenses'in aşkından gözüne uyku girmeyen Alaaddin daha yeni kalkmıştı ki cin karşısında beliriverdi. "Efendim," dedi, "sarayımız hazır, beğenip beğenmeyeceğinizi görmek için gelip bir göz atmak ister miydiniz?" Alaaddin'in görmek istediğini belirtmesine kalmadan, cin, onu kaptığı gibi bir anda oraya götürdü. Alaaddin sarayı beklentilerinin

çok üzerinde buldu, ne diyeceğini bilemedi. Cin ona sarayın her tarafını gezdirdi; Alaaddin, her tarafta zenginlik, temizlik ve ihtişamdan başka bir şey görmedi; görevliler ve köleler yapacakları işlere uygun giysiler içindeydiler. Cin, en başta gelen şeylerden biri olan ve kapısı hazinedar tarafından açılan hazine odasını göstermeyi de ihmal etmedi; Alaaddin, orada, içerisindeki para miktarına göre değişik büyüklükte keselerin gözü okşayacak tarzda tavana kadar yığılı olduğunu gördü. Oradan çıkarken, cin, hazinedarın güvenilirliği konusunda güvence verdi. Daha sonra, Alaaddin'i tavlalara götürdü ve orada ona dünyanın en güzel atlarını gösterdi; seyisler büyük bir koşuşturmaca içindeydiler, atları tımarla uğraşıyorlardı. Son olarak da, atları süslemek için olduğu kadar beslemek için de gerekli her türden malzemeye ağızına kadar dolu ambarları gezdiler.

Alaaddin, sarayı daire daire, oda oda, en alt kattan en üst kata kadar dolaşp, özellikle de yirmi dört pencerele salonu inceleyip her tarafın zenginliklerle ve istediğinden âlâ mallarla dolu olduğunu gördüğünde, “Cin,” dedi, “hiç kimse ben-den daha hoşnut olamaz, yakınırsam haksızlık etmiş olurum. Daha önce düşünemediğim için senden istememiş olduğum bir şey kaldı geriye: Bu da, Prenses Sultan'ın sarayından gelirken üzerinde yürüsün diye Sultan'ın sarayının kapısından bu sarayda Prenses'e ayrılmış olan daireye kadar en güzel kadifelerden bir halı sermektir.” Cin, “Şimdi dönerim,” dedi. Ve cinin orta-

dan kaybolmasından çok kısa bir süre sonra, Alaaddin, nasıl yapıldığını anlamaksızın dileğinin yerine gelmiş olduğunu görerek şaşaladı. Cin yeniden ortaya çıktı ve Sultan'ın sarayının kapısı açılırken Alaaddin'i evine götürdü.

Sarayın kapılarını açan ve Alaaddin'in sarayının bulunduğu yönde bakışlarını serbestçe gezdirmeye alışmış olan kapıcılar, bakışlarını sınırlayan yapıyı ve oradan Sultan'ın sarayına kadar uzanan kadife halıyı görmekten büyük bir şaşkınlığa düştüler. İlk bunun ne olduğunu tam olarak anlayamadılar, ama Alaaddin'in muhteşem sarayını açıkça seçtiklerinde şaşkınlıkları daha da arttı. Bu şaşırtıcı mucizeyle ilgili haberler çok kısa bir sürede saraya yayıldı. Sarayın çıkış kapısına kadar gelmiş olan başvezirin bu yenilik karşısında duyduğu şaşkınlık diğerlerininkinden daha az değildi; Sultan'a bunu ilk haber veren o oldu, ancak bunun bir büyü işi olduğunu ileri sürdü. "Vezir," dedi Sultan, "neden büyü olsun? Çok iyi biliyorsun ki, senin de bulunduğun oturumda, Alaaddin'e kızım için bir saray inşa etme iznini ben vermiştim. Zenginliğinin nişanelerini gördükten sonra, bu sarayı bu kadar kısa sürede inşa etmiş olmasında şaşacak ne var? Bizi şaşırtmak ve peşin parayla bir günden öbürüne mucizeler yaratılabileceğini bize göstermek istedi. Buna büyü demenin sebebinin kıskançlık olduğunu itiraf et." Divan toplantısının açılma saatinin gelmiş olması bu konuşmanın daha uzun süre devam ettirilmesine engel oldu.

Alaaddin, eve dönüp cine ortadan kaybolması için izin verdiğinde, annesinin kalkmış kendisine getirilen güzel giysilerden birini giymekte olduğunu gördü. Divan toplantısının sona ermesine az bir zaman kala, Alaaddin, annesini cinin marifetiyle gelmiş aynı cariyelerle birlikte saraya yollamak için hazırladı. Annesinden, Sultan'ı görecekt olursa, akşama doğru Prenses kendi sarayına geçmeye hazır olduğunda, gelip ona eşlik edeceğini belirtmesini rica etti. Annesi yola çıktı, kendisinin ve ardı sıra yürüyen cariyelerin sultanlar gibi giyinmiş olmasına karşın, ya yüzlerinin peçeli olmasından ya da giysilerinin zenginliğini ve ihtişamını örten süslü mantolar giyinmiş olmaları yüzünden geçişlerini izleyen kalabalıklar pek o kadar büyük olmadı. Alaaddin'e gelince, mutluluğa erişmesinde kendisine onca yararı dokunan lambayı yanına almayı unutmadan, bir daha geri dönmemek üzere baba ocağından çıktı, atına bindi ve bir önceki gün Sultan'ın huzuruna çıkmak için giderkenki görkemin aynısı bir görkemle sarayının yolunu tuttu.

Sultan'ın sarayının kapıcıları, Alaaddin'in annesinin geldiğini görünce koşup Sultan'ı haberdar ettiler. Sarayın taraçalarındaki çeşitli yerlere daha önceden yerleştirilmiş borazan, kudüm, davul, çığırma ve obua bölüklerine derhal emir verildi ve hava bir anda tüm kente eğlencelerin başladığını duyuran çınlamalarla doldu. Tüccarlar dükkânlarını güzel halılarla, minderlerle, ağaç dallarıyla süslemeye ve gece için lambalar hazırlamaya başladılar. Zanaatçılar işlerini bıraktılar

ve insanlar alelacele Sultan'ın sarayı ile Alaaddin'in sarayı arasında bulunan büyük meydana seğırttiler. Alaaddin'in sarayı, insanları sadece görmeye alıştıkları Sultan'ın sarayının onunla boy ölçüşemeyecek olması nedeniyle şaşırtmadı; şaşkınlıklarının asıl nedeni, bir gün önce ne bir malzeme ne de atılmış temeller bulunan bu yerde hangi işitilmedik mucizeyle bu kadar muhteşem bir saray gördüklerini anlayamamalarıydı.

Alaaddin'in annesi sarayda izzeti ikramla karşılandı ve haremağası tarafından Prenses Bedrü'l Bûdur'un dairesine götürüldü. Prenses, Alaaddin'in annesini görür görmez koşup kucakladı ve oturması için sedirde yanı başını gösterdi; nedimleri kendisini giydirir, Alaaddin'in hediye ettiği en değerli mücevherlerle süslerken, ona mükellef bir ziyafet verdirdi. Kızı yanından ayrırlıp kendi sarayına geçmeden önce onunla mümkün olduğunca çok zaman geçirmek için Prenses'in dairesine gelen Sultan da Alaaddin'in annesine iltifatlarda bulundu. Alaaddin'in annesi Sultan'la birçok defa herkesin önünde konuşmuş olmakla birlikte, Sultan onu şimdiki gibi peçesiz görmemişti hiç. Hayli ilerlemiş yaşına rağmen, gençliğinde sayılı güzellerden olduğu rahatlıkla görülüyordu. Onu her zaman çok yoksul değilse bile oldukça sade giysiler içerisinde görmüş olan Sultan, şimdi kızı Prenses kadar zengin ve muhteşem bir şekilde giyinmiş olduğunu görmekten büyük bir hayret duyuyordu. Bu, ona Alaaddin'in her bakımdan sakınlı, bilge ve anlayışlı olduğunu düşündürdü.

Gece olduğuunda, Prenses, Sultan babasından izin istedi. Baba kız gözyaşları içerisinde ayrıldılar; hiçbir şey demeden birbirlerine tekrar tekrar sarılıyorlardı; en sonunda, Prenses, dairesinden çıkıp Alaaddin'in annesi sağında, muhteşem giysiler içindeki yüz cariye ardında olduğu halde, yürüdü. Alaaddin'in annesinin saraya varışından beri hiç susmayan sazlar ahenk içerisinde bu yürüyüşe eşlik ediyor, yürüyüş kolunu yüz çıkırtkan ve başlarında görevlilerle iki sıra halinde yürüyen aynı sayıda zenci ve beyaz haddım izliyordu. İki sıra halinde korteji izleyen Sultan'ın dört yüz genç içoğlanının ellerindeki meşaleler, Sultan'ın sarayından Alaaddin'in sarayına kadar uzanan aydınlatmayla birleşince ortalığı gün gibi aydınlığa boğuyordu.

Bu düzen içerisinde, Prenses, Sultan'ın sarayından Alaaddin'in sarayına kadar uzanan halı üzerinde yürüdü; ilerledikçe kortejin başında yürüyen çalgıcıların müziği Alaaddin'in sarayının taraçasından gelen müzikle karışarak öylesine olağanüstü bir karışım oluşturunuyordu ki sadece meydana dolduran kalabalığın değil, her iki saraydaki, kentteki ve hatta ta uzaklardaki insanların da neşesini artırıyor.

Sonunda, Prenses yeni saraya vardı ve Alaaddin onu karşılamak için büyük sevinçle Prenses'e ayrılan dairenin girişine koştu. Alaaddin'in annesi, Prenses'e, etrafını saran görevliler arasındaki oğlunu işaret etti; onu çok yakışıklı bulan Prenses bundan fazlasıyla memnun oldu. "Tapılası Prenses," dedi yaklaşp onu saygıyla

selamlayan Alaaddin, “eğer bu kadar sevimli bir Prensese’e, Sultanım’ın kızına sahip olmak cüretkârlığını göstererek sizi mutsuz etmek bahtsızlığına uğradıysam, bundan dolayı beni değil güzel gözlerinizi ve çekiciliğinizi suçlamalısınız.” Prensese, ona, “Prens,” dedi, “babam Sultan’ın iradesine boyun eğdim, ama sizi gördükten sonra, söylemeliyim ki, bunu istemeye istemeye yapmış değilim.”

Bu kadar hoş ve tatmin edici bir yanıtta çok hoşlanan Alaaddin, alışık olmadığı kadar uzun bir yolu yürüyerek gelmiş olan Prensese’i daha fazla ayakta bekletmedi, Prensese’in elini tutup büyük bir sevinç gösterisiyle öptü ve onu sayısız mumun aydınlattığı büyük bir salona götürdü; cinin marifetiyle muhteşem bir ziyafet sofrası donatılmıştı. Tabaklar som altındandı ve en nefis etlerle doluydu. Sofra takımlarının bulunduğu dolabı dolduran kaplar, siniler ve maşrapalar da altın olup ince bir işçiliğin eseriydiler. Salonun tüm diğer süslemeleri bu büyük zenginlikle tam bir uyum içindeydi. Bir tek yerde toplanmış bunca zenginliği bir arada görmekten sonsuz bir hoşnutluk duyan Prensese, Alaaddin’e, “Prens, dünyada babam Sultan’ın sarayından daha güzel hiçbir şey bulunmadığını sanıyordum; ama sadece bu salonu görmekle bile yanıldığımı anladım,” dedi. “Prensese,” dedi Alaaddin, onu kendisi için ayrılan yere oturtarak, “bunu sizin nezaketinize veriyorum, ama inanmam gerektiğini biliyorum.” Prensese Bedrü’l Bûdur, Alaaddin ve annesi sofraya oturur oturmaz kadife sesli çok güzel ka-

dınların eşlik ettiği ahenkle çalınan sazlardan bir koro, yemeğin sonuna kadar sürecektir konserine başladı. Prenses bundan o kadar hoşnut kaldı ki Sultan babasının sarayında asla böyle bir şey işitmemiş olduğunu söyledi. Ama bu müzisyenlerin lambanın kölesi olan cin tarafından seçilmiş periler olduğunu bilmiyordu.

Yemek sona erip sofraya çabucak toplandıktan sonra, müzisyenlerin yerini kadın ve erkek dansçılar aldı. Dansçılar ülkenin âdetlerine uygun figürlerle dans ettiler, oynadılar; sonunda, bir erkek bir kadın ikişerli gruplar halinde şaşırtıcı bir hafiflik ve zarafetle maharetlerini sırasıyla sergilediler. Vakit geceyarısına yaklaşırken, Alaaddin, zamanın Çin'inin geleneklerine göre, birlikte dans ederek düğün törenini sona erdirmek için ayağa kalkıp elini Prenses Bedrü'l Bûdur'a uzattı. O kadar iyi dans ettiler ki salonda bulunan herkesin takdirini kazandılar. Dans sona erdiğinde, Alaaddin Prenses'in elini bırakmadı ve birlikte zıfır yatağının hazırlanmış olduğu daireye geçtiler. Nedimeleri Prenses'i soyundurup yatağa soktular, Alaaddin'in adamları da aynısını yaptılar ve tüm nedimelerle uşaklar çekildi. Böylece, Alaaddin'le Prenses Bedrü'l Bûdur'un düğün töreni ve eğlenceleri sona ermiş oldu.

Ertesi gün, Alaaddin uyandığında oda uşakları onu giydirmeye geldiler. Düğünde giydiklerinden çok farklı, ancak onlar kadar zengin ve gösterişli giysilerle giydirip kuşattılar onu. Daha sonra ona şahsı için ayrılmış atlardan birini getirdiler. Atına binip önü sıra, yanında ve arka-

sında yürüyen kalabalık bir grup kölenin arasında Sultan'ın sarayına gitti. Sultan onu ilk seferki gibi izzeti ikramla karşıladı, kucaklayıp tahtında yanı başına oturtuktan sonra, öğle yemeğinin getirilmesini emretti. Alaaddin, "Efendimiz," dedi, "Majestelerinden bu onuru bana bahşetmelerini rica ediyorum: Başveziriniz ve sarayın soylularıyla birlikte gelip Prenses'in sarayında yemek yemeniz için size yakarmaya geldim." Sultan ona bu lütfu seve seve bahşetti. Aynı anda da ayağa kalktı ve yol uzun olmadığı için oraya yayan gitmek istedi. Böylece, sağında Alaaddin, solunda başvezir, ardında soylu beyler, önleri sıra yürüyen çığırtnklar ve görevlilerle saraydan çıktı.

Alaaddin'in sarayına yaklaştıkça Sultan'ın sarayın güzelliğinden duyduğu şaşkınlık o oranda artıyordu. Saraydan içeri girdiğinde şaşkınlığı büsbütün arttı, girdiği her odada bir hayret çığlığı atmaktan kendini alamıyordu. Ama Alaaddin onu yirmi dört pencerele salona götürdüğü zaman, süslemeleri gördüğünde, hele iri ve mükemmel elmas, yakut ve zümrütlerle bezenmiş kafeslere bir göz attığında ve Alaaddin pencerelerin dışının da bir o kadar zengin olduğuna dikkatini çektiğinde şaşkınlıktan donakaldı. Bir süre bu durumda kaldıktan sonra, "Vezir," dedi yanında duran başvezirine, "krallığımda, sarayının bu kadar yakınında böyle olağanüstü bir saray bulunsun da benim şimdiye kadar bundan haberim olmasın, bu mümkün mü?" Başvezir, "Alaaddin damatları olarak tanışmak için

geldiğinde,” dedi, “Majesteleri kendi sarayının karşısında bir saray inşa etmesi için ona izin verdiğini belki anımsayacaklardır. Aynı gün, güneş batarken bu yerde saray yoktu ve dün sarayın tamamlanmış olduğunu Majestelerine ilk haber veren kişi olmak onuruna erdim.” Sultan, “Hatırlıyorum,” dedi, “ama bu sarayın dünyanın bir harikası olacağını asla düşünmemiştim. Bütün evrende taş veya mermer kirişler yerine saf altın ve gümüşten kirişleri olan, pencere kafeslerine elmas, yakut ve zümrüt kakılmış bir saray nerede var? Dünyada böyle bir şey işitilmiş değildir.”

Sultan yirmi dört kafesin güzelliklerini görüp incelemek istedi. Kafesleri bir bir saydı ve gördü ki, kafeslerden yirmi üçü birbirinin aynı zenginliğe sahipken bir tanesi eksik bırakılmıştı. “Vezir,” dedi (çünkü başvezir, Sultan’ın peşinden bir adım ayrılmamayı kendine iş edinmişti), “bu kadar muhteşem bir salonun tam bu noktada eksik kalmış olduğunu görmek beni şaşırttı.” Başvezir, “Efendimiz,” dedi, “belli ki bu pencereyi de diğerleri gibi yapmak için Alaaddin’in zamanı yetmedi; ama onda yeterince değerli taş olduğuna ve ilk gün bunu tamamlayacağına inanmak gerekir.”

Birtakım emirler vermek için Sultan’dan ayrılmış olan Alaaddin tam bu sırada geri dönüp onlara katıldı. “Oğlum,” dedi Sultan, “işte her türlü övgüyü hak eden bir saray. Ancak merakımı çeken bir husus var: O da bu kafesin eksik kalmış olduğunu görmek. Bu unutkanlıktan mı, ihmal-

den mi, yoksa işçiler böyle güzel bir mimari parçayı bitirecek zamanı mı bulamadılar?” Alaaddin, “Efendimiz,” diye yanıt verdi, “Majestelerinin pencerciyi bu durumda görmelerinin nedeni bunlardan hiçbirisi değil. Pencere kasten eksik bırakıldı; işçiler benim emrimle ona dokunmadılar:

Bu salonu ve aynı zamanda da sarayı tamamlama övücünü Majestelerine bırakmak istiyorum. Bu lütuf ve ilhsanı benden esirgemeyerek isteğimi yerine getirmeniz için yakarıyorum.” Sultan, “Eğer isteğin buysa,” dedi, “seve seve yerine getiririm. Hemen şimdi gerekli emirleri veriyorum.” Sultan, gerçekten de, payitahtın dükkânı en iyi taşlarla dolu mücevheratçılarının ve en usta kuyumcularının getirilmesini buyurdu.

Sultan bu arada salondan aşağı indi ve Alaaddin onu düğün gecesini Prenses Bedrü'l Bûdur'a ziyafet verdiği daireye götürdü. Prenses, çok geçmeden ortaya çıkarak, babası Sultan'ı bu evlilikten ne kadar mutlu olduğunu belli eden bir havayla karşıladı. Nefis yiyeceklerle dolu som altın tabakların dizili olduğu iki sofraya kurulmuştu. Sultan birinci sofraya kuruldu ve Prenses kızıyla birlikte yedi; Alaaddin, başvezir ve tüm diğer soylular çok uzun olan ikinci sofraya oturdular. Sultan yemekleri çok lezzetli buldu ve ömründe bu kadar güzel yemekler yemediğini söyledi. Aynı şeyleri gerçekten çok nefis olan şarap için de söyledi. En fazla hayranlığını çeken şey de şişelerle, som altından sini ve kupalarla ağzına kadar dolu ve değerli taşlarla süslü dört yemek

dolabı oldu. Sultan salona yerleştirilmiş olan orkestranın yaptığı müzikten de büyüldü; kudüm ve neylerin eşlik ettiği borazanların sesi ta uzaklara kadar yayılarak neşeye neşe katıyordu. Sultan sofradan henüz kalkmıştı ki emretmiş olduğu mücevheratçıların ve kuyumcuların gelmiş olduğu haber verildi. Sultan yirmi dört pencere-li salona çıktı ve kendisini takip eden mücevheratçılarla kuyumculara eksik kalmış pencereyi gösterdi. “Sizi buraya eksik kalmış bu pencereyi tamamlamanız ve ötekilerle aynı mükemmelliğe getirmeniz için çağırttım,” dedi, “diğerlerini inceleyin ve hana tez aynısını yapın.” Mücevheratçılar ve kuyumcular diğer yirmi üç pencereyi büyük bir dikkatle incelediler ve aralarında görüşüp her birinin payına düşenleri kararlaştırdıktan sonra dönüp Sultan’ın huzuruna çıktılar ve sarayın her zamanki mücevheratçısı sözü alarak, “Efendimiz,” dedi, “Majestelerinin emirlerini yerini getirmek için tüm hünerimizi ortaya koymaya hazırız, hepimiz bunca yıldır bu mesleği yürütürüz, ancak bu büyük işi tamamlamak için hiçbirimizde ne bu kadar değerli ne de yeterli sayıda taş var.” Sultan, “Bende gereğinden fazlası var,” dedi, “sarayıma gelin, size göstereyim; içinden seçersiniz.” Sultan, sarayına döndüğünde tüm değerli taşlarını getirtti ve mücevheratçılar bunların içinden çok miktarda taşı, özellikle de Alaaddin’in armağanı olanları seçtiler. Daha işin başındayken hepsini kullandılar. Birçok defa saraya dönüp daha birçok taş aldılar; bir ay sonra işin yarısı bile

bitmemişti. Sultan'ınkilerle birlikte başvezirin ödünç verdiği taşların hepsi kullanılmış. pencerenin taş çatlasın yarısı tamamlanabilmişti.

Sultan'ın pencereyi boş yere ötekilere benzetmeye çalıştığını ve bunu asla başaramayacağını bilen Alaaddin, kuyumcuları çağırttı ve onlara sadece çalışmaya son vermelerini değil, bütün yaptıklarını bozup Sultan'ınkilerle birlikte başvezirden ödünç aldığı taşları geri götürmelerini söyledi.

Mücevheratçılarla kuyumcuların altı haftayı aşkın bir sürede ortaya koydukları eser birkaç saatte yerle bir edildi. Adamlar çekilip Alaaddin'i salonda yalnız bıraktılar. Alaaddin, üzerinde bulunan lambayı çıkarıp ovdu. Cin hemen belirdi. "Cin," dedi Alaaddin, "sana bu salonun yirmi dört penceresinden bir tanesini eksik bırakmanı emretmiştim ve sen de emrini yerine getirmiştin; şimdi seni, bu pencereyi de ötekiler gibi yapmanı istemek için getirttim." Cin kayboldu ve Alaaddin salondan aşağı indi. Kısa bir süre sonra yeniden salona çıktığında pencerenin kafesini tam istediği gibi, ötekilere benzer buldu.

Mücevheratçılarla kuyumcular bu sırada saraya vardılar ve içeri alınıp Sultan'ın dairesinde huzuruna çıkarıldılar. Birinci mücevheratçı, geri getirdikleri değerli taşları Sultan'a sunarak hepsinin adına Sultan'a, "Efendimiz, Majestleri, tüm hünerimizi kullanarak uzun zamandan beri bize verilen görev üzerinde çalıştığımızı biliyorlar. İş epey ilerlemişti ki Alaaddin bizi sadece işi bırakmaya değil, yapılanları da bozup Majesteleri-

nin ve başvezirin taşlarını geri getirmeye zorladı.” Sultan, Alaaddin’in onlara neden böyle davrandığını söyleyip söylemediğini sordu; adamların bir şey söyleyememeleri üzerine, kendisine bir at getirilmesini emretti. Sultan, getirilen ata bindi ve ardı sıra yayan olarak yürüyen adamları dışında maiyetine kimseyi almadan hareket etti. Alaaddin’in sarayına vardı ve yirmi dört pencerele salona götüren basamakların dibinde atından indi. Alaaddin’e haber vermeksizin merdiveni tırmandı, ama tetikte bekleyen Alaaddin Sultan’ı kapıda karşıladı.

Sultan, Alaaddin’e, Majestelerinin habersizce gelerek hizmette kusura yol açmasından nazıkçe yakınmasına zaman bırakmadan, “Oğlum,” dedi, “seninki kadar görkemli ve eşi bulunmaz bir sarayın eksik kalmasını ne sebeple istediğini biz-zat sormaya geldim.”

Alaaddin, Sultan’ın bu kadar büyük bir masrafı karşılayacak kadar değerli taşlara sahip olmadığını göstermek yönündeki asıl sebebi gizledi. Ama Sultan sarayın en küçük bir bölümünü bile tamamlayamadığına göre, sarayının sadece kendi sarayını değil, dünyadaki bütün sarayları nasıl fersah fersah geride bıraktığını Sultan’ın anlamasını sağlamak için, ona, “Efendimiz, Majestelerinin sarayın eksik olduğunu gördüğü doğrudur, ama halihazırda herhangi bir eksiği olup olmadığını gelip görmeleri için kendilerine yalvarıyorum,” diye yanıt verdi.

Sultan, kafesini eksik gördüğü pencereye gitti derhal ve onun da ötekilere benzediğini gördüğü

vakit yanıldığını sandı. Aynı köşedeki iki pencereyi incelemekle kalmayıp diğer pencerelerin tümünü de birbiri ardına inceledi ve işçilerinin onca zaman üzerinde çalışıp durduğu pencere kafesinin bu kadar kısa bir sürede tamamlanmış olduğuna kanaat getirdiğinde Alaaddin'i kucakladı ve kaşlarının arasına kocaman bir öpücük kondurdu. "Oğlum," dedi ona şaşkınlık içerisinde, "göz açıp kapayıncaya kadar bunca şaşırtıcı işler yapan sen nasıl bir insansın? Dünyada bir benzerin yok senin; seni tanıdıkça daha çok takdir ediyorum."

Alaaddin, Sultan'ın övgülerini büyük bir alçakgönüllülükle karşıladı ve ona şöyle yanıt verdi: "Efendimiz, Majestelerinin övgülerine ve onaylarına mazhar olmak benim için büyük bir şereftir. Sizi temin ederim ki bundan böyle ne birine layık olmayı unutacağım ne diğerine."

Sultan, Alaaddin'in kendisine eşlik etmesine izin vermeden, geldiği şekilde döndü sarayına. Sarayına vardığında, başveziri kendisini bekler buldu. Tanık olduğu mucizenin yarattığı hayranlıkla gördüklerini öyle sözlerle anlattı ki başvezirin meselenin Sultan'ın anlattığından çok farklı olduğundan hiç kuşkusuz kalmadı; Sultan'ın sarayı yanında bitiverdiğini gördüğü anda edindiği bu sarayın bir büyü işi olduğu yolundaki inancı iyice pekişti. Başvezir Sultan'a aynı şeyi tekrarlamak istedi. "Vezir," dedi Sultan, onun sözünü keserek, "bunu daha önce de söylemiştin. Görüyorum ki, kızımın oğlunla evliliğini unutmamışsın."

Başvezir, Sultan'ın önyargılı olduğunu gördüğünden karşı çıkmak istemedi; bıraktı Sultan istediği gibi düşünsün. Sultan, her allahın günü, kalkar kalkmaz, Alaaddin'in sarayının tamamının görüldüğü bir odaya gidip oradan sarayı seyretmekten kendini alamıyordu; doya doya seyretmek için gün ortasında da birçok defa oraya gidiyordu.

Alaaddin bu arada sarayına kapanıp kalmıyordu. Kentte her hafta en az bir kere boy göstermeye özen gösteriyordu: ibadet etmek için ya şu camiye ya ötekine gidiyor, zaman zaman, gözüne girmek için çabalayan başveziri ziyaret ediyor, soyluların önde gelenlerini şerefendiriyor, sık sık sarayında onlara şölen veriyor ya da onları kendi evlerinde görmeye gidiyordu. Dışarı çıktığı her seferde, atının iki yanında yürüyen kölelerinden ikisine geçtikleri sokak ve meydanlarda toplanan kalabalıklara avuç avuç altın atıyordu.

Öte yandan, sarayının kapısına dayanan bir tek yoksul yoktu ki Alaaddin'in emriyle kendisine yapılan cömertlikten hoşnut bir şekilde oradan ayrılmış olmasın.

Alaaddin zamanını o kadar güzel bölümlere ayırmıştı ki en azından bir defa ava çıkmadığı bir tek hafta geçmiyordu; bazen civar köylere, bazen daha uzaklara gidiyor ve yolda da köylerde de aynı cömertliği sergiliyordu. Onun bu cömert tavırları herkesin hayır duasını alıyordu; başı üzerine yemin edilmesi olağan bir durumdu. Sonunda, sürekli olarak gözüne girmeye ça-

lıştığı Sultan'ı gölgelemeden, denebilir ki, Alaaddin sevimli ve cömert tavırlarıyla halkın sevgilisi oldu ve, genel olarak söylenecek olursa, Sultan'ın kendisinden bile daha çok sevildi. Bütün bu üstün niteliklerini, öve öve yere göğe sığdıramadığı devlete verdiği değer ve devletin iyiliği için çalışıp didinmeyle birleştirdi. Krallığın sınırlarında patlak veren bir isyan nedeniyle bunun işaretlerini verdi. Sultan'ın bu isyanı bastırmak için bir ordu toplamakta olduğunu öğrenir öğrenmez ona kendisini bu ordunun başına geçirilmesi için yalvardı. İsteğini elde etmesi pek zor olmadı. Ordunun başına geçince isyancıların üzerine yürüme emri verdi ve bu seferde öyle büyük gayret gösterdi ki Sultan çok geçmeden isyancıların bozguna uğratıldığını, kiminin cezalandırılıp kiminin yok edildiğini öğrendi. Bütün krallıkta ona büyük bir ün kazandıran bu olay onu şuncacık değiştirmede. Zaferle dönüyordu, ama eskiden olduğu kadar yumuşak ve sevecendi. Alaaddin'e böyle büyük bir servet edinmenin vasıtalarını istemeden veren Sihirbaz döndüğü Afrika'da onu anımsayınca kadar, Alaaddin, uzun yıllar söylediğimiz gibi yaşayıp gitti. Kendisini bıraktığı o yeraltı mağarasında Alaaddin'in acınacak bir şekilde öldüğünden o zamana kadar hiç kuşku duymamış olmakla birlikte, birden, sonunun tam olarak nasıl geldiğini öğrenmek takıldı Sihirbaz'ın aklına. Çok ustası olduğu toprak falına bakmakta kullandığı kocaman, sağlam sandığı çıkardı. Sedire oturup sandığı önüne çekti, kapağını açtı, Alaaddin'in yeraltın-

da ölüp ölmemiş olduğunu öğrenmek niyetiyle kumu düzledi, üzerine şekiller çizerek yıldızların ve gezegenlerin birbirlerine göre konumlarını işaretledi. Bir yargıya varmak için şekli incelediğinde, Alaaddin'in yeraltında ölmüş olduğunu görmek yerine, oradan çıkmış, büyük bir servete kavuşmuş, bir prensesle evlenmiş olduğunu ve çok saygı gördüğünü keşfetti.

Afrikalı Sihirbaz şeytani zanaatını uygulayarak Alaaddin'in yüksek bir mevkiye ulaşmış olduğunu öğrendiğinde kan beynine sıçradı. Öfkeden kudurmuş bir halde, kendi kendine, "Şu sefil terzinin sefil oğlu lambanın sırrını ve gücünü keşfetmiş! Kesinlikle öldüğünü sanıyordum, oysa ki, benim emeklerimin ve uykusuz geçen gecelerimin meyvelerini derliyor! Daha fazla sefa sürmesine izin vermeyeceğim, mahvedeceğim onu," dedi. Ertesi gün tan atar atmaz, tavlasındaki Berberi atına binip yola revan oldu. Gece gündüz demeden, durup dinlenmeden şehirden şehire, eyaletten eyalete yol aldı; ancak atını çok fazla yormamak için dinleniyordu, sonunda Çin'e ulaştı ve kısa bir süre içerisinde de Alaaddin'in, kızıyla evlendiği sultanın payitahtına vardı. Bir hana inip kalacağı bir oda tuttu. Yol yorgunluğunu üzerinden atmak için günün geri kalan kısmını ve bütün geceyi odasında geçirdi.

Ertesi gün, Afrikalı Sihirbaz, her şeyden önce, Alaaddin hakkında neler söylendiğini öğrenmek istedi. Şehirde dolaşarak şehrin ileri gelenlerinin uğrak yeri olan mekânlara girdi, buralarda Sihirbaz'ın ilk yolculuğundan tanıdığı sıcak bir

içecek içiliyordu. Daha yerine oturur oturmaz bu içecekten bir fincan doldurup ikram ettiler. Fincanı alıp sağda solda söylenenlere kulak kabarttı ve Alaaddin'in sarayından söz edildiğini iitti. İeğeğini bitirdikten sonra konuşan gruplardan birine yaklaştı ve zamanını kollayarak bu kadar övgüyle hangi saraydan söz ettiklerini sordu. Soruyu yönelttiği adam, "Nereden gelip nereye gidiyorsunuz?" diye sordu, "Prens Alaaddin'in sarayını henüz görmediniz ya da sözünü duymadınızsa, burada çok yeni olmalısınız." Alaaddin'e, Prens Bedr'l Bûdur'la evlendiğinden bu yana prensten başka bir şey demiyorlardı. "Bu saray dünyanın harikalarından biridir demiyorum," diye devam etti adam, "dünyanın tek harikasıdır diyorum: Bu kadar büyüğü, zengini ve görkemlisi hiç görülmemiştir! Ondan söz edildiğini henüz duymamış olduğunuza göre çok uzaklardan geliyor olmalısınız. Aslında, kurulduğundan beri bütün dünya ondan bahsediyor. Gidip grn ve doğru söyleyip sylemediğime siz kendiniz karar verin." Afrikalı Sihirbaz, "Cehaletimi bağışlayın," dedi, "daha dn geldim; gerçekten de, yola çıktığımda sarayın nnn henüz ulaşmamış olduğu çok uzak bir yerden, Afrika'nın ta öteki ucundan geliyorum ve işlerimin aciliyeti nedeniyle mümkün olduğunca tez varmak için hiçbir yerde durmadan, hiçbir şey görüp öğrenmeden seyahat ettiğimden, bana anlattığınız bu şeyden haberim olmadı. Ama gidip görmekten geri durmayacağım. Bunun için öyle sabırsızlanıyorum ki, bana yolu tarif etmek

lütfundâ bulunursanız, hemen merakımı gidermeye hazırım.”

Afrikalı Sihirbaz’ın hitap ettiği kişi, Alaaddin’in sarayını görebilmek için geçilmesi gereken yolları tarif etti ve Afrikalı Sihirbaz hemen kalkıp oradan ayrıldı. Saraya yaklaşıp dört bir yönünü dikkatle inceledikten sonra bu sarayı inşa etmek için Alaaddin’in lambadan yararlanmış olduğundan hiç kuşkusu kalmadı. Böyle harika bir sarayı inşa etmenin, basit bir terzinin oğlu olan Alaaddin şöyle dursun, ele geçiremediği lambanın kölesi olan cinin gücü olmaksızın kimsenin harcı olmadığını çok iyi biliyordu. Sihirbaz, Alaaddin’in Sultan’inkinden farksız mutluluğuna ve büyüklüğüne çok iççerlemiş olarak, bir oda tuttuğu hana döndü.

Şimdi, mesele lambanın nerede olduğunı bulmaktı; Alaaddin onu yanında mı taşıyordu yoksa bir yerde mi saklıyordu; bunu öğrenmek için Sihirbaz’ın toprak falına başvurması gerekiyordu. Kaldığı yere varır varmaz, yolculuk boyunca içindeki kumuyla birlikte yanında taşıdığı sihirli sandığını çıkardı. Fal işleminin tamamlandığında lambanın Alaaddin’in sarayında bulunduğunu öğrendi ve bu keşfinden dolayı büyük bir sevinç duydu. “Lamba benim olacak,” dedi kendi kendine, “Alaaddin görsün bakalım lambayı ele geçirip kendisini eski sefil günlerine yollar mıyım yollamaz mıyım.”

Talihsizliğe bakın ki, Alaaddin o sırada sekiz gün sürecek bir av partisinde bulunuyordu ve ava çıkalı henüz üç gün olmuştu. Sihirbaz bu

durumu şöyle öğrendi: Kendisini sevince boğan keşfinden sonra hanın kapıcısının yanına gitti; dereden tepeden laflarken bir süre sonra sözü doğal tavırlarla Alaaddin'in sarayına getirdi ve genellikle herkesin çok şaşırtıcı bulduğu özelliklerini daha da abartarak övdükten sonra, "Daha fazlasını görmeye can atıyorum," diye devam etti sözlerine, "bu kadar muhteşem bir yapının sahibini görmedikçe merakım tatmin edilecek gibi değil." Hanın kapıcısı, "Onu görmeniz zor olmayacaktır," diye yanıtladı Sihirbaz'ı, "şehirde olduğu zaman gün geçmez ki çıkıp halkın arasında dolaşmasın, ancak üç gündür şehirde yok; sekiz gün sürecek büyük bir ava katıldı."

Afrikalı Sihirbaz daha fazlasını öğrenmeye gerek görmedi; kapıcıdan iznini isteyip yanından ayrılırken, "Harekete geçmenin zamanı," dedi kendi kendine, "bu fırsatı kaçırmamalıyım." Lamba yapıp satan bir dükkâna gitti. "Usta," dedi, "bir düzine bakır lambaya ihtiyacım var, temin edebilir misin?" Satıcı, biraz eksiği olduğunu, ama ertesi güne kadar sabredecek olursa istediği saatte lambaları bir tamam teslim edebileceğini söyledi. Sihirbaz bunu kabul etti; lambaların temiz ve pırıl pırıl olmasını tembih ettikten sonra, karşılığını fazlasıyla ödeyeceğine söz vererek kaldığı hana döndü.

Ertesi gün bir düzine lamba Afrikalı Sihirbaz'a teslim edildi ve sihirbaz kendisinden istenen parayı hiç indirim yapmadan ödedi. Lambaları özel olarak temin ettiği bir sepete doldurdu, kolunda bu sepetle Alaaddin'in sarayına doğru yollandı ve

saraya yaklaşınca bağırmaya koyuldu: “*Eski lambasını yenisiyle değıştirmek isteyen var mı?*”

Sihirbaz yürüdükçe, sesini duyan çocuklar oyunlarını bırakıp koşarak etrafını çevirdiler; ışıklayıp yuhaladılar, onun bir deli olduğunu düşünüyordlardı. Yoldan gelip geçenler de onun bu aptallığına güldüler. “Aklını kaçırmış olmalı,” diye düşündüler, “eski lambalara karşılık olarak kim yeni lamba verir ki?”

Afrikalı Sihirbaz ne çocukların yuhalamalarına ne de kendine söylenenlere şaşırdı, malını satmak için bağırmaya devam etti: “*Eski lambasını yenisiyle değıştirmek isteyen var mı?*”

Sarayın önünde ve civarında gidip gelerek aynı şeyleri o kadar çok tekrarladı ki yirmi dört pencerele odada bulunan Prens Bedrü’l Bûdur bir adamın bağırmakta olduğunu duydu, ama etrafını saran ve sayıları her an artan çocukların yuhalamalarından ne diye bağırdığını seçemediği için bu gürültünün ne olduğunu anlamak üzere yaklaşan cariyelerden birini gönderdi.

Cariye geri dönmekte gecikmedi, salona kahkahalarla girdi. Öyle gülüyordu ki ona bakan Prens de gülmekten kendini alamadı. “Deli,” dedi Prens, “söylesene neden gülüyorsun?” Bir türlü gülmesini tutamayan carie, “Prens,” diye yanıt verdi, “kolundaki sepete doldurduğu yepyeni lambaları satmak yerine eski lambalarla değıştirmek isteyen bir deliyi görüp de kim gülmez ki? Çocuklar etrafını öyle kuşatmışlar ki adam yürüyemiyor, bütün bu ayyuka çıkan gürültü onunla alay eden çocukların bağırış çağırışları.”

Bunun üzerine bir başka cariyeye söze karışarak, “Eski lamba dediniz de, Prenses bilmem kornişin üzerinde eski bir lamba bulunduğunun farkında mı? Sahibi, sanırım, onun yerinde bir yenisini bulduğuna üzölmeyecektir. Prenses isterse, bu delinin öste bir şey istemeden eski bir lambaya karşılık yenisini verecek kadar deli olup olmadığını sınavabilir.”

Cariyenin sözünü ettiğı lamba, Alaaddin’in bu mevkiye yükselmede yararlandığı sihirli lambaydı. Ava gitmeden önce, her seferinde olduğı gibi, kaybederim korkusuyla, Alaaddin, bir önlem olarak onu kornişin üzerine kendi elleriyle yerleştirmişti. Ama o zamana kadar ne cariyeler, ne hadımlar ne de Prenses Alaaddin’in yokluğu sırasında ona dikkat etmişlerdi; Alaaddin ava gittiğı zamanlar dışında lambayı hep üzerinde taşıyordu. Şimdi denecek ki, Alaaddin’in önlemi iyi olmakla birlikte aslında onu bir yere kilitlemesi gerekirdi. Doğrudur, ancak benzer hatalar öteden beri hep yapılagelmiştir, ilerde de yapılmaya devam edilecektir.

Lambanın ne kadar değerli olduğunu ve ondan hiç söz etmeyen Alaaddin’in ona dokunulmamasında ve saklanması ne büyük bir çıkarı olduğunu bilmeyen Prenses Bedrü’l Bûdur oyuna katıldı ve bir hadıma lambayı götürüp değıştirmesini emretti. Hadım emre uydu. Salondan aşağı indi, sarayın kapısından çıkar çıkmaz Afrikalı Sihirbaz’ı fark etti, ona seslendi ve sihirbaz yanına gelince de eski lambayı göstererek, “Buna karşılık bana yeni bir lamba ver,” dedi.

Afrikalı Sihirbaz, bunun aradığı lamba olduğundan emindi; tüm kapkacağın altın ya da gümüş olduğu Alaaddin'in sarayında başkası olamazdı; Sihirbaz, lambayı hadımın elinden kapıp koynuna soktuktan sonra, sepetini uzatarak istediğini seçmesini söyledi. Hadım içlerinden birini seçti ve Sihirbaz'ın yanından ayrılarak yeni lambayı Prenses Bedrü'l Bûdur'a götürdü; ama değiş tokuş yapıldıktan sonra çocuklar Sihirbaz'ın aptallığıyla alay ederek ortalığı öncekinden daha güçlü kahkahalarla cınlattılar.

Afrikalı Sihirbaz bıraktı istedikleri kadar yaygara etsinler; Alaaddin'in sarayı civarında daha fazla oyalanmayarak, sezdirmeden ve gürültüsüzce, yani artık bağırmadan ve eski lambaların yenileriyle değiştireceğinden söz etmeksizin oradan uzaklaştı. Ele geçirdiği lambadan başkasında gözü yoktu; onun bu sessizliği sonunda çocukların yanından ayrılıp onu yalnız bırakmalarına yol açtı.

İki sarayın arasındaki meydandan uzaklaşınca daha ıssız sokaklara daldı ve diğer lambalara da sepete de ihtiyacı olmadığından onları kimsenin bulunmadığını gördüğü bir sokağın ortasına bıraktı. Bundan sonra başka bir sokağa geçti ve hızlı adımlarla yürüyüp kentin kapılarından birine vardı. Oldukça uzun süren bir yürüyüşle dış mahalleyi geçti ve mahalleyi arkasında bırakmadan önce biraz yiyecek öteberi satın aldı. Kır-lara çıktıktan sonra yoldan ayrılıp gözlerden ırak bir yere yürüdü ve onu buralara kadar getiren tasarısını hayata geçirmek için zamanın erdiğine

kanaat getirinceye kadar bekledi. Kaldığı anda bıraktığı Berberi atı için üzülmüyordu; elde ettiği hazine zararını fazlasıyla karşılardı.

Afrikalı Sihirbaz günün geri kalan kısmını burada geçirdi; geceyarısı olup koyu bir karanlık çöktüğünde koynundan lambayı çıkarıp ovdu. Bu çağrı üzerine cin ortaya çıktı, “*Emret sahip!*” dedi, “*Senin ve bu lambaya sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte lambanın kölesiyim.*”

Afrikalı Sihirbaz, “Senin ve lambanın diğer cinlerinin bu kentte inşa etmiş olduğunuz sarayı, içinde yaşayanlarla ve benimle birlikte hemen şu anda kaldırıp Afrika’da bir yere taşımamı emrediyorum,” dedi. Cin, ona yanıt vermeden, kendisi gibi lambanın kölesi olan diğer cinlerin yardımıyla sarayı ve içindekileri göz açıp kapayıncaya kadar Sihirbaz’ın Afrika’da gösterdiği yere taşıdı. Sultan’ın şaşkınlığından söz etmek için Afrikalı Sihirbaz’ı ve Prenses Bedrü’l Bûdur’un da içinde bulunduğu sarayı Afrika’da bırakacağız.

Sultan, kalkar kalkmaz, alışkın olduğu üzere, Alaaddin’in sarayını seyredip keyiflenmek için kapısı açık daireye gitti. Sarayı görmeye alışkın olduğu tarafa göz attı ama inşa edilmiş olduğu yerde sadece bir boşluk gördü. Yanıldığını sandı, gözlerini oğuşturdu, ama havanın açık, göğün pırıl pırıl olmasına ve ağarmaya başlayan günün tüm nesneleri açık seçik görünür kılmasına karşın, ilk seferindeki gibi yine bir şey göremedi. Sağdaki ve soldaki iki açıklıktan baktı ve sadece

bu deliklerden görmeye alışık olduğu şeyleri gördü. Şaşkınlığı o derece büyüktü ki gözleri sarayın eskiden olduğu, şimdi hiçbir şey görmediği yere dikili olarak, anlayamadığı şeyin ne olduğunu düşünerek kalakaldı. Nasıl olurdu da kendi izniyle kurulduğu günden beri hemen hemen her gün görmeye alışkın olduğu, daha dün gözlerinin önünde duran Alaaddin'inki kadar büyük ve gösterişli bir saray bir gecede en ufak bir iz bırakmadan yok olurdu? “Yanılmıyorum,” diyordu kendi kendine, “işte tam şurada-
daydı; ezilmiş olsaydı malzemesinden bir şeyler kalırdı geriye, toprak yutmuş olsaydı bunu gösterecek bir iz olurdu.” Ve sarayın artık orada olmadığından emin olsa da, gerçekten yanılıp yanılmadığını görmek için daha fazla bekleyemedi. Sonunda, uzaklaşıp giderken arkasına dönüp son bir defa daha baktıktan sonra dairesine çekildi ve derhal başvezirin çağrılmasını emretti. Bu arada, kafasına üşüşen, hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğuna karar veremediği çeşit çeşit fikirle oturup bekledi.

Başvezir, Sultan'ı fazla bekletmedi: alelacele koştururken ne o ne de adamları Alaaddin'in sarayının yerinde bulunmadığını gördüler; sarayın kapılarını açan kapıcılar bile bunu fark etmediler. Sultan'a yaklaşıp, “Efendimiz,” dedi başvezir, “bugünün konseyin toplanma günü olduğunu Majesteleri unutmuş olamayacağına ve kısa bir süre için bile olsa görevlerimi savsaklamış olamayacağıma göre, Majestelerinin beni acele çağırması olmalarından olağanüstü bir şeyler ol-

duğu sonucuna vardım.” Sultan, “Olanlar, dediğın gibi, gerçekten olağanüstü,” dedi, “bunu sen de kabul edeceksin. Söyle bakalım, Alaaddin’in sarayı nerede?” Başvezir, “Alaaddin’in sarayı mı?” dedi şaşkınlıkla, “Şimdi önünden geçtim, bana yerinde duruyor gibi geldi. Böyle sağlam binalar kolayca yer değıştirmezler.” Sultan, “Git şu odadan bak, sonra da onu görüp görmediğini gelip bana söyle,” diye emretti.

Başvezir kapısı açık olan odaya gitti, ona da Sultan’a olanlar oldu. Alaaddin’in sarayının olması gerektiği yerde olmadığından ve geriye hiçbir iz kalmadığından emin olunca, Sultan’ın huzuruna döndü. “De bakalım, Alaaddin’in sarayını gördün mü?” diye sordu Sultan. “Efendimiz,” diye yanıt verdi başvezir, “Majesteleri, zenginliğiyle onca hayranlıklarını çeken bu sarayın ancak bir büyü ve sihirbaz işi olduğunu söylediğimi, ama Majestelerinin bunu dikkate almak istemediklerini belki anımsayacaklardır.”

Başvezirinin söylediklerini inkârdan gelemeyen Sultan müthiş bir öfkeye kapıldı. “Boynunu vurduracağım bu sahtekâr, bu ipten kazıktan kurtulmuş adam nerede?” diye sordu. “Efendimiz,” dedi başvezir, “birkaç gün önce Majestelerinden izin almaya gelmişti; birilerini gönderip sarayının nerede olduğunu sormalı. Bilmiyor olamaz.” Sultan, “Bu, ona fazla hoşgörölü davranmak olur; zincire vurup getirmeleri için süvarilerimden otuzunu gönder,” dedi. Başvezir, Sultan’ın emrini süvarilere vermeye gitti ve başarısızlığa uğramamaları için nasıl davranmaları gerektiği

hususunda onları uyardı. Süvariler yola çıkıp beş altı fersah uzakta, avlanarak kente dönmekte olan Alaaddin'e rastladılar. Başlarındaki subay Alaaddin'e yaklaşarak Sultan'ın onu görmek için sabırsızlandığını ve dönüşte eşlik etmek üzere kendilerini gönderdiğini söyledi.

Alaaddin, Sultan'ın muhafızlarından olan bu müfrezenin gönderilmesinin gerçek sebebinden en ufak bir kuşku duymadı. Avlanmasına devam ederek dönüş yolunda ilerledi, ama kente yarım fersah kaldığında, müfreze Alaaddin'in etrafını sardı ve subay sözü alarak şöyle dedi: "Prens Alaaddin, sizi tutuklamak ve devlete karşı suç işlemiş biri olarak Sultan'a götürmek yolunda emir almış olduğumuzu büyük bir üzüntüyle bildiririz; görevimizi yerine getirdiğimiz için bize gücenmemenizi ve bizi bağışlamanızı dileriz."

Bu sözleri duymak, suçsuz olduğunu düşünen Alaaddin'i çok şaşırttı; subaya neyle suçlandığını bilip bilmediğini sordu. Subay, kendisinin de adamlarının da bu konuda bir şey bilmedikleri yanıtını verdi.

Alaaddin, adamlarının sayıca müfrezenin çok altında olduğunu ve üstüne üstlük uzaklaştıklarını gördüğünden, atından indi; "Haydi, aldığınız emri yerine getirin," dedi, "yine de, Sultan'ın şahsına ya da devlete karşı bir suç işlemiş olduğumu sanmadığımı söylemeliyim." Derhal boynuna uzun ve kalın bir zincir geçirdiler ve kollarını serbestçe kullanamayacağı şekilde beline doladılar. Subay birliğinin başına geçtiğinde bir süvari zincirin ucundan tuttu ve subayın ardı sıra

yürüyerek kendisini yayan takip etmek zorunda kalan Alaaddin'i kente doğru bu durumda götürdü.

Süvariler kentin dış mahallesine girdiklerinde Alaaddin'in bir suçlu olarak götürüldüğünü görenler, bunun, boynunu vurmak için olduğundan kuşku duymadılar. Alaaddin herkes tarafından çok sevildiğinden, halktan kimi kılıcına davrandı, kimi başka silahlara; silahı olmayanlarsa taşlara sarılıp müfrezeyi takip etmeye başladılar. Süvarilerden arkada bulunan bazıları geri dönüp kalabalığa dağılmalarını işaret ettiler, ama çok geçmeden kalabalık öyle büyüdü ki süvariler bir an önce gözden yitmeye bakar oldular; kalabalık Alaaddin'i ellerinden almadan Sultan'ın sarayına ulaşacak olurlarsa çok mutlu olacaklardı. Bunu başarabilmek için, sokakların geniş ya da dar olmasına göre, bazen yayılarak bazen bir araya sıkışarak bütün sokağı kaplayacak biçimde yürümeye özen gösterdiler ve bu şekilde sarayın önündeki meydana vardılar; Alaaddin'i götüren süvari içeri girip kalabalık giremesin diye kapı artlarından kapatılınca kadar saf tutup yüzlerini silahlı kalabalığa döndüler.

Alaaddin'i, yanında başveziri ile balkonda kendisini bekleyen Sultan'ın huzuruna götürdüler; Sultan, onu görür görmez, hiçbir açıklama beklemeden, orada beklemesi emredilmiş olan cellada hemen boynunu vurmasını emretti.

Cellat, Alaaddin'i yakaladı, boynuna ve gövdesine dolanmış zinciri çıkardı; birçok suçlunun

idamında dökülen kanla lekelenmiş bir deriyi yere serdikten sonra Alaaddin'i diz çöktürüp gözlerini bağladı. Bundan sonra kılıcını çekti, Alaaddin'in boynunu vurmaya hazırlandı; ısıll ısıll yanan kılıcını havada üç defa sallayarak Sultan'ın işaret vermesini bekledi.

Tam bu sırada, başvezir, süvarileri aşır avluya dolan kalabalığın sarayın duvarlarına tırmandığını ve birçok noktada gedikler açmaya başladığını fark etti. Sultan işaretini vermeden önce, ona, "Efendimiz, yapılacak şeyi eni konu düşünmesi için Majestelerine yalvarıyorum," dedi, "Böyle yapmakla, Majesteleri, saraylarının zorla ele geçirilmesi tehlikesine atılıyorlar; böyle bir şey olursa bunun sonu çok kötü gelir." Sultan, "Benim sarayıma mı saldırılacak? Kim buna cüret edebilir?" diye sordu. "Efendimiz," dedi başvezir, "Majesteleri sarayın duvarlarına ve avluya bir göz atacak olurlarsa, kendisine söylediklerimin gerçekliğini göreceklerdir."

Sultan, gördüğü manzara karşısında öyle büyük bir korkuya kapıldı ki cellada derhal kılıcını kınına koymasını, gözbağını çözüp Alaaddin'i serbest bırakmasını emretti. Bundan başka, çığırkanlara, Sultan'ın Alaaddin'i bağışladığını, herkesin evine gidebileceğini bağırımlarını buyurdu.

O zaman, duvarların üstüne tırmanarak olup bitenlere tanık olanlar tasarılarından vazgeçtiler. Duvarlardan çabucak inip gerçekten sevdikleri birini kurtarmış olmanın sevinciyle bu haberi etraflarını saran insanlara duyurdular; onlar da

sarayın avlusunu ve önündeki meydanı dolduran tüm kalabalığa duyurdular; çıktıkları yüksek taraçalardan aynı şeyleri haykıran çığırkanlar da halkı durumdan haberdar ettiler. Sultan'ın Alaaddin'i bağışlamakta gösterdiği adalet kalabalığa silahlarını bıraktırdı, karışıklık sona erdi ve herkes sessizce dağıldı.

Alaaddin, serbest kaldığını görünce, başını balkona doğru kaldırdı ve Sultan'ı fark ettiğinden, "Efendimiz," dedi sesini dokunaklı bir tarzda yükselterek, "Majestelerine bana yapmış olduğu iyiliğe ilaveten bir iyilik daha yapıp suçumun ne olduğunu söylemesi için yalvarıyorum." Sultan, "Suçun mu ne? Seni hain! Bilmiyor musun? Buraya çık da, sana göstereyim suçunu," dedi. Alaaddin balkona, Sultan'ın huzuruna çıktı; Sultan ona bakmadan öne geçip yürürken, "Beni takip et," dedi. Alaaddin'i kapısı açık odaya kadar götürdü, "Gir içeri," dedi, "sarayımın nerede olduğunu biliyor olmalısın; dört bir yöne bak ve ona ne olduğunu bana söyle."

Alaaddin etrafa bakındı, hiçbir şey göremedi; sarayımın işgal ettiği alanı pekâlâ görüyor, ama nasıl kaybolmuş olabileceğini anlayamadığından bu olağanüstü ve şaşırtıcı olay kafasını allak bulak ediyor, şaşkınlığından Sultan'a tek kelime edemiyordu.

Sultan, sabırsızlıkla, "Söyle bana Alaaddin, sarayın nerede, kızım nerede?" diye tekrarlıyordu. O zaman, Alaaddin sessizliğini bozdu, "Efendimiz," dedi, "çok iyi anlıyor ve itiraf ediyorum ki, inşa ettirdiğim saray artık yerinde değil;

görüyorum ki, yok olmuş, Majestelerine nerede olduğunu söyleyemiyorum ama bu işte parmağım olmadığını kesin olarak ifade edebilirim.”

“Sarayına ne olduğu umurumda bile değil,” dedi Sultan, “kızıma milyon defa daha fazla değer veririm. Senden onu bulmanı istiyorum, yoksa boynunu vurdururum ve hiçbir düşünce bunu yapmanı engelleyemez.”

Alaaddin, “Efendimiz,” dedi, “elimden geleni yapmam için Majestelerinden bana kırk gün vermelerini istiyorum, eğer bu sürede başarılı olamazsam, Majestelerinin istediklerini yapmaları için başımı tahtlarının ayağına koyacağıma söz veriyorum.” Sultan, “Benden istediğin kırk günü veriyorum sana,” dedi, “ancak gazabımdan kaçabileceğini düşünerek iyi niyetimi kötüye kullanmaya kalkışma; dünyanın neresinde olursan ol, seni bulurum.”

Alaaddin, Sultan’ın huzurundan aşağılanmış ve acıacak bir halde ayrıldı, içinde bulunduğu şaşkınlıkla gözlerini yerden kaldırmaya cesaret edemedi sarayın avlularından başı önünde geçti; Alaaddin’in gönüllerini hiçbir zaman kırmadığı yüksek mevki sahibi görevliler, teselli etmek ve evlerine buyur etmek için yaklaşmak yerine, Alaaddin kendilerini görüp de tanımasın diye sırtlarını döndüler. Ama teselli edici bir şey söylemek ya da bir hizmette bulunmayı teklif etmek için yanına yaklaştıkları zaman da Alaaddin onları tanımadı; artık kendini bile tanıyamıyordu; akli başından gitmişti. Sarayın dışına çıktığında bu iyice belli oldu, zira ne yaptığını düşünmeden

her kapıyı çalıyor ve rastladığı herkese sarayını görüp görmediğini ya da kendisine söyleyecek haberleri olup olmadığını soruyordu.

Bu sorular, herkesin Alaaddin'in aklını kaçırdığına inanmasına yol açtı. Birkaçı ona güldü, ama daha akli başında olanlar, özellikle de Alaaddin'le bir şekilde dostluk bağları kurmuş, onunla işi olmuş kişiler gerçekten durumuna üzüldüler ve ona acıdılar. Bir o tarafa, bir bu tarafa koşturarak, sadece hayır için kendisine verilenleri yiyerek ve hiçbir karara varamadan kentte üç gün kaldı.

Sonunda, bunca sevilip sayıldığı bu kentte böyle perişan dolaşmaya daha fazla dayanamadığından, kentten çıkarak kırların yolunu tuttu. Anayollardan uzak durup kendini tarlalara doğru vurdu ve korkunç görünüşlü ıssız bölgelerden geçerek, sonunda, gece bastırırken bir nehrin kıyısına vardı. Burada büyük bir umutsuzluğun pençesine düştü. "Sarayımı aramaya nerelere gideceğim?" diye sordu kendi kendine, "hangi eyalette, hangi diyarda, dünyanın hangi köşesinde bulacağım Sultan'ın benden istediği sevgili Prensesimi? Bunu asla başaramayacağım; hiçbir işe yaramayacak onca yorgunluğa, içimi kemiren, beni yiyip tüketen bunca üzüntüye katlanmaktansa, şimdiden yazgıya teslim olsam daha iyi değil mi?" Aldığı bu karar uyarınca kendini nehre atmak için ilerledi, ama dinine bağlı bir Müslüman olarak bunu yapmadan önce ibadet etmesi gerektiğine inanıyordu. Aptes almak için suyun kıyısına yaklaştı, ama nehrin kıyısı

fazla eğimli ve çarpan sularla fazlasıyla ıslak olduğundan kaydı, iki ayak kadar çıkıntı yapan bir kayaya tutunmasaydı nehre düşecekti. Şansı varmış ki kısa bir süre önce kendinden çalınan büyülü lambayı yeraltından almaya giderken Afrikalı Sihirbaz'ın verdiği yüzük hâlâ parmağındaydı. Tutunmak isterken bu yüzüğü kuvvetle kayaya sürttü, Afrikalı Sihirbaz'ın kendisini kapattığı mağarada ortaya çıkan cin anında göründü. *“Emret sahip!”* dedi Alaaddin'e, *“Senin ve bu yüzüğe sahip olan herkesin kölesi olarak emirlerini yerine getirmeye hazırım; ben de diğerleriyle birlikte yüzüğün kölesiyim.”*

Alaaddin, içinde bulunduğu umutsuzluk durumunda hiç beklemediği bu görüntüye hem çok şaşıtı hem memnun oldu. “Cin,” dedi, “yaptırdığım sarayın nerede olduğunu bana söyleyerek ya da onu hemen eski yerine getirerek bir defa daha hayatımı kurtar.” Cin, “İstediğin şeyi yapmak benim boyumu aşar; ben sadece yüzüğün kölesiyim, bunun için lambanın cinine başvurmalısın,” diye yanıt verdi ona. “Eğer öyleyse,” dedi Alaaddin, “sarayım dünyanın her neresindeyse yüzüğün gücüyle beni oraya götürüp Prenses Bedrü'l Bûdur'un penceresinin altına bırakmanı sana emrediyorum.” Bu sözler Alaaddin'in ağzından çıkar çıkmaz, cin onu Afrika'ya, büyük bir kente yakın geniş bir çayırın ortasında bulunan saraya götürüp tam olarak Prenses Bedrü'l Bûdur'un dairesinin penceresinin altına bıraktı. Bütün bunlar göz açıp kapayıncaya kadar oldu.

Gecenin karanlığına karşın, Alaaddin, sarayını ve Prenses Bedrü'l Bûdur'un dairesini tanıdı, ama gecenin ilerlemiş olması ve saraydan çıt çık-maması nedeniyle biraz uzağa çekilip bir ağacın dibine oturdu. Orada, yüreği umut dolu, salt tesadüfe borçlu olduğu mutluluğu üzerine dü-şüncelere daldı; tutuklanıp Sultan'ın huzuruna götürüldüğünden ve neredeyse hayatını kaybe-deceği bir tehlikeyle burun buruna geldiğinden beri ilk defa bu kadar huzurluydu. Bir süre bu hoş düşüncelerle oyalandı, ama beş altı gündür doğru dürüst uyumamış olduğundan üzerine çullanan uykuya yenik düşerek ağacın dibine kıvrılıp uyudu.

Ertesi gün, tan ağarırken, Alaaddin, geceyi sa-dece dibinde uyuduğu ağacın üzerinde değil, sa-rayının bahçesini dolduran çok sayıda ağacın üzerinde geçirmiş olan kuşların cıvıltılarıyla hoş bir şekilde uyandırıldı. Bakışlarını her şeyden önce bu hayranlık uyandıran binaya çevirdi, o zaman, yakında yeniden buranın efendisi olaca-đını ve aynı zamanda da bir kere daha Prenses Bedrü'l Bûdur'a sahip olacağını düşünmekten anlatılmaz bir sevinç duydu. Kalkıp Prenses Bedrü'l Bûdur'un dairesine yaklaştı. Bir süre, günün ilerlemesiyle Prenses'in onu fark etmesi-ni bekleyerek pencerelerinin altında gezindi. Bu bekleyiş sırasında, felaketine neyin sebep olduğ-u-nu düşünüp duruyordu; enine boyuna düşün-dükten sonra, mutsuzluğuna lambayı göz önün-de bırakmasının sebep olduğundan kuşkusu kal-madı. Bu ihmalinden ve lambayı bir an için ol-

sun kendinden uzak tutmamak hususunda yeterince özen göstermemiş olmaktan dolayı kendi kendini suçladı. Canını en fazla sıkan şey de, mutluluğunu kıskanan kişinin kim olduğunu çıkaramamasıydı. Sarayının Afrika’da olduğunu bilseydi, bunu daha başından anlayabilirdi, ama yüzüğün cini hiçbir şey dememişti, kendisi de bu hususta hiçbir bilgiye sahip değildi. Bir tek Afrika adı bile ona can düşmanı Afrikalı Sihirbaz’ı anımsatmaya yeterdi.

Prenses Bedrül Bûdur, Afrikalı Sihirbaz’ın marifetiyle kaçırılıp Afrika’ya getirildiğinden beri alışık olmadığı kadar erken kalkıyordu; Sihirbaz sarayın efendisi olduğu için Prenses her gün bir defa onu görmeye katlanmak zorunda kalıyor, ancak her seferinde ona o kadar sert davranıyordu ki Sihirbaz artık orada oturmaya cesaret edemiyordu. Prenses giyindiğinde, kafesin aralıklarından dışarı bakan cariyelerinden biri Alaaddin’i fark ederek hemen koşup hanımını haberdar etti. Bu habere inanamayan Prenses, çabucak gidip pencereden baktı ve Alaaddin’i görerek pencere kafesini açtı. Prenses’in kafesi açarken çıkardığı gürültüye başını kaldıran Alaaddin, Prenses’i görmekten duyduğu büyük sevinci ifade eden bir havayla onu selamladı. Prenses, “Zaman kaybetmemek için gizli kapıyı açmaya birini gönderdim, çabuk yukarı gel,” dedi ve kafesi kapattı.

Gizli kapı Prenses’in dairesinin altında bulunuyordu; Alaaddin açık bulduğu kapıdan girerek Prenses’in dairesine çıktı. Sonsuzca ayrılmış ol-

duklarını düşünen karı kocanın tekrar birbirlerine kavuşmaktan duydukları sevinci anlatmaya kelimeler yetmez. Onlarıki kadar hüznü ve beklenmedik bir ayrılıştan sonra düşünölebilecek en ateşli sevgi gösterileriyle defalarca kucaklaştılar. Sevinç gözyaşlarıyla karışık bu kucaklaşmalardan sonra oturdular ve Alaaddin sözü alarak, “Prenses,” dedi, “her şeyden önce, sizin kendi iyiliğiniz, saygıdeğer Sultan babanızın iyiliği ve benim iyiliğim için olduğu kadar Allah aşkına size yalvarıyorum, ava çıkmadan önce yirmi dört pencerele odanın kornişi üzerine koyduğum eski lambaya ne olduğunu söyleyin bana.”

“Ah! Sevgili kocacığım!” diye yanıt verdi Prenses, “başımıza gelen felaketin sebebinin bu lamba olduğundan ben de kuşkulandım, beni çok üzen bir şey de buna benim sebep olmuş olmamdır.” Alaaddin, “Prenses, kendinizi suçlamayın,” dedi, “asıl suçlu benim, onu daha iyi saklamalıydım; artık kaybımızı geri almaktan başka bir şey düşünmeyelim, bunun için şimdi ne olup bittiğini ve lambanın hangi ellere geçtiğini bana anlatmak lütfunda bulunun.”

O zaman, Prenses Bedrü’l Bûdur eski lambayı yenisiyle nasıl değış tokuş ettiğini, nasıl aynı gece sarayın uzağı taşındığını fark ettikten sonra ertesi sabah kendilerini bilmedikleri bir ölkede bulduklarını ve onları buraya büyü gücüyle getiren hainin ağzından çıkan laflardan buranın Afrika olduğunu anladığını anlattı.

“Prenses,” dedi Alaaddin araya girerek, “sizinle Afrika’da bulunduğumuzu söylemekle bana

hainin kim olduğunu anlatmış oldunuz. O, tüm insanların en kalleşidir. Ama onun bütün kötülüklerini ayrıntılarıyla anlatmaya ne zaman var ne de bunun sırası. Sizden sadece lambayı ne yaptığını ya da nereye koyduğunu bana söylemenizi rica ediyorum.”

“Onu özenle sarıp sarmalamış olarak koynunda taşıyor. Bunu kesinlikle söyleyebilirim, çünkü bana bir armağan vermek için koynundan çıkararak yanımda ondan yararlandı.”

“Prensesim,” dedi o zaman Alaaddin, “sorularıyla canınızı sıktığım için n’olur bana darılmayın; bunlar hem sizin hem de benim için son derece önemli. Beni en fazla ilgilendiren şeye gelince, yalvarırım size, söyleyin bana, bu kadar kötü ve kalleş bir adamın davranışlarını nasıl buluyorsunuz?”

“Buraya getirildiğimiz günden beri,” dedi Prenses, “her gün bir defa bana uğruyor ve bana kalırsa, bu ziyaretlerden bir şey elde edememiş olması yüzünden beni eskisi kadar sık rahatsız etmiyor. Bütün konuşmalarında, sizden ümidi mi kesmemi, sizin artık yaşamadığınızı, Sultan babamın boynunuzu vurdurduğunu söyleyerek beni sizi unuttınaya ve kendisiyle evlenmeye ikna etmeye çalışıyor. Kendini haklı göstermek için, sizin bir nankör olduğunuzu, bütün servetinizi onun sayesinde elde ettiğinizi söylüyor ve itiraz etmeden dinlediğim daha neler neler anlatıyor. Ve yanıt olarak acı yakınmalarla gözyaşları dışında bir şeyle karşılaşmadığından, geldiği zamanki kadar tatminsiz ayrılmak zorunda kalı-

yor. Bununla birlikte, duygularımın deęiŖeceęi umuduyla acılarım dininceye kadar beklemek niyetinde olduğunu sanmıyorum, ona direnmeye devam edecek olursam eninde sonunda Ŗidde-te başvuracaktır. Ama, sevgili kocacığım, burada bulunuşun bütün endişelerini dağıttı.”

“Prenses,” diye araya girdi Alaaddin, “Endişelerinin dağılmasının boşuna olmadığına inanıyor ve seni ortak dşmanımızdan kurtarmanın bir yolunu bulduğumu sanıyorum. Ama bunun için kente gitmem gerekiyor. Öğleye doğru döner, sana niyetimi ve bunu başarmak için senin yapman gereken şeyleri anlatırım. şimdiden haber vereyim ki, beni değişik bir kılıkta görünce şaşırmayasın; bir de, gizli kapının vurur vurmaz açılması için arkasında birini hazır beklet.”

Prenses, kapının arkasında birini bekleteceği ve ilk vuruşta kapının açılacağı sözünü verdi.

Alaaddin, Prenses’in dairesinden aşağı inip aynı kapıdan dışarı çıktığında bir o yana bir bu yana baktı ve kırlara doğru uzaklaşan bir köylüyü fark etti.

Köylü saraydan uzaklaşmakta olduğundan, Alaaddin adımlarını sıklaştırdı, köylüye yetiştiğinde giysileri değiş tokuş etmeyi önerdi ve bunu öyle yaptı ki köylü hemen razı oldu. Değiş tokuş bir çalının dibinde yapıldı ve bu iş bittikten sonra Alaaddin köylüden ayrılarak kentin yolunu tuttu. Kente varınca kalabalık sokaklardan uzak durarak her tür tüccar ve zanaatçının kendine özel birer sokağı bulunan bölgeye geldi. Ecza satan dükkânların bulunduğu sokağa girdi, en

büyük ve en çok çeşit bulunduran dükkâna başvurarak, tüccara, adını verdiği bir tozdan bulunup bulunmadığını sordu.

Giysilerine bakıp Alaaddin'in yoksulun biri olduğunu ve ödemeye yetecek kadar parası bulunmadığını düşünen tüccar, söz konusu tozdan bulunduğunu, ancak pahalı olduğunu söyledi. Alaaddin tüccarın düşüncelerini okuyarak kesesini çıkardı ve altınları göstererek yarım dirhem bu tozdan istedi. Tüccar tozu tarttı, sardı ve Alaaddin'e uzatarak karşılığında bir altın istedi. Alaaddin altını verdi ve kentte ancak biraz yiyecek satın alacak kadar oyalandıktan sonra vakit geçirmeden sarayına döndü. Gizli kapıda beklemeyi, kapı derhal açıldı ve Alaaddin Prenses Bedrü'l Bûdur'un dairesine çıktı. "Prenses," dedi, "sizi kaçıran adama karşı duyup bana ifade ettiğiniz iğrenme yüzünden, sizden istediğim şeyi yerine getirmekte belki zorlanacaksınız. Ama işkencecinizin elinden kurtulmak ve hükümdarım olan babanız Sultan'a sizi yeniden görmek mutluluğunu vermek istiyorsanız, sizin için ne kadar zor olursa olsun, bunu belli etmemelisiniz. Şimdi beni dinleyecek olursanız," diye devam etti Alaaddin, "hemen en iyi giysilerinizi giyininiz ve Afrikalı Sihirbaz geldiğinde, duyduğunuz büyük acının izlerinin zamanla silineceğini anlamasını sağlayacak tarzda, onu yüzünüz açık olarak, yapmacığa kaçmadan ve sıkıntınızı belli etmeden mümkün olan en iyi şekilde karşılayınız. Konuşma sırasında beni unutmak için elinizden geleni yaptığınıza onu inandırma-

ya çalışınız, içtenliğinize daha fazla inanması için onu sizinle birlikte akşam yemeği yemeye davet ediniz ve ülkesinin en iyi şarabının tadına bakmaktan memnuniyet duyacağınızı söyleyiniz: Gidip şarap getirmek için yanınızdan ayrılmak zorunda kalacaktır. O zaman, onun geri dönmesini beklerken, sofrayı kurdurur, kullanmayı alışkanlık ettiğiniz maşrapalara benzer bir maşrapaya işte şu tozdan korsunuz ve bu maşrapayı ayrı bir yere koyarak, işaretinizle size şarap dolu maşrapaları sunacak cariyenize maşrapaları karıştırmamasını iyice tembih edersiniz. Sihirbaz döndüğünde, sofraya oturduğunuz zaman, yiyip münasip bulduğunuz miktarda içtikten sonra, içerisinde toz bulunan maşrapayı getiriniz ve maşrapanızı onunkiyle değiştiriniz; ona yaptığımız bu iltifatı reddetmeyerek memnuniyetle kabul edecek, hatta kafasına dikip son damlasına kadar içecektir ve maşrapayı boşaltır boşaltmaz sırtüstü yuvarlandığını göreceksiniz. Ama onun maşrapasından içmekten tiksiniyorsanız, içer gibi yaparsınız, bunu hiç korkmadan yapabilirsiniz: Tozun etkisi o kadar ani olacaktır ki sizin içip içmediğinizi düşünmeye fırsatı olmayacaktır.”

Alaaddin sözlerini tamamladığında, “İtiraf ederim ki,” dedi Prenses, “Sihirbaz’a yaklaşmam gerektiğini anlamakla birlikte buna razı olmak çok zoruma gidiyor, ama böyle zalim bir düşmana karşı hangi önlemlere katlanmaz ki insan! Madem ki benim huzurum kadar sizinki de buna bağlı, dediğiniz gibi davranacağım.” Söz konu-

su önlemleri Prenses'le birlikte aldıktan sonra, Alaaddin, Prenses'in iznini istedi ve günün geri kalan kısmında geceyi beklemek ve vakti gelince gizli kapıya yaklaşmak üzere saray civarında dolaşmaya gitti.

Prenses Bedrü'l Bûdur, sadece ta başından beri sevmiş olduğu ve artık bir görev olmaktan ziyade içinden gelerek sevmeye devam ettiği sevgili eşi Alaaddin'den değil, onca sevdiği ve saydığı Sultan babasından da ayrılmış olduğu için teselli bulamadığından, bu acıklı ayrılıştan beri kendini sürekli ihmal etmekteydi. Özellikle Afrikalı Sihirbaz'ın ilk defa karşısına çıkmasından sonra, onu tanıyan cariyelerden, yenisi karşılığında eski lambayı alan ve bu büyük kalleşlik sonucu başlarına o korkunç işi getirenin bu adam olduğunu öğrendikten sonra, cinsi latife o kadar yakışan temizliği bile deyim yerindeyse unutmuştu. Hiç beklemediği bir anda, hakkı olan intikam fırsatı doğunca, Prenses, Alaaddin'i memnun etmeye karar verdi. Böylece, Alaaddin ayrılır ayrılmaz, Prenses tuvaletini yapmaya başladı, cariyelerine kendine çok yakışan bir saç yaptırdı, tasarılarına uygun çok zengin bir giysi seçti. Beline, en iyi sınıf kocaman elmaslar kakılmış som altın bir kuşak kuşandı, boynuna inci bir gerdanlık taktı; gerdanlığın her iki yanındaki altışar incinin her birisi ortada bulunan ve bunun yarısı büyüklükte bir inciye sahip olan, en büyük sultanların ve en büyük kraliçelerin kendilerini mutlu sayacakları en iri ve en değerli inciyle orantılıydı. Elmas ve yakutlarla

bezeli bilezikleri kuşağının ve kolyesinin zenginliğine uygundu.

Prenses Bedrü'l Bûdür, tamamen giyindikten sonra, aynasına baktı; takıp takıştırdıklarının yakışıp yakışmadığı konusunda cariyelerinin fikirlerini sordu ve Afrikalı Sihirbaz'ın çılgınca tutkularını kamçılar için hiçbir eksigi olmadığını gördükten sonra sedire oturup onun gelmesini bekledi.

Afrikalı Sihirbaz her günkü saatinde geldi. Prenses beklemekte olduğu yirmi dört pencere salona onun girdiğini görünce bütün güzelliği ve çekiciliğiyle ayağa kalktı ve yanı başma oturması için divanı işaret etti: Daha önce hiç başvurmadığı nazik bir davranıştı bu.

Prenses'in süslenmek için kullandığı değerli taşların ışıltısından ziyade güzel gözlerinin parıltısından gözleri kamaşan Afrikalı Sihirbaz çok şaşırdı. Prenses'in görkemli ve zarif havası, o güne kadar onu karşılarkenki aksi tavırlarıyla öyle çelişiyordu ki Sihirbaz'ın aklı karıştı. Sihirbaz ilkin sedirin kıyısına oturmak istedi, ama istediği yere oturmadıkça Prenses'in kendi yerine oturmadığını görünce boyun eğdi.

Afrikalı Sihirbaz arkasına yaslandığında, onu içine düştüğü şaşkınlıktan çekip çıkarmak için, Prenses, kendisini eskisi kadar çekilmez bulmadığını gösteren bir bakışla sözü aldı ve ona, "Bugün beni daha önce gördüğünüzden tamamen farklı görmekten hiç kuşkusuz şaşkınlık duyuyorsunuz," dedi, "ama üzüntüye, yeise, kaygıya ve endişeye taban tabana zıt bir yaratılıştadır."

ğumu, mcselenin geçmişte kaldığına hükmeder hükmetmez, mümkün olan en kısa sürede bunlardan uzaklaşmaya baktığımı anlattığımda artık şaşkınlık duymayacaksınız. Alaaddin'in başına gelenler hakkında bana anlattıklarınızı düşündüm ve, Sultan babamın huyunu suyunu iyi bildiğimden, onun gazabının korkunç sonucundan Alaaddin'in kurtulmuş olamayacağına sizin gibi ben de ikna oldum. Ömrümün sonuna kadar onun için gözyaşı dökmekte ayak diresem bile, gözyaşlarımın onu diriltemeyeceğini çok iyi biliyorum. Bu yüzden, bir eş olarak mezara kadar ona karşı yerine getirmem görevleri yerine getirdikten sonra, kendimi teselli etmenin yollarını aramamın yerinde olacağımı düşündüm. İşte ben de gördüğünüz değişimin sebebi budur. Üzüntüyü kendime tümüyle yasaklamak kararlılığıyla ve sizin de bana eşlik edeceğiniz inancıyla, üzüntü veren konulardan uzaklaşmak için, ikimize akşam yemeği hazırlanması emrini verdim. Ama Çin şarabım olmadığına ve Afrika'da bulunduğumuza göre, buranın şarabını tatmak arzusunu duydum ve en iyisini de sizin bulacağınıza inanıyorum."

Mutluluğa bu kadar çabuk ulaşacağına ve Prenses Bedrü'l Bûdur'un teveccühünü bu kadar kolayca kazanacağına imkânsız bir şey gözüyle bakmış olan Afrikalı Sihirbaz, ona minnettarlığını ifade edecek kelimeleri bulamadığını söyledi ve bu konuşmayı bir an önce bitirmek isteğiyle Prenses'in sözünü ettiği şaraba sarıldı; Prenses'e, Afrika'nın övüneceği şeylerin başında özellikle o

bölgede üretilen şarabının geldiğini, henüz el sürmediği, dünyanın tüm şaraplarından üstün, bir fıçı dolusu yedi yıllık şarabı olduğunu söyledi ve sözlerine devamla, “Prensesim bana izin verecek olursa iki şişe alır hemen dönerim,” dedi. Prenses, ona, “Size bu zahmeti vermek beni üzer,” dedi, “birini gönderseniz daha iyi olur.” Afrikalı Sihirbaz, “Benim bizzat gitmem gerekir,” dedi, “mahzenin anahtarının nerede bulunduğunu bilen benden başka kimse yok, kapısının nasıl açılacağını benden başka kimse bilmez.” Prenses, “Öyleyse gidin, ama çabuk dönün,” dedi, “ne kadar gecikerseniz sizi yeniden görmek için o kadar sabırsızlanacağım ve unutmayınız ki siz döner dönmez sofraya oturacağız.”

Kalbi sözde mutluluk umuduyla dolu olan Afrikalı Sihirbaz, yedi yıllık şarabını almaya koşarak değil adeta uçarak gitti ve çabucak geri döndü. Sihirbaz’ın acele edeceğinden hiç kuşkusu olmayan Prenses, Alaaddin’in getirmiş olduğu tozu bir maşrapaya koyarak bir yana ayırdı ve sofrayı kurdurdu. Sofraya, Sihirbaz’ın sırtı yemek dolabına dönük olarak karşı karşıya oturdular. Prenses ona karşı en iyi davranışını göstererek, “İsterseniz çalgıcıları ve şarkıcıları getirtebilirim, ama baş başa olduğumuza göre sohbet etmemiz daha iyi olur diye düşünüyorum,” dedi. Sihirbaz, Prenses’in bu seçimini yeni bir lütuf olarak algıladı.

İkisi de birkaç lokma yedikten sonra Prenses şarap içmek istedi. Maşrapasını Sihirbaz’ın sağlığına kaldırdı ve içtikten sonra, “Şarabınızı öv-

mekte yerden göğe hakkınız varmış,” dedi, “ömrümde bu kadar nefis bir şarap içmemiştim.” Sihirbaz, “Güzel Prens,” diye yanıt verdi sunulan maşrapayı elinde tutarak, “sizin onaylamanız şarabının kalitesine kalite kattı.” Prens, “Sağlığımıza içiniz, böyle demekle ne kadar haklı olduğumu siz de göreceksiniz,” diye yanıtladı. Sihirbaz maşrapayı alıp Prens’in sağlığına içti; “Prens,” dedi, “bu fırsatı böyle iyi bir fırsat için saklamış olduğuma çok memnunum. Ben de itiraf etmeliyim ki, bu kadar mükemmel bir şarabı ömrümde içmedim.”

Yiyip içmeye devam ettiler; üçüncü maşrapadan sonra gönül okşayıcı, nazik tavırlarıyla Afrikalı Sihirbaz’ı büyülemeyi başaran Prens, maşrapasına Afrikalı Sihirbaz’ın şarabından doldurularak kendisine sunulmasını söyleyip şarap sunan cariyeyle nihayet işaretini verdi. İkisi de maşrapalarını ellerine aldığında, Prens, “Birbirlerini sevenler şimdi bizim yaptığımız gibi birlikte içtiğinde sizde nasıl davranılır, bilmiyorum,” dedi Afrikalı Sihirbaz’a. “Bizde, Çin’de, seven ve sevilen, maşrapalarını birbirlerine ikram ederek birbirlerinin sağlığına içerler.” Aynı anda da bir elini onun maşrapasını almak üzere uzatırken, kendi elindeki maşrapayı ona sundu. Bu lütuftan büyük bir mutluluk duyan ve bunu Prens’in kalbini kesinlikle kazanmış olduğunun işareti olarak gören Afrikalı Sihirbaz bu değişikliği yapmakta duraksamadı. İçmeden önce, maşrapa elinde, “Prens,” dedi, “aşk sanatında Çinliler’in inceliğine erişebilmek için Afrikalıların

daha kırk fırın ekmek yemesi gerekir; bilmediğim bir dersi alarak, gördüğüm lütfâ karşı ne denli duyarlı olmam gerektiğini öğreniyorum. Sizin maşrapanızdan içerek, sevimli Prens, zalimliğinize devam etmiş olsaydınız yitireceğim bir yaşamı yeniden bulmuş olduğumu hiçbir zaman unutmayacağım.”

Afrikalı Sihirbaz’ın bitmez tükenmez söylevin-den sıkılan Prens Bedrû’l Bûdur, Sihirbaz’ın sözünü keserek, “İçelim,” dedi “ne diyecekseniz daha sonra dersiniz.” Aynı anda da dudaklarına değdirmediği maşrapayı ağzına götürdü; bu arada, ondan önce davranmak isteyen Afrikalı Sihirbaz kendi maşrapasını alelacele başına dikip son damlasına kadar içti. Maşrapasını boşaltırken ne kadar acele ettiğini göstermek için başını biraz geriye atmıştı, dudakları sürekli maşrapanın kenarında bekleyen Prens onun gözlerinin döndüğünü görünceye kadar bu durumda kaldı, sonra sırtüstü devrildi.

Gizli kapının Alaaddin’e açılması için Prens’in emir vermesine gerek kalmadı. Salondan merdivenlerin son basamağına kadar dizilmiş olan tembihli cariyeler haberi birbirlerine iletiler ve Afrikalı Sihirbaz sırtüstü devrilir devrilmez gizli kapı açıldı.

Alaaddin yukarı çıkıp salona girdi. Sedirde sırtüstü yatan Afrikalı Sihirbaz’ı görür görmez, duyduğu sevinci ifade etmek için ayağa kalkmış, kendisine doğru ilerleyen Prens Bedrû’l Bûdur’u durdurdu, “Prens,” dedi, “buna zamanımız yok, dairenize çekilerek beni yalnız bırakırsanız

çok sevinirim; bu arada ben, buraya getirildiğiniz hızla sizi yeniden Çin'e döndürmek için çalışacağım."

Gerçekten de, Prenses cariyeleri ve hadımlarıyla birlikte salondan çıktığında, Alaaddin kapıyı kapatıp cansız yatan Afrikalı Sihirbaz'a yaklaştı, ceketini açtı ve Prenses'in dediği gibi sıkı sıkıya sarılı lambayı koynundan çıkardı. Lambanın sargısını açarak ovdu. Cin, derhal ortaya çıkarak her zamanki sözlerle emirlerini sordu. "Cin," dedi Alaaddin, "gördüğün gibi lambanın sahibi ve senin efendin olarak, bu sarayı Çin'e, eskiden bulunduğu yere götürmeni emretmek için çağır-dım seni." Cin, emri yerine getireceğini ifade eden bir baş eğişle ortadan kayboldu. Gerçekten de, biri sarayın Afrika'daki yerinden kaldırılması, diğeri Çin'deki yerine, yani Sultan'ın sarayının karşısına konulması sırasında hissedilen çok hafif iki sarsıntıyla bu taşınma çok kısa bir zaman aralığında gerçekleşti.

Alaaddin, Prenses'in dairesine indi ve onu kucaklayarak, "Prenses," dedi, "senin ve benim mutluluğumuzun yarın sabah tam olacağını size temin ederim." Prenses henüz akşam yemeğini bitirmemişti, Alaaddin'in de bir şeyler yemeye ihtiyacı olduğundan, Prenses yirmi dört pence-reli salonda kurulmuş olan sofradaki neredeyse el sürülmemiş yiyecekleri getirtti. Prenses'le Alaaddin birlikte yediler ve Afrikalı Sihirbaz'ın yıllanmış güzel şarabından içtiler; bundan sonra, çok hoşnutluk verici bir hale gelen sohbetlerini keserek dairelerine çekildiler.

Alaaddin'in sarayının ve Prenses Bedrü'l Bûdur'un kaçırılmasından bu yana, Prenses'in Sultan babası, kızını temelli yitirdiği düşüncesiyle bir türlü teselli bulamıyordu. Gece gündüz gözüne damla uyku girmiyordu, derdini deşecek şeylerden kaçınmak yerine ısrarla üzerine gidiyordu. Böylece, bir türlü bakmaya doyamadığı sarayı seyretmek için kapısı açık odaya eskiden sadece sabahları giderken, şimdi dünyada en fazla değer verdiği, en çok hoşlandığı ve artık yitirmiş olduğu şeyin ardında bıraktığı boşluğu görüp derin acılar içinde gözyaşlarına boğulmak üzere günün her saati bu odaya gidiyordu. Alaaddin'in sarayının eski yerine taşındığı gün, gün ağarırken, Sultan bu odaya girdi. Öyle derin acılar içerisindeydi ki boşluktan başka bir şey göremeyeceğini düşünerek, hüznü dolu bir bakışla gözlerini saraydan tarafa çevirdi. Ama boşluğun dolmuş olduğunu gördü; bunu ilkin sisin etkisine verdi. Daha dikkatle baktı ve gördüğü şeyin Alaaddin'in sarayı olduğundan kuşkusu kalmadı. O zaman, yüreğindeki acı ve hüznü yerini sevince ve ferahlığa bıraktı. Koşar adım dairesine döndü ve bir atın tez eyerlenip getirilmesini emretti. Getirilen ata binip hareket etti, sanki ne kadar acele etse, oraya yeterince er varamayacaktı.

Olaakları tahmin etmiş olan Alaaddin gün ışımadan kalktı; elbise dolabındaki en gösterişli elbiselerden birini giyinir giyinmez yirmi dört pencere salona çıktı ve Sultan'ın gelmekte olduğunu gördü. Büyük merdivenin dibinde Sultan'ı

karşılamak ve atından inmesine yardım etmek için zamanında aşağı indi. “Alaaddin,” dedi Sultan, “seninle ancak kızımı görüp onunla kucaklaştıktan sonra görüşebilirim.”

Alaaddin, Sultan’ı Prenses Bedrü’l Bûdur’un dairesine götürdü; Yataktan kalkarken Alaaddin’in artık Afrika’da değil Çin’de, Sultan babasının payitahtında, onun sarayına komşu olduklarını haber verdiği Prenses giyinmesini henüz tamamlamıştı. Sultan, kızını gözyaşları arasında defalarca kucakladı, Prenses de babasını yeniden görmekten duyduğu büyük mutluluğu açığa vuran hareketlerden geri kalmadı.

Sultan, temelli yitirdiğine inandığı için ardından onca ağladığı kızını tekrar görmekten o kadar duygulanmıştı ki birkaç defa ağzını açtıysa da konuşmayı beceremedi; Prenses de Sultan babasını yeniden görmekten sevinç gözyaşlarına boğuldu.

Sultan sonunda söze başlayarak, “Kızım,” dedi, “beni yeniden görmekten duyduğun sevinç ve eskisinden pek farklı görünmeysiine bakarak, başma üzücü bir iş gelmemiş olduğuna inanmak istiyorum. Bununla birlikte, çok acı çekmiş olduğundan hiç kuşum yok. Hiçbir şeyi saklamadan, olup biteni anlatmanı istiyorum bana.” Prenses, Sultan babasının isteğini seve seve yerine getirdi. “Efendim,” dedi Prenses, “eğer pek fazla değişmemiş görünüyorsam, Majestelerinin bunu ebediyen kaybettiğimi düşünerek ağladığım sevgili kocam ve kurtarıcım Alaaddin’i dün sabah erkenden görünce yeniden soluk almaya

başlamış olmama ve onu kucaklamaktan duyduğum mutluluğun beni eski ruh sağlığıma kavuşturmuş olmasına vermelerini rica ediyorum. Bununla birlikte, en büyük derdim, doğrusunu söylemek gerekirse, sadece Majestelerinden ve sevgili kocamdan koparılıp alınmış olmam değil, aynı zamanda, hiçbir suçu olmayan kocama yöneleceğinden emin olduğum Majestelerinin gazabının üzücü sonuçlarından duyduğum endişeydi. Beni kaçıran ve hoşuma gitmeyen tımturaklı konuşmalar yapan adamın küstahlığından daha az acı çektim. Bunları onun üzerinde kurduğum nüfuzla engelledim. Ayrıca, bu konuşmalardan o zaman da şimdiki kadar az sıkıntı duyuyordum. Kaçırılmama gelince, Alaaddin'in bununla hiçbir ilgisi yok. Bilmeden de olsa, buna ben sebep oldum.”

Prenses, gerçeği söylediğine Sultan'ı inandırabilmek için, Afrikalı Sihirbaz'ın eski lambaları yenileriyle değiştiren bir tüccar kılığına nasıl girdiğini, kendisinin eğlenmek için sırrını ve önemini bilmediği Alaaddin'in lambasını yenisiyle nasıl değiştirdiğini, bu değişimden sonra sarayın ve içindeki insanların kaldırılıp Afrika'nın ta öteki ucuna, gözüpek girişiminin başarısından sonra ilk defa saraya gelip huzuruna çıkarak evlenme teklifi yapma cesaretini gösterdiğinde lambayı değiştiren cariyelerden ikisinin ve hadımın tanıdığı Afrikalı Sihirbaz'la birlikte nasıl taşındığını ve nihayet Alaaddin'in gelişine kadar katlanmak zorunda kaldığı işkenceleri, Sihirbaz'ın üzerinde taşıdığı lambayı geri almak için

birlikte kurdukları kumpası, bunu nasıl başardıklarını, Alaaddin gizlenirken kendisinin Sihirbaz'ı nasıl akşam yemeğine davet ettiğini, kendisine sunulan maşrapayı nasıl onunla değiş tokuş ettiğini ayrıntılarıyla anlattı. "Geri kalanına gelince," dedi, "bunu da size Alaaddin anlatır."

Alaaddin'in Sultan'a anlatacak çok şeyi yoktu. "Gizli kapıyı açtıklarında," dedi, "yirmi dört pencerele salona çıktım ve hainin tozun gücüyle ölmüş, sırtüstü divanda yattığını gördüm; Prenses'in orada daha fazla kalması uygun düşmediğinden, cariyeleri ve hadımıyla birlikte kendi dairesine inmesini rica ettim. Yalnız kalınca lambayı Sihirbaz'ın koynundan çıkardım ve onun bu sarayı ve Prenses'i kaçırmak için başvurduğu aynı sırdan yararlandım. Sarayı eski yerine döndürdüm ve Majestelerinin bana emretmiş olduğu gibi kızını ona getirmek mutluluğuna eriştim. Majestelerini kandırıyor değilim, bir zahmet salona çıkacak olurlarsa, Sihirbaz'ın hak ettiği cezayı bulduğunu göreceklerdir."

Anlatılanların gerçekliğinden tam anlamıyla emin olmak isteyen Sultan, kalkıp yukarı çıktı ve zehrin kuvvetinden yüzü mosmor olmuş Afrikalı Sihirbaz'ın ölü yatmakta olduğunu görünce Alaaddin'i şefkatle kucaklayarak ona, "Oğlum," dedi, "sana kaşı davranışım yüzünden bana gücenme; anne babaların çocuklarına karşı duyduğu sevgi beni böyle davranmaya zorladı; davranışumdaki aşırılığın bağışlanmasını hak ediyorum." Alaaddin, "Efendimiz," dedi, "Majestelerinin davranışından hiçbir şikâyetim yok, o sadece yapması

gerekeni yapmıştır. Bahtsızlığımın biricik sebebi, o alçak, o adinin adisi Sihirbaz’dır. Majestelerinin bir boş zamanında, onun bana yaptığı başka bir kötülüğü anlatırım; Yüce Tanrı’nın inayetiyle kurtulmuş olduğum o belanın bundan geri kalır yanı yoktu.” Sultan, “Bu boş zamanı özellikle ve çok yakında yaratacağım,” dedi, “şimdi eğlenmeye ve bu iğrenç konuyu unutmaya çalışalım.”

Alaaddin, kurda kuş yem olması için çöplüğe atılması emriyle Afrikalı Sihirbaz’ın cesedini kaldırttı. Bu arada, Sultan, hayırlı haberin davul, kudüm, boru ve diğer çalgılarla halka duyurulmasını emrettikten sonra, Prenses Bedrü’l Bûdur’un ve sarayıyla birlikte Alaaddin’in dönüşü şerefine on gün şenlik yapılacağını ilan ettirdi.

Böylece, Alaaddin neredeyse hayatına mal olacak ikinci bir tehlikeden kurtuldu, ama bu, sonuncusu olmadı: Ayrıntılarıyla anlatacağımız üçüncü bir tehlike atlatıldı.

Afrikalı Sihirbaz’ın büyü sanatında kendinden aşağı kalmayan, hatta denebilir ki, kötülükte ve tehlikeli dolaplar çevirmede onu çok aşan bir küçük kardeşi vardı. İki kardeş her zaman beraber ya da aynı kentte bulunmazlardı; genellikle biri doğuda, diğeri batıda olurdu; bununla birlikte, her yıl dünyanın neresinde bulunduklarını, ne durumda olduklarını ve birinin diğerinin yardımına ihtiyacı olup olmadığını toprak falıyla öğrenmeyi ihmal etmezlerdi.

Afrikalı Sihirbaz’ın Alaaddin’in mutluluğuna karşı girişiminde başarısızlığa uğramasından bir

süre sonra, ondan bir yıldır haber alamayan ve Afrika'dan çok uzak bir diyarda bulunan kardeşi, Sihirbaz'ın dünyanın neresinde bulunduğunu, ne halde olduğunu ve ne yapıp ne işlediğini bilmek istedi. Her nereye giderse gitsin, o da kardeşi gibi toprak falında kullandığı sandığı yanında taşıyordu. Bu sandığı çıkardı, kumunu usulünce hazırladı, noktaları koydu, şekilleri çizdi ve nihayet gezegen ve yıldızların konumlarını işaretledi. Tek tek bütün burçlara baktı ve gördü ki, kardeşi artık dünyada bulunmuyordu; başka bir burçta zehirlenip aniden öldüğünü, bir başkasında, bunun Çin'in bilmem hangi bölgesinde bir başkentte olduğunu ve nihayet onu zehirleyen kişinin bir sultanın prenses kızıyla evlenmiş, doğuştan soylu olmayan bir adam olduğunu gördü.

Sihirbaz, kardeşinin acıklı sonunu öğrendiğinde, onu geri getirmeyecek ağlayıp sızlanmalarla vakit yitirmedi. Kardeşinin intikamını almaya hemen o anda karar verdi, atına atladığı gibi Çin'in yolunu tuttu. Dağları, tepeleri aştı, derelerden, çöllerden geçti; hiçbir yerde durmadı, inanılmaz yorgunluklara katlandı; nihayet Çin'e, kısa bir süre sonra da toprak falından öğrendiği başkente vardı. Yanılmadığından, yanlışlıkla başka bir krallığa gelmemiş olduğundan emin, bu başkentte yolculuğunu sona erdirdi ve bir oda tuttu.

Sihirbaz, geldiğinin ertesi günü dışarı çıktı, iğrenç emelini gerçekleştirmek için önlemler almaya başlamak amacıyla, güzelliklerini umursama-

dığı kentte dolaştı; halkın en çok uğradığı yerlere girdi çıktı; konuşmalara kulak kabarttı. Çeşitli oyunlar oynanarak vakit geçirilen bir yerde, birileri oyun oynarken, kimileri haberlerden ve günün meselelerinden, kimileri de kendi özel işlerinden söz ediyordu; Sihirbaz, birilerinin, dünyadan el etek çekmiş Fatima adında bir kadının erdemleriyle dindarlığından ve yarattığı mucizelerden söz ettiklerini duydu. Tasarladığı bir şeyde bu kadının kendisine yararlı olabileceğine inandığından, gruba yanaştı ve ondan söz eden adama bu ermiş kadının kim olduğunu ve ne gibi mucizeler gerçekleştirdiğini sordu.

“Nasıl?” dedi adam, “bu kadını henüz görmedin ya da ondan söz edildiğini duymadın mı? O, tuttuğu oruçla, sadeliğiyle ve güzel örnek oluşturmalarıyla bütün kentin hayranlığını kazanmıştır. Pazartesi ve perşembe günleri dışında çile doldurduğu köşesinden çıkmaz, kentte görüldüğü günlerdeyse, sonsuz iyiliklerde bulunur, başı ağrıyan bir tek kişi yoktur ki elini başına koymasıyla iyileşmesin.”

Sihirbaz bu konuda daha fazla şey öğrenmek gereğini duymadı; aynı adama, sadece bu ermiş kadının inzivaya çekildiği yerin kentin neresine düştüğünü sordu. Adam, istenen bilgiyi verdi; bunun üzerine, Sihirbaz, biraz önce sözünü ettiğimiz iğrenç tasarısını enine boyuna tarttıktan sonra, kadının sokağa çıktığı ilk gün tüm hareketlerini, akşam vakti kulübesine döndüğünü görünceye dek gözden yitirmeden izledi. Kadının oturduğu yeri belledikten sonra, daha önce sö-

zünü ettiğimiz yerlerden birine, sıcak bir içeceğin içilebildiği ve istenirse bir yatakta değil de –bu diyarlarda daha çok tercih edildiği gibi– bir hasır üzerinde sıcak bir gece geçirilebildiği bu yerlerden birine girdi.

Sihirbaz, yiyip içtiklerinin parasını cömertçe ödeyerek yerin sahibini memnun ettikten sonra, geceyarısına doğru oradan çıktı ve bütün ülkede Fatima adıyla tanınan ermiş kadının kulübesine gitti doğruca. Kapıyı açmakta zorlandı, basit bir kolla kapatılmıştı; içeri girdiğinde gürültü yapmadan kapıyı yeniden kapattı; Fatima’nın kulübenin duvarına yaslanmış ve üzerine eski püskü bir hasır serilmiş bir divanda üstü açık uyumakta olduğunu gördü. Yaklaştı ve yanında taşıdığı bir hançeri çekerek kadını uyandırdı.

Gözlerini açan zavallı Fatima kendisini bıçaklamak üzere olan bir adam görerek çok şaşırdı. Sihirbaz, hançeri her an saplamaya hazır bir şekilde kadının böğrüne dayayarak, “bağırır ya da en ufak bir gürültü yaparsan seni öldürürüm,” dedi, “kalk ve sana ne diyorsam yap.”

Üstüyle yatmış olan Fatima korkudan titreyerek kalktı. “Korkma,” dedi Sihirbaz, “giysilerinden başka bir şey istemiyorum; giysilerini bana ver, sen de benimkileri al.” Giysilerini değiştirdiler ve Sihirbaz, Fatima’nın giysilerini giyindiğinde, ona, “Yüzümü senin yüzünün renginde boya,” dedi, “ve bu boya silinmesin.” Kadının hâlâ korkudan titremekte olduğunu gördüğünden ona güven vermek için, “Bak sana bir daha söylüyo-

rum, korkınana gerek yok; Allah adına yemin ederim ki, sana hayatını bağışlayacağım,” dedi. Fatima onu küçük odasına aldı, bir lamba yak-tı, küçük bir fırçayla bir kavanozdaki bir sıvıdan alarak Sihirbaz’ın yüzüne sürdü ve boyanın silinmeyeceğine, yüzünün renginin tıpkı kendisi-ninkine benzediğine onu temin etti. Ve daha son-ra kendi baş örtüsünü ve peçesini de ona verdi ve kente indiğinde yüzünü nasıl örtmesi gerek-tiğini öğretti. Son olarak da, ta göbeğine kadar uzanan bir tespihi Sihirbaz’ı boynuna doladı, taşımayı alışkanlık haline getirdiği bastonunu eline tutuşturdu ve bir ayna tutarak, “Bakın, ne kadar bana benzediniz; daha iyisi yapılamaz,” dedi. Sihirbaz, tam istediği gibi olduğunu gör-dü, ama zavallı Fatima’ya büyük bir ciddiyetle ettiği yeminini tutmadı. Kan izi görülmesini iste-mediğinden onu bıçaklamayıp boğdu. Kadının ruhunu teslim ettiğini görünce cesedini ayakla-rından sürükleyerek kulübenin önündeki sarnı-ca attı.

Ermış Fatima’nın kılığına bürünmüş olan Sihir-baz, böyle iğrenç bir cinayet işledikten sonra, geceyi onun kulübesinde geçirdi. Ertesi gün saat birde ya da ikide, ermiş kadının sokağa çıkmayı alışkanlık edindiği bir gün olmamasına karşın sokağa çıktı; bu konuda kendisine soru sorulma-yacağından emindi, ayrıca sorulsa bile cevabı hazırды. Kente varınca ilk yaptığı şeylerden biri, Alaaddin’in sarayının yerini öğrenmek olmuştu; rolünü burada oynamak niyetinde olduğundan, sarayın yolunu tuttu.

Ermiş kadını görenler hemen etrafını çevirdiler, bir anda başında büyük bir kalabalık toplandı. Kimileri hayır duasını istiyor, kimileri elini, daha çekingen olanlarsa sadece eteğini öpüyorlardı; başı ağrıyanlar ya da ağrıdan korunmak isteyenler de ermiş kadın elini başlarının üzerine koysun diye önünde diz çöküyorlardı; Sihirbaz dua okur gibi mırıldanarak elini insanların başı üzerine koyuyor, bunu yaparken ermiş kadını o kadar iyi taklit ediyordu ki herkes kendisini o sanıyordu. Elini başları üzerine koymasından ne zarar ne de yarar gören bu tür insanları tatmin etmek için sık sık durmak zorunda kalan Sihirbaz nihayet Alaaddin'in sarayının olduğu yere vardı, orada çok daha büyük kalabalıklar başına üşüştü. En güçlü ve gayretli olanlar kendilerine yol açmak için kalabalığı yarıyor, ayyuka çıkan itiş kakışın gürültüsü o sırada Prenses Bedrü'l Bûdur'un bulunduğu yirmi dört pencereye kadar ulaşıyordu.

Prenses, bu gürültünün neyin nesi olduğunu sordu, kimse bir şey diyemediğinden gidip ne olduğuna bakmalarını emretti. Cariyelerden biri, salondan çıkmadan pencere kafesinden bakarak, gürültünün, insanların başları üzerine elini koyarak baş ağrılarını yok eden ermiş Fatima'nın etrafına toplanan kalabalıktan geldiğini söyledi.

Çok uzun zamandır bu ermiş kadın hakkında birçok güzel şey işitmiş, ancak kendisini henüz görmemiş olan Prenses onu görmek ve onunla konuşmak arzusuna kapıldı. Prenses bu arzusunu belirten birkaç laf ettiğinde, orada hazır bu-

lunan hadımağası, eğer istiyorsa kadını getirtmenin kolay olduğunu, bunun için sadece emretmesinin yeteceğini söyledi. Prens'in razı olması üzerine, hadımağası, sözde ermiş kadını getirmeleri emriyle derhal dört hadım gönderdi.

Alaaddin'in sarayının kapısından çıkan hadımların kılık değiştirmiş sihirbazdan yana gelmekte olduğunu görünce, kalabalık dağıldı; Sihirbaz, serbest kaldığında ve kendisinden yana gelenler olduğunu gördüğünde, kallesinin yolunda gittiğini görmekten duyduğu sevinçle onlara doğru yürüdü. Hadımlardan biri sözü alarak, "Ermiş kadın, Prens seni görmek istiyor, bizi takip edin," dedi. Sahte Fatima, "Prens bana büyük bir onur veriyor," dedi, "ona itaat etmeye hazırım." Böyle diyerek, sarayın yolunu tutmuş olan hadımları takip etmeye başladı.

Bir ermiş giysisi altında şeytani bir kalp taşıyan Sihirbaz, yirmi dört pencere odaya alındığında, Prens'i görünce onun sağlığı, mutluluğu ve gönlünün dilediği her şeyin olması yolunda çok sayıda isteği içeren uzun bir hayır duaya başladı. Büyük bir dindarlık kisvesi altında Prens'i etkilemek için sahtekârlık ve ikiyüzlülükteki uz-sözlülüğünü sergiledi ve öyle başarılı oldu ki doğuştan iyi yürekli olan Prens, herkesin, özellikle de inzivaya çekilen ve Allah'a hizmet mesleğinde bulunanların kendisi gibi iyi olduğuna ikna oldu.

Sahte Fatima uzun ve sıkıcı konuşmasını tamamladığında, "Anacığım," dedi Prens, "hayır duaların için sana teşekkür ederim; dualarına güve-

niyor ve Allah'ın onları duyacağını umuyorum; yaklaşın, yanıma oturun.” Sahte Fatima yapmacık bir alçakgönüllülükle oturdu, o zaman, Prenses yeniden sözü alarak, “Anacığım,” dedi, “senden bir şey yapmanı istiyorum, lütfen beni reddetme: Bana hayatından söz etmen, senden ve senin verdiği iyi örnekten Allah’a nasıl hizmet etmem gerektiğini öğrenmem için yanımda kalın.”

O zaman, “Prenses,” dedi sahte Fatima, “dua ve ibadetimden kopmadan razı olamayacağım bir şey istemeyin benden.” Prenses, “Bunu hiç dert etmeyin,” diye yanıt verdi, “bir sürü boş dairem var. Canımın istediğini seçer, dua ve ibadetini kulübendeki kadar rahat sürdürürsün.”

Kafasındaki iğrenç tasarıyı kolayca gerçekleştirmek için Alaaddin’in sarayına girmekten, Prenses’in destek ve koruyuculuğunda oraya yerleşip kulübesiyle saray arasındaki gelgitlerden kurtulmaktan başka amacı olmayan Sihirbaz, Prenses’in bu nazik davetini kabul etmek için başkaca mazeret ileri sürmedi. “Prenses,” dedi, “yoksul ve zavallı bir kadın olarak dünya nimetlerinden el etek çekmeye ne kadar kararlı olursam olayım, böyle dindar ve iyiliksever bir prensesin irade ve emirlerine karşı koyma cüretini göstermem.”

Sihirbaz’ın bu yanıtı üzerine ayağa kalkan Prenses, ona, “Gel, canımın istediğini seçmen için sana boş daireleri göstereyim,” dedi. Sihirbaz, Prenses Bedrü’l Bûdur’un ardı sıra yürüdü ve gösterilen temiz ve döşeli dairelerden en küçük ola-

nını, Prenses'in hoşuna gitmek için ikiyüzlülükle kendisi için bunun çok bile olduğunu söyleyerek seçti.

Prenses, kendisiyle birlikte öğle yemeği yemesi için kalles Sibirbaz'ı yirmi dört pencerele salona götürmek istedi, ama yemek yerken o zamana kadar peçesini kaldırmadığı yüzünü açmak zorunda kalacağından ve ermiş Fatima olmadığını Prenses'in anlayacağından korktuğundan, bir parça ekmek ve birkaç kuru meyve dışında bir şey yemediğini ileri sürerek kendisini bağışlamasını ve yemeğini kendisine ayrılan dairede yemesine izin verilmesini ısrarla rica etti Sibirbaz. "Anacığım," dedi Prenses, "istediğin gibi davranmakta serbestsin, kendi kulübende nasıl yapıyorsan öyle yap; dairene yiyecek bir şeyler göndereceğim; ama unutma, yemeğini yer yemez seni bekliyorum."

Prenses öğle yemeğini yedi ve sahte Fatima bir hadımdan Prenses'in sofradan kalktığını ve kendisinden gelmesini rica ettiğini öğrenerek yanına gelmekte gecikmedi. "Anacığım," dedi Prenses, "bu sarayın betini bereketini artıracak senin gibi birinin burada bulunmasından çok hoşnutum. Saray dedim de, sahi nasıl buluyorsun bu sarayı? Sana bütün odalarını tek tek göstermeden önce ilk olarak bu salon hakkında ne düşündüğünü söyle bana."

Bu soru üzerine, rolünü daha iyi oynamak için o ana kadar bakışlarını yerden kaldırıp hiçbir tarafa bakmamış olan sahte Fatima, başını kaldırıp bakışlarını bütün salonda dolaştırdı ve

iyice inceledikten sonra, “Prenses,” dedi, “burası, gerçekten hayran olunası, çok güzel bir salon. Bununla birlikte, dünyada bulunan güzelliklerden pek anlamayan, kendi kabuğuna çekilmiş yaşayan biri olsam da, bana öyle geliyor ki, bir şey eksik.” Prenses Bedrü’l Bûdur, “Neymiş o şey anacığım?” diye sordu, “Yalvarırım bana söyleyin. Bana kalırsa, ki herkesten de aynı şeyi duyuyorum, hiçbir eksigi yok. Eğer bir eksigi varsa söyleyin gidereyim.”

“Prenses,” dedi sahte Fatima büyük bir sinsilikle, “ulu orta konuştuğum için kusuruma bakmaym; eğer fikrimin bir önemi varsa, bence, bu kubbenin orta yerine bir Anka kuşu yumurtası asılacak olursa, o zaman, salonunun dünyada bir eşi benzeri bulunmaz, evrenin harikası olur.”

Prenses, “Anacığım, bu Anka kuşu ne mene bir şeydir, yumurtası nerede bulunur?” diye sordu.

Sahte Fatima, “Prenses,” dedi, “Anka kuşu Kafdağı’nın yücelerinde yaşayan dev bir kuştur, sarayınızın mimarı size ondan bir tane bulabilir.”

Prenses Bedrü’l Bûdur verdiği güzel fikir için sahte Fatima’ya teşekkür ettikten sonra başka konularda onunla sohbeta devam etti, ama Alaaddin’e avdan döndüğünde bahsetmeyi düşündüğü Anka kuşunu hiç aklından çıkaramadı. Alaaddin ava gideli altıgün olmuştu ve bundan haberi olan Sihirbaz onun yokluğundan yararlanmak istiyordu. Aynı gün akşamüzeri, sahte Fatima Prenses’ten izin alıp kendi dairesine çekildiği sırada Alaaddin avdan döndü. Alaaddin sarayı-

na varınca, Prensese'in henüz çekilmiş olduğu dairesine çıktı, selamlayıp onu kucakladı, ama Prensese'in kendisini biraz soğuk karşıladığı his-sine kapıldı. "Prenseseim," dedi, "seni alışık ol-duğum gibi sevinçli görmüyorum bu defa. Yok-luğum sırasında seni üzen ya da hoşuna gitme-yen bir şey mi oldu? Allah aşkına benden sak-lamayın; elimden gelen bir şeyse, üzüntünüzü gidermek için yapmayacağım şey yoktur dünya-da." Prensese, "Önemli bir şey değil," diye yanıtladı, "ve bu şey o kadar az umurumda ki yüzüme yansıyacağını, senin de bunu fark edeceğini san-mıyordum. Ama madem ki beklentimin aksine yüzümdeki azıcık değişikliğin farkına vardın, pek önemli olmayan bu şeyin nedenini sana açık-layacağım. Sanıyordum ki," diye sözlerine de-vam etti Prensese Bedrü'l Bûdur, "sarayımız dün-yanın en üstün, en görkemli ve en eksiksiz sara-yıdır. Ama yirmi dört pencerele salonu iyice in-celedikten sonra aklıma ne geldi biliyor musun? Sence de, kubbenin tam ortasına bir Anka kuşu yumurtası asılı olsa daha iyi olmaz mı?" Alaad-din, "Prensese," dedi, "bulduğun tek eksiklik, bir Anka kuşu yumurtası olsun. Aşkın uğruna yap-mayacağım şey yoktur; bu eksiği tamamlamak için nasıl gayret edeceğimi göreceksin."

Alaaddin, Prensese Bedrü'l Bûdur'un yanından ayrıldığı gibi doğruca yirmi dört pencerele sala-na çıktı; bir ihmal sonucu ortada bırakması yü-zünden yaşadığı tehlikeden beri, önlem olarak, gittiği her yere yanında götürdüğü sihirli lamba-yı koynundan çıkararak ovdu. Cin derhal önün-

de belirdi, Alaaddin ona, “Cin,” dedi, “bu kulbenin tam ortasında bir Anka kuşu yumurtasının asılı olması gerekiyor; elimde tuttuğum bu lamba adına, senden bu eksikliği hemen gidermeni istiyorum.”

Alaaddin’in ağzından bu sözler dökülür dökülmez, cin öyle gürültülü ve korkunç bir çığlık attı ki salon zangır zangır titredi; Alaaddin boyu boyunca yere serileyazdı. “Ne! Seni sefil,” dedi cin, en yürekli insanı korkudan titretecek bir sesle, “arkadaşlarımın ve benim senin için yaptıklarınız yetmedi mi ki benden böyle bir nankörlük yapmamı bekliyor, efendimi bu kulbenin ortasına getirip asmamı istiyorsun? Gösterdiğin bu cüret yüzünden, sen, karın ve sarayın şuracıkta yakılıp kül edilmeyi hak ediyorsunuz. Ama, aslında bu istek doğrudan senden gelmediği için şanslısın. Bilesin ki, bu istek, aslında, can düşmanın olan ve hak ettiği şekilde ortadan kaldırdığın Afrikalı Sihirbaz’ın kardeşinden gelmektedir. O, öldürdüğü ermiş Fatima’nın kılığında senin sarayındadır ve bana yaptığın tehlikeli teklifi karının aklına sokan odur. Niyeti seni öldürmektir; ona karşı uyanık durmalısın.” Cin bu sözleri söyledikten sonra ortadan kayboldu.

Cinin son sözlerinden biri Alaaddin’in özellikle dikkatini çekmişti; ermiş Fatima’dan söz edildiğini duymuştu ve ileri sürüldüğü üzere baş ağrısını nasıl giderdiğini bilmez değildi. Yeniden Prenses’in dairesine döndü; başına gelenlerden söz etmeksizin, elini alnına koyarak ansızın başının

ağrımaya başladığını söyleyerek oturdu. Prenses, derhal ermiş kadının getirilmesini emretti ve bu arada da bir daire vermiş olduğu sarayda kadının ne münasebetle bulunduğunu anlattı. Sahte Fatima geldiğinde, “Gelin anacığım,” dedi Alaaddin, “seni görmek beni çok rahatlattı, bah-tında iyi olmak varmış ki burada bulunuyorsun. Müthiş bir baş ağrısı çekiyorum. Dualarına duyduğum güvenle yardımını istiyorum; baş ağ-rısı çekenlere yaptığın bu iyiliği benden esirge-meyeceğini umuyorum.” Alaaddin bu lafları söyledikten sonra başını eğerek ayağa kalktı; sahte Fatima da, eli kuşağının arasındaki bir hançerin kabzasında, ona doğru ilerledi. Onu dikkatle gözetleyen Alaaddin, hançeri çekmesine fırsat vermeden adamın elini yakaladı ve kendi hançerini kalbine saplayarak onu cansız yere serdi.

“Kocacığım, ne yaptın?” diye şaşkınlıkla bağırdı Prenses, “Ermiş kadını öldürdün!” Alaaddin, sakın bir tavırla, “Hayır, Prensesim,” diye yanıt verdi, “Fatima’yı değil, haberli olmasaydım beni öldürecek olan bir alçağı öldürdüm.” Sihirbaz’ın yüzündeki peçeyi kaldırarak, “Bu kötü yürekli adam, ölümünden dolayı beni suçlayarak üzüldüğün Fatima’yı boğdu ve beni bıçaklamak için onun kılığına büründü. Onu daha iyi tanıman için şunu da söyleyeyim ki, o, seni kaçıran Afrikalı Sihirbaz’ın kardeşidir.” Alaaddin, Prenses’e bütün bunları ne yolla öğrendiğini anlattıktan sonra Sihirbaz’ın cesedini ortadan kaldırttı.

Böylelikle, Alaaddin iki Sihirbaz kardeşin zulmünden kurtulmuş oldu. Birkaç yıl sonra, çok yaşlanmış olan Sultan öldü; erkek evladı olmadığından iktidar yasal mirasçısı olarak Prenses Bedrü'l Bûdur'a geçti, o da bunu Alaaddin'e devretti. Uzun yıllar beraberce hükmettiler ve çok ünlü torun torba bıraktılar.

İçindekiler

Jorge Luis Borges'in Önsözü	9
Kör Dilenci Abdullah'ın Hikâyesi	15
Alaaddin'in Hikâyesi ya da Sihirli Lamba	21

Babil Kitaplığı

- 1/ *P'u Sung-ling, Konuk Kaplan* [C. Hakan Arslan]
- 2/ *Saki, Lady Anne Susuyor* [Fatih Özgüven]
- 3/ *Beckford, Vathek* [İsmail Yerguz]
- 4/ *Cazotte, Aşk Şeytan* [İsmail Yerguz]
- 5/ *London, Midas'ın Müritleri* [Fahri Öz]
- 6/ *Chesterton, Apollon'un Gözü* [Çiçek Özbek]
- 7/ *Wells, Duvardaki Kapı* [Ülker Erzurumluoğlu]
- 8/ *Papini, Kaçan Ayna* [Şadan Karadeniz]
- 9/ *Stevenson, Sesler Adacığı* [Handan Balkara]
- 10/ *Wilde, Lord Arthur Savile'in Suçu* [Fatih Özgüven]
- 11/ *Kipling, Dilek Evi* [İrem Kutluk]
- 12/ *Villiers de L'Isle-Adam,*
Son Şenliklerin Davetlisi [Işık Ergüden]
- 13/ *Meyrink, Kardinal Napellus* [Zehra Aksu Yılmaz]
- 14/ *Poe, Çalınan Mektup* [Tomris Uyar / Memet Fuat]
- 15/ *Bloy, Sevimsiz Hikâyeler* [Işık Ergüden]
- 16/ *Melville, Kâtip Bartleby* [Yusuf Eradam]
- 17/ *Hawthorne, Büyük Taş Yüz* [C. Hakan Arslan]
- 18/ *Kafka, Akbaba* [Kâmuran Şipal]
- 19/ *Lugones, Tuzdan Heykel* [Banu Temel]
- 20/ *Hinton, Bilimsel Öyküler* [Hasan Fehmi Nemli]
- 21/ *Rus Öyküleri* [Mehmet Özgül]
- 22/ *Machen, Ateş Piramiti* [Hasan Fehmi Nemli]
- 23/ *Alarcón, Ölümün Dostu* [Mesut Özden Gözütok]
- 24/ *Voltaire, Micromegas* [Hasan Fehmi Nemli]
- 25/ *Dunsany, Yann'ın Ülkesi* [Hasan Fehmi Nemli]
- 26/ *James, Dostlarımızın Dostları* [Fatih Özgüven / Pınar Kür]
- 27/ *Burton, Bin Bir Gece Masalları* [Hasan Fehmi Nemli]
- 28/ *Galland, Bin Bir Gece Masalları* [Hasan Fehmi Nemli]
- 29/ *Arjantin Öyküleri* [Banu Temel]

Durmaksızın Doğu'yu keşfetmek, Batı'ya has geleneklerden biridir; Herodotos, Kutsal Yazı, Marco Polo ve Kipling ilk akla gelen isimler.

İçlerinde en parıltılısı ise Bin Bir Gece Masalları'dır. Burada tüm bir Doğu mefhumu saklıdır sanki. Fas'tan Japon adalarına kadar birbirine hiç benzemeyen onca bölgeyi kapsayan o tuhaf sözcük. Onu tanımlamak güç, zira onu tanımlamak diğer sözcüklerle onu seyreltmek demek; oysa, Doğu'nun ve Bin Bir Gece'nin adını anmak bile içimizi bilyüyle dolduruyor.

Jorge Luis Borges

Franco Maria Ricci